This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Ga
110
487

9a110.487

Harvard College Library

FROM THE

CONSTANTIUS FUND.

Established by Professor E. A. SOPHOCLES of Harvard University for "the purchase of Greek and Latin books (the ancient classics) or of Arabic books, or of books illustrating or explaining such Greek, Latin, or Arabic books." (Will, dated 1880.)

Received 21 Sept., 1888.

136

ARISTOPHANIS PLUTUS.

ARISTOPHANIS

PLUTUS.

EDIDIT

N. I. B. KAPPEYNE VAN DE COPPELLO.

AMSTELODAMI
APUD C. VAN HELDEN.
MDCCCLXVII.

Ga110.487.

HARVARD COLLEGE
SEP 21 1888
LIBRARY.

Constantius fund.

EX TYPOGRAPHEO C. A. SPIN ET NIL

CASPARO BAXIO V. D.

SENI VENERANDO

GYMNASII HAGANI QUONDAM RECTORI

HUNC OBFERO LIBELLUM

DISCIPULUS ATQUE ALUMNUS

MEMOR ET GRATUS.

Praecipuum huius editionis consilium fuit ut textus prodiret in usum scholarum, in quem receptae essent eae codicum lectiones ac doctorum virorum emendationes, quae verae ac certae mihi viderentur; quaeque omnes in Annotatione commemoratae sunt. Tamen non sedulo notavi varias illas vitiosas verborum formas, quibus Atticorum scripta librarii olim inquinarunt, et quae in plerisque, ne dicam in omnibus editionibus etiamnunc remanent; sed multas tacitus ad probae dialecti normam reduxi; quales sunt: *κατακεκλῃμένα* (206), *κρεάδιον* (227), *ὡς φειδωλὸν* (237), *ἐν ἀκαρεῖ χρόνου* (244), *ἐδεδοίκης* (684), al. Praeterea mentionem feci illarum coniecturarum, quas aliquid commendationis habere censebam;

si qua forte praetermissa est, hic illic latens, id non de industria certe factum est neque contemnendi causa; etenim minime curo quis, verum quid dixerit.

Quod si iis, penes quos harum rerum arbitrium est, labor meus vel aliquantulum acceptus fuerit, erit mihi satis.

K. v. D. C.

Scribebam Amstelodami, m. Aprili MDCCCLXVII.

’ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΠΛΟΥΤΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΚΑΡΙΩΝ.
ΧΡΕΜΥΛΟΣ.
ΠΛΟΥΤΟΣ.
ΧΟΡΟΣ 'ΑΓΡΟΙΚΩΝ.
ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.
ΠΕΝΙΑ.
ΓΥΝΗ ΧΡΕΜΥΛΟΥ.
ΔΙΚΑΙΟΣ 'ΑΝΗΡ.
ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ.
ΓΡΑΥΣ.
ΝΕΑΝΙΑΣ.
'ΕΡΜΗΣ.
'ΙΕΡΕΥΣ ΔΙΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ.

I.

Βουλόμενος Ἀριστοφάνης σκῶψαι τοὺς Ἀθηναίους ἀδικίᾳ καὶ συκοφαντίᾳ καὶ τοῖς τοιούτοις συνόντας, καὶ διὰ τοῦτο πλουτοῦντας, πλάττει πρεσβύτην τινὰ γεωργὸν Χρεμύλον τοὔνομα, δίκαιον μὲν ὄντα καὶ τοὺς τρόπους χρηστόν, πένητα δὲ ἄλλως· ὃς μετά τινος αὐτῷ θεράποντος ἐλθὼν εἰς Ἀπόλλω ἐρωτᾷ περὶ τοῦ ἰδίου παιδός, εἰ χρὴ τουτονὶ τρόπων χρηστῶν ἀμελήσαντα ἀδικίας ἀντιποιεῖσθαι καὶ ταὐτὰ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύειν, ἐπειδήπερ οἱ μὲν τοιοῦτοι ἐπλούτουν, οἱ δὲ τὰ ἀγαθὰ πράττοντες πένητες ἦσαν, καθάπερ αὐτὸς ὁ Χρεμύλος. ἔχρησεν οὖν αὐτῷ ὁ θεὸς σαφὲς μὲν οὐδέν, ὅτῳ δὲ ἐξιὼν ἐντύχοι, τούτῳ ἕπεσθαι. καὶ ὃς γέροντι ἐντυγχάνει τυφλῷ, ἦν δὲ οὗτος ὁ Πλοῦτος, καὶ ἀκολουθεῖ κατὰ τὰς μαντείας, μὴ εἰδὼς ὅτι ὁ Πλοῦτός ἐστι. δυσχεραίνων δὲ ἐπὶ τούτῳ καθ' ἑαυτὸν ὁ θεράπων μόλις αὐτὸν ἐρωτᾷ τίνος ἕνεκα τούτῳ ἀκολουθοῦσι. καὶ ὁ Χρεμύλος λέγει αὐτῷ τὴν μαντείαν. ἔπειτα μανθάνουσι παρ' αὐτοῦ τοῦ Πλούτου ὅστις ἐστὶ καὶ ὅτου χάριν τυφλὸς ἐγεγόνει παρὰ τοῦ Διός. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἥσθησάν τε καὶ βουλὴν ἐβουλεύσαντο ἀπαγαγεῖν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ καὶ τὴν τῶν ὀφθαλμῶν θεραπεῦσαι πήρωσιν. καὶ ἵνα τὰ ἐν μέσῳ παρῶ, τάς τε τοῦ Βλεψιδήμου ἀντιλογίας καὶ τῆς Πενίας αὐτῆς, ἀπήγαγόν τε αὐτὸν ὅ τι τάχιστα καὶ ὑγιᾶ ἐπανήγαγον οἴκαδε, ἐπλούτησάν τε ἱκανῶς οὐκ αὐτοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅσοι βίου χρηστοῦ πρόσθεν ἀντεχόμενοι πένητες ἦσαν. ἐπιγέγραπται δὲ τὸ δρᾶμα Πλοῦτος Ἀριστοφάνους.

II.

Πρεσβύτης τις Χρεμύλος πένης ὢν τὴν οὐσίαν ἀφικνεῖται εἰς θεοῦ· ἐρωτᾷ δὲ τὸν θεὸν πῶς ἂν εἰς ἔκδηλον ἀβρόν τε μετασταίη βίον. τοιόνδε δὲ ἐγγεγύηται ὁ χρησμός. χρᾷ γὰρ αὐτῷ ὁ θεὸς ἐξιόντι

τοῦ ναοῦ, τούτῳ ἕπεσθαι, ᾧ πρώτῳ συντύχῃ. καὶ δὴ τυφλῷ γέροντι συντυχὼν εἵπετο πληρῶν τὸν χρησμόν· ἦν δὲ Πλοῦτος οὗτος. ὕστερον δὲ προσδιαλεχθεὶς αὐτῷ εἰσάγει εἰς Ἀσκληπιοῦ, ἰασόμενος αὐτὸν τῆς πηρώσεως, καὶ οὕτω πλούσιος γίνεται. ἐφ' ᾧ δυσχεράνασα ἡ Πενία παραγίνεται λοιδορουμένη τοῖς τοῦτο κατορθώσασι· πρὸς ἣν καὶ διάλογος οὐκ ἀφυὴς γίνεται, συγκρινομένων τῶν φαύλων τῆς Πενίας καὶ τῶν τοῦ Πλούτου ἀγαθῶν ὑπὸ Βλεψιδήμου καὶ Χρεμύλου. πολλῶν τε ἄλλων ἐπεισρεόντων, ἐν τῷ ὀπισθοδόμῳ τῆς Ἀθηνᾶς ἀφιερώσαντο Πλούτου ἰνδάλματα. τὰ μὲν οὖν τῆς ὑποθέσεως ταῦτα. προλογίζει δὲ θεράπων, δυσχεραίνων πρὸς τὸν δεσπότην, ὅτι τυφλῷ καὶ γέροντι κατακολουθεῖν οὐκ ᾐσχύνετο.

III.

Πρεσβύτης τις Χρεμύλος πένης ὢν καὶ ἔχων υἱόν, κατανοήσας ὡς οἱ φαῦλοι τὸ τηνικαῦτα εὖ πράττουσιν, οἱ δὲ χρηστοὶ ἀτυχοῦσιν, ἀφικνεῖται εἰς θεοῦ, χρησόμενος πότερον τὸν παῖδα σωφρόνως ἀναθρέψειε καὶ ὅμοιον ἑαυτῷ τοὺς τρόπους διδάξειεν (ἦν γὰρ οὗτος χρηστός) ἢ φαῦλον, ὡς τῶν φαύλων τότε εὐπραγούντων. ἐλθὼν οὖν εἰς τὸ μαντεῖον, περὶ μὲν ὧν ἤρετο οὐδὲν ἤκουσεν, προστάττει δὲ αὐτῷ, ᾧ τινὶ πρῶτον ἐξὼν συντύχῃ, ἀκολουθεῖν. καὶ τὰ λοιπὰ ὡσαύτως.

IV.

Ἐδιδάχθη ἐπὶ ἄρχοντος Ἀντιπάτρου, ἀνταγωνιζομένου αὐτῷ Νικοχάρους μὲν Δάκωσιν, Ἀριστομένους δὲ Ἀδμήτῳ, Νικοφῶντος δὲ Ἀδώνιδι, Ἀλκαίου δὲ Πασιφάῃ. τελευταίαν δὲ διδάξας τὴν κωμῳδίαν ταύτην ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ὀνόματι, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ συστῆσαι Ἀραρότα δι' αὐτῆς τοῖς θεαταῖς βουλόμενος, τὰ ὑπόλοιπα δύο δι' ἐκείνου καθῆκε, Κώκαλον καὶ Αἰολοσίκωνα.

V.

[Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα πεπλασμένα εἰσὶ παρὰ τοῦ ποιητοῦ. Χρεμύλος γὰρ ἀπὸ τοῦ χρέος καὶ τοῦ αἰμύλλω τὸ ἀπατῶ εἴρηται, ὁ ἀπατῶν δηλαδὴ τοὺς χρεωφειλέτας διὰ πενίαν. καὶ τὸ Καρίων ἐξελληνιζόμενον τὸν δοῦλον δηλοῖ· Κᾶρες γὰρ οἱ δοῦλοι, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, ἐν Καρὸς αἴσῃ, ἤτοι ἐν δούλου τάξει. καὶ τὸ Βλεψίδημος δὲ ἤτοι πτωχός, ὁ βλέπων ἀεί ποτε εἰς τὸν δῆμον.]

VI.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Μαντεύεται δίκαιος ὤν τις καὶ πένης
εἰ μεταβαλὼν πλούτου τυχεῖν δυνήσεται.
ἔχρησεν ὁ θεὸς συνακολουθεῖν ᾧπερ ἂν
ἀνέρι περιτύχῃ. Πλοῦτος ὀπτάνεται τυφλός.
γνοὺς δ' αὐτόν, ἤγαγ' οἴκαδ', ἄλλους δημότας 5
καλέσας μετασχεῖν· εἶθ' ὑγιάσαι τὰς κόρας
ἔσπευδον· εἰς Ἀσκληπιοῦ δ' ἀπήγαγον.
ἡ δ'... ἄφνω Πενία διεκώλυεν.
ὅμως ἀναβλέψαντος αὐτοῦ, τῶν κακῶν
οὐδεὶς ἐπλούτει, τῶν δ' ἀγαθῶν ἦν τἀγαθά. 10

Argum. VI, vs. 8. ἡ δ'.... Lacunam supplet Dindorfius inserendo participium ἀναφανεῖσ'.

ΠΛΟΥΤΟΣ.

ΚΑΡ. Ὡς ἀργαλέον πρᾶγμ' ἐστίν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί,
δοῦλον γενέσθαι παραφρονοῦντος δεσπότου.
ἢν γὰρ τὰ βέλτισθ' ὁ θεράπων λέξας τύχῃ,
δόξῃ δὲ μὴ δρᾶν ταῦτα τῷ κεκτημένῳ,
μετέχειν ἀνάγκη τὸν θεράποντα τῶν κακῶν. 5
τοῦ σώματος γὰρ οὐκ ἐᾷ τὸν κύριον
κρατεῖν ὁ δαίμων, ἀλλὰ τὸν ἐωνημένον.
καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. τῷ δὲ Λοξίᾳ,
ὃς θεσπιῳδεῖ τρίποδος ἐκ χρυσηλάτου,
μέμψιν δικαίαν μέμφομαι ταύτην, ὅτι 10
ἰατρὸς ὢν καὶ μάντις, ὡς φασίν, σοφός,
μελαγχολῶντ' ἀπέπεμψέ μου τὸν δεσπότην,
ὅστις ἀκολουθεῖ κατόπιν ἀνθρώπου τυφλοῦ,
τοὐναντίον δρῶν ἢ προσῆκ' αὐτῷ ποιεῖν·
οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγούμεθα, 15
οὗτος δ' ἀκολουθεῖ; κἀμὲ προσβιάζεται,
καὶ ταῦτ' ἀποκρινόμενος τὸ παράπαν οὐδὲ γρῦ.
ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἔσθ' ὅπως σιγήσομαι,
ἢν μὴ φράσῃς ὅ τι τῷδ' ἀκολουθοῦμέν ποτε,
ὦ δέσποτ', ἀλλά σοι παρέξω πράγματα· 20
οὐ γάρ με τυπτήσεις στέφανον ἔχοντά γε.
ΧΡΕ. μὰ Δί', ἀλλ' ἀφελὼν τὸν στέφανον, ἢν λυπῇς τί με,
ἵνα μᾶλλον ἀλγῇς. ΚΑΡ. λῆρος· οὐ γὰρ παύσομαι
πρὶν ἂν φράσῃς ὅστις πότ' ἐστιν οὑτοσί·
εὔνους γὰρ ὧν σοι πυνθάνομαι πάνυ σφόδρα. 25

ΧΡΕ. ἀλλ' οὔ σε κρύψω· τῶν ἐμῶν γὰρ οἰκετῶν
πιστότατον ἡγοῦμαί σε καὶ κλεπτίστατον.
ἐγὼ θεοσεβὴς καὶ δίκαιος ὢν ἀνὴρ
κακῶς ἔπραττον καὶ πένης ἦν. ΚΑΡ. οἶδά τοι.
ΧΡΕ. ἕτεροι δ' ἐπλούτουν, ἱερόσυλοι, ῥήτορες 30
καὶ συκοφάνται καὶ πονηροί. ΚΑΡ. πείθομαι.
ΧΡΕ. ἐπερησόμενος οὖν ᾠχόμην ὡς τὸν θεόν,
τὸν ἐμὸν μὲν αὐτοῦ τοῦ ταλαιπώρου σχεδὸν
ἤδη νομίζων ἐκτετοξεῦσθαι βίον,
τὸν δ' υἱόν, ὅσπερ ὢν μόνος μοι τυγχάνει, 35
πευσόμενος εἰ χρὴ μεταβαλόντα τοὺς τρόπους
εἶναι πανοῦργον, ἄδικον, ὑγιὲς μηδὲ ἕν,
ὡς τῷ βίῳ τοῦτ' αὐτὸ νομίσας συμφέρειν.
ΚΑΡ. τί δῆτα Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων;
ΧΡΕ. πεύσει· σαφῶς γὰρ ὁ θεὸς εἶπέ μοι τοδί· 40
ὅτῳ ξυναντήσαιμι, πρῶτον ἐξιών,
ἐκέλευε τούτου μὴ μεθίεσθαι μ' ἔτι,
πείθειν δ' ἐμαυτῷ ξυνακολουθεῖν οἴκαδε.
ΚΑΡ. κᾆτα ξυναντᾷς δῆτα πρώτῳ τουτῳί·
εἶτ' οὐ ξυνιεῖς τὴν ἐπίνοιαν τοῦ θεοῦ, 45
φράζοντος, ὦ σκαιότατέ, σοι σαφέστατα
ἀσκεῖν τὸν υἱὸν τὸν ἐπιχώριον τρόπον;
ΧΡΕ. τῷ τοῦτο κρίνεις; ΚΑΡ. δῆλον ὅτιὴ καὶ τυφλὸς
γνῶναι δοκεῖ τοῦθ', ὡς σφόδρ' ἐστι σύμφορον
τὸ μηδὲν ἀσκεῖν ὑγιὲς ἐν τῷ νῦν βίῳ. 50
ΧΡΕ. οὐκ ἔσθ'· ὅπως ὁ χρησμὸς εἰς τοῦτο ῥέπει,
ἀλλ' εἰς ἕτερόν τι μεῖζον. ἢν δ' ἡμῖν φράσῃ
ὅστις πότ' ἐστιν οὑτοσί, χὤτου χάριν
χὤτου δεόμενος ἦλθε μετὰ νῷν ἐνθαδί,
πυθοίμεθ' ἂν τὸν χρησμὸν ἡμῶν ὅ τι νοεῖ. 55
ΚΑΡ. ἄγε δή, σὺ πότερον σαυτόν, ὅστις εἶ, φράσεις,
ἢ τἀπὶ τούτοις δρῶ; λέγειν χρὴ ταχὺ πάνυ.

ΠΛ. ἐγὼ μὲν οἰμώζειν λέγω σοι. ΚΑΡ. μανθάνεις
ὃς φησὶν εἶναι; ΧΡΕ. σοὶ λέγει τοῦτ', οὐκ ἐμοί·
σκαιῶς γὰρ αὐτοῦ καὶ χαλεπῶς ἐκπυνθάνει. 60
ἀλλ' εἴ τι χαίρεις ἀνδρὸς εὐόρκου τρόποις,
ἐμοὶ φράσον. ΠΛ. κλάειν ἐγὼ καὶ σοὶ λέγω.
ΚΑΡ. δέχου τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ.
ΧΡΕ. οὔ τοι μὰ τὴν Δήμητρα χαιρήσεις ἔτι.
ΚΑΡ. ἢν μὴ φράσῃς γάρ, ἀπό σ' ὀλῶ κακὸν κακῶς. 65
ΠΛ. ὦ τάν, ἀπαλλάχθητον ἀπ' ἐμοῦ. ΧΡΕ. πώμαλα.
ΚΑΡ. καὶ μὴν ὃ λέγω βέλτιστόν ἐστ', ὦ δέσποτα·
ἀπολῶ τὸν ἄνθρωπον κάκιστα τουτονί·
ἀναθεὶς γὰρ ἐπὶ κρημνόν τιν' αὐτὸν καταλιπὼν
ἄπειμ', ἵν' ἐκεῖθεν ἐκτραχηλισθῇ πεσών. 70
ΧΡΕ. ἀλλ' αἶρε ταχέως. ΠΛ. μηδαμῶς. ΧΡΕ. οὐκ οὖν
ἐρεῖς;
ΠΛ. ἀλλ' ἦν πύθησθε μ', ὅστις εἰμ', εὖ οἶδ' ὅτι
κακόν τι μ' ἐργάσεσθε κοὐκ ἀφήσετον.
ΧΡΕ. νὴ τοὺς θεοὺς ἡμεῖς γ', ἐὰν βούλῃ γε σύ.
ΠΛ. μέθεσθε νύν μου πρῶτον. ΧΡΕ. ἤν, μεθίεμεν. 75
ΠΛ. ἀκούετον δή· δεῖ γάρ, ὡς ἔοικέ, με
λέγειν ἃ κρύπτειν ἡ παρεσκευασμένος·
ἐγὼ γάρ εἰμι Πλοῦτος. ΚΑΡ. ὦ μιαρώτατε
ἀνδρῶν ἁπάντων, εἶτ' ἐσίγας Πλοῦτος ὤν;
ΧΡΕ. σὺ Πλοῦτος, οὕτως ἀθλίως διακείμενος; 80
ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες
καὶ Ζεῦ, τί φῄς; ἐκεῖνος ὄντως εἶ σύ; ΠΛ. ναί.
ΧΡΕ. ἐκεῖνος αὐτός; ΠΛ. αὐτότατος. ΧΡΕ. πόθεν οὖν,
φράσον,
αὐχμῶν βαδίζεις; ΠΛ. ἐκ Πατροκλέους ἔρχομαι,
ὃς οὐκ ἐλούσατ' ἐξ ὅτουπερ ἐγένετο. 85
ΧΡΕ. τουτὶ δὲ τὸ κακὸν πῶς ἔπαθες; κάτειπέ μοι.
ΠΛ. ὁ Ζεύς με ταῦτ' ἔδρασεν ἀνθρώποις φθονῶν·

ἐγὼ γὰρ ὢν μειράκιον ἠπείλησ' ὅτι
ὡς τοὺς δικαίους καὶ σοφοὺς καὶ κοσμίους
μόνους βαδιοίμην· ὁ δέ μ' ἐποίησεν τυφλόν, 90
ἵνα μὴ διαγιγνώσκοιμι τούτων μηδένα.
οὕτως ἐκεῖνος τοῖσι χρηστοῖσι φθονεῖ.
ΧΡΕ. καὶ μὴν διὰ τοὺς χρηστούς γε τιμᾶται μόνους
καὶ τοὺς δικαίους. ΠΛ. ὁμολογῶ σοι. ΧΡΕ. φέρε, τί οὖν;
εἰ πάλιν ἀναβλέψειας, ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ, 95
φεύγοις ἂν ἤδη τοὺς πονηρούς; ΠΛ. φήμ' ἐγώ.
ΧΡΕ. ὡς τοὺς δικαίους δ' ἂν βαδίζοις; ΠΛ. πάνυ μὲν οὖν·
πολλοῦ γὰρ αὐτοὺς οὐχ ἑωρακάγὼ χρόνου.
ΧΡΕ. καὶ θαῦμα γ' οὐδέν· οὐδ' ἐγὼ γὰρ ὁ βλέπων.
ΠΛ. ἄφετόν με νῦν· ἴστον γὰρ ἤδη τἀπ' ἐμοῦ. 100
ΧΡΕ. μὰ Δί', ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐξόμεσθά σου.
ΠΛ. οὐκ ἠγόρευον ὅτι παρέξειν πράγματα
ἐμελλέτην μοι; ΧΡΕ. καὶ σύ γ', ἀντιβολῶ, πιθοῦ,
καὶ μή μ' ἀπολίπῃς· οὐ γὰρ εὑρήσεις ἐμοῦ
ζητῶν ἔτ' ἄνδρα τοὺς τρόπους βελτίονα. 105
ΚΑΡ. μὰ τὸν Δί'· οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλος, πλὴν ἐγώ.
ΠΛ. ταυτὶ λέγουσι πάντες· ἡνίκ' ἂν δέ μου
τύχωσ' ἀληθῶς καὶ γένωνται πλούσιοι,
ἀτεχνῶς ὑπερβάλλουσι τῇ μοχθηρίᾳ.
ΧΡΕ. ἔχει μὲν οὕτως, εἰσὶ δ' οὐ πάντες κακοί. 110
ΠΛ. μὰ Δί', ἀλλ' ἀπαξάπαντες. ΚΑΡ. οἰμώξει μακρά.
ΧΡΕ. σοὶ δ' ὡς ἂν εἰδῇς ὅσα, παρ' ἡμῖν ἢν μένῃς,
γενήσετ' ἀγαθά, πρόσεχε τὸν νοῦν, ἵνα πύθῃ·
οἶμαι γάρ, οἶμαι, σὺν θεῷ δ' εἰρήσεται,
ταύτης ἀπαλλάξειν σε τῆς ὀφθαλμίας, 115
βλέψαι ποιήσας. ΠΛ. μηδαμῶς τοῦτ' ἐργάσῃ·
οὐ βούλομαι γὰρ πάλιν ἀναβλέψαι. ΧΡΕ. τί φῆς;

ΚΑΡ. ἄνθρωπος οὗτός ἐστιν ἄθλιος φύσει.
ΠΛ. ὁ Ζεὺς μὲν οὖν οἶδ' ὡς, τὰ τούτων μῶρ' ἐπεὶ
πύθοιτ' ἄν, ἐπιτρίψει με. ΧΡΕ. νῦν δ' οὐ τοῦτο δρᾷ, 120
ὅστις σε προσπταίοντα περινοστεῖν ἐᾷ;
ΠΛ. οὐκ οἶδ'· ἐγὼ δ' ἐκεῖνον ὀρρωδῶ πάνυ.
ΧΡΕ. ἄληθες, ὦ δειλότατε πάντων δαιμόνων;
οἴει γὰρ εἶναι τὴν Διὸς τυραννίδα
καὶ τοὺς κεραυνοὺς ἀξίους τριωβόλου, 125
ἐάν γ' ἀναβλέψῃς σὺ κἂν μικρὸν χρόνον;
ΠΛ. ἄ, μὴ λέγ', ὦ πονηρέ, ταῦτ'. ΧΡ. ἔχ' ἥσυχος·
ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε τοῦ Διὸς πολὺ
μεῖζον δυνάμενον. ΠΛ. ἐμὲ σύ; ΧΡΕ. νὴ τὸν οὐρανόν·
αὐτίκα γὰρ ἄρχει διὰ τί ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν; 130
ΚΑΡ. διὰ τἀργύριον· πλεῖστον γὰρ ἔστ' αὐτῷ. ΧΡΕ. φέρε,
τίς οὖν ὁ παρέχων ἐστὶν αὐτῷ τοῦθ'; ΚΑΡ. ὁδί.
ΧΡΕ. θύουσι δ' αὐτῷ διὰ τίν'; οὐ διὰ τουτονί;
ΚΑΡ. καὶ νὴ Δί' εὔχονταί γε πλουτεῖν ἄντικρυς.
ΧΡΕ. οὐκ οὖν ὅδ' ἐστιν αἴτιος, καὶ ῥᾳδίως 135
παύσει' ἄν, εἰ βούλοιτο, ταῦθ'; ΠΛ. ὁτιὴ τί δή;
ΧΡΕ. ὅτι οὐδ' ἂν εἷς θύσειεν ἀνθρώπων ἔτι
οὐ βοῦν ἄν, οὐχὶ ψαιστόν, οὐκ ἄλλ' οὐδὲ ἕν,
μὴ βουλομένου σοῦ. ΠΛ. πῶς; ΧΡΕ. ὅπως; οὐκ ἔσθ' ὅπως
ὠνήσεται δήπουθεν, ἢν σὺ μὴ παρὼν 140
αὐτὸς διδῷς τἀργύριον, ὥστε τοῦ Διὸς
τὴν δύναμιν, ἢν λυπῇ τι, καταλύσεις μόνος.
ΠΛ. τί λέγεις; δι' ἐμὲ θύουσιν αὐτῷ; ΧΡΕ. φήμ' ἐγώ.
καὶ νὴ Δί' εἴ τι γ' ἔστι λαμπρὸν καὶ καλὸν
ἢ χάριεν ἀνθρώποισι, διὰ σὲ γίγνεται· 145

ἅπαντα τῷ πλουτεῖν γάρ ἐσθ' ὑπήκοα.
ΚΑΡ. ἔγωγέ τοι διὰ μικρὸν ἀργυρίδιον
δοῦλος γεγένημαι, διὰ τὸ μὴ πλουτεῖν ἴσως.
ΧΡΕ. καὶ τάς γ' ἑταίρας φασὶ τὰς Κορινθίας,
ὅταν μὲν αὐτάς τις πένης πειρῶν τύχῃ, 150
οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν, ἐὰν δὲ πλούσιος,
τὸν πρωκτὸν αὐτὰς εὐθὺς ὡς τοῦτον τρέπειν.
ΚΑΡ. καὶ τούς γε παῖδας φασὶ ταὐτὸ τοῦτο δρᾶν,
οὐ τῶν ἐραστῶν, ἀλλὰ τἀργυρίου χάριν.
ΧΡΕ. οὐ τούς γε χρηστούς, ἀλλὰ τοὺς πόρνους· ἐπεὶ 155
αἰτοῦσιν οὐκ ἀργύριον οἱ χρηστοί. ΚΑΡ. τί δαί;
ΧΡΕ. ὁ μὲν ἵππον ἀγαθόν, ὁ δὲ κύνας θηρευτικούς.
ΚΑΡ. αἰσχυνόμενοι γὰρ ἀργύριον αἰτεῖν ἴσως
ὀνόματι περιπέττουσι τὴν μοχθηρίαν.
ΧΡΕ. τέχναι δὲ πᾶσαι διὰ σὲ καὶ σοφίσματα 160
ἐν τοῖσιν ἀνθρώποισίν ἐσθ' εὑρημένα.
ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν σκυτοτομεῖ καθήμενος,
ΚΑΡ. ἕτερος δὲ χαλκεύει τις, ὁ δὲ τεκταίνεται,
ΧΡΕ. ὁ δὲ χρυσοχοεῖ γε, χρυσίον παρὰ σοῦ λαβών,
ΚΑΡ. ὁ δὲ λωποδυτεῖ γε νὴ Δί', ὁ δὲ τοιχωρυχεῖ, 165
ΧΡΕ. ὁ δὲ κναφεύει γ', ΚΑΡ. ὁ δέ γ' πλύνει κῴδια,
ΧΡΕ. ὁ δ' βυρσοδεψεῖ γ', ΚΑΡ. ὁ δέ γε πωλεῖ κρόμμυα,
ΧΡΕ. ὁ δ' ἁλούς γε μοιχὸς διὰ σέ που παρατίλλεται.
ΠΛ. οἴμοι τάλας, ταυτί μ' ἐλάνθανεν πάλαι.
ΧΡΕ. μέγας δὲ βασιλεὺς οὐχὶ διὰ τοῦτον κομᾷ; 170
ΚΑΡ. ἐκκλησία δέ γ' οὐ διὰ τοῦτον γίγνεται;
ΧΡΕ. τί δέ; τὰς τριήρεις οὐ σὺ πληροῖς; εἰπέ μοι.
τὸ δ' ἐν Κορίνθῳ ξενικὸν οὐχ οὗτος τρέφει;
ΚΑΡ. ὁ Πάμφιλος δέ γ' οὐ διὰ τοῦτον κλαύσεται;
ΧΡΕ. ὁ Βελονοπώλης δ' οὐχὶ μετὰ τοῦ Παμφίλου; 175
ΚΑΡ. Ἀγύρριος δέ γ' οὐ διὰ τοῦτον πέρδεται;
ΧΡΕ. Φιλέψιος δ' οὐχ ἕνεκα σοῦ μύθους λέγει;

ἡ ξυμμαχία δ' οὐ διὰ σὲ τοῖς Αἰγυπτίοις;
ἐρᾷ δὲ Ναΐς οὐ διὰ σὲ Φιλωνίδου;
ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος ΠΛ. ἐμπέσοι γέ σοι. 180
ΧΡΕ. τὰ δὲ πράγματ' οὐχὶ διὰ σὲ πάντα πράττεται;
μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἴτιος,
καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν, εὖ ἴσθ' ὅτι.
ΚΑΡ. κρατοῦσι γοῦν κἂν τοῖς πολέμοις ἑκάστοτε
ἐφ' οἷς ἂν οὗτος ἐπικαθέζηται μόνον. 185
ΠΛ. ἐγὼ τοσαῦτα δυνατός εἰμ' εἷς ὢν ποιεῖν;
ΧΡΕ. καὶ ναὶ μὰ Δία τούτων γε πολλῷ πλείονα·
[ὥστ' οὐδὲ μεστὸς σοῦ γέγον' οὐδεὶς πώποτε.]
τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἔστι πάντων πλησμονή,
ἔρωτος, ΚΑΡ. ἄρτων, ΧΡΕ. μουσικῆς, ΚΑΡ. τραγημάτων, 190
ΧΡΕ. τιμῆς, ΚΑΡ. πλακούντων, ΧΕΡ. ἀνδραγαθίας, ΚΑΡ. ἰσχάδων,
ΧΡΕ. φιλοτιμίας, ΚΑΡ. μάζης, ΧΡΕ. στρατηγιάς, ΚΑΡ. φακῆς,
ΧΡΕ. σοῦ δ' ἐγένετ' οὐδεὶς μεστὸς οὐδεπώποτε,
ἀλλ' ἢν τάλαντά τις λάβῃ τριακαίδεκα,
πολὺ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ λαβεῖν ἑκκαίδεκα, 195
κἂν ταῦθ' ἁνύσηται, τετταράκοντα βούλεται,
ἢ φησὶν οὐ βιωτὸν εἶναι τὸν βίον.
ΠΛ. εὖ τοι λέγειν ἔμοιγε φαίνεσθον πάνυ,
πλὴν ἓν μόνον· δέδοικα ΧΡΕ. φράζε, τοῦ πέρι;
ΠΛ. ὅπως ἐγὼ τὴν δύναμιν, ἣν ὑμεῖς φατὲ 200
ἔχειν με, ταύτης δεσπότης γενήσομαι.
ΧΡΕ. νὴ τὸν Δί', ἀλλὰ καὶ λέγουσι πάντες ὡς
δειλότατόν ἐσθ' ὁ πλοῦτος. ΠΛ. ἥκιστ', ἀλλά με
τοιχωρύχος τις διέβαλ'· εἰσδὺς γάρ ποτε
οὐκ εἶχεν εἰς τὴν οἰκίαν οὐδὲν λαβεῖν, 205
εὑρὼν ἁπαξάπαντα κατακεκλῃμένα·

εἶτ' ὠνόμασέν μου τὴν πρόνοιαν δειλίαν.
ΧΡΕ. μή νυν μελέτω σοι μηδέν· ὡς, ἐὰν γένῃ
ἀνὴρ πρόθυμος αὐτὸς εἰς τὰ πράγματα,
βλέποντ' ἀποδείξω σ' ὀξύτερον τοῦ Λυγκέως. 210
ΠΛ. πῶς οὖν δυνήσει τοῦτο δρᾶν σὺ θνητὸς ὤν;
ΧΡΕ. ἔχω τιν' ἀγαθὴν ἐλπίδ' ἐξ ὧν εἶπέ μοι
ὁ Φοῖβος αὐτὸς Πυθικὴν σείσας δάφνην.
ΠΛ. κἀκεῖνος οὖν σύνοιδε ταῦτα; ΧΡΕ. φήμ' ἐγώ.
ΠΛ. ὁρᾶτε ΧΡΕ. μὴ φρόντιζε μηδέν, ὠγαθέ· 215
ἐγὼ γάρ, εὖ τοῦτ' ἴσθι, κεἰ δεῖ μ' ἀποθανεῖν,
αὐτὸς διαπράξω ταῦτα. ΚΑΡ. κἂν βούλῃ γ', ἐγώ.
ΧΡΕ. πολλοὶ δ' ἔσονται χἄτεροι νῷν ξύμμαχοι,
ὅσοις δικαίοις οὖσιν οὐκ ἔστ' ἄλφιτα.
ΠΛ. παπαῖ, πονηρούς γ' εἶπας ἡμῖν συμμάχους. 220
ΧΡΕ. οὐκ ἤν γε πλουτήσωσιν ἐξ ἀρχῆς πάλιν.
ἀλλ' ἴθι, σὺ μὲν ταχέως δραμὼν ΚΑΡ. τί δρῶ;
λέγε.
ΧΡΕ. τοὺς ξυγγεώργους κάλεσον· εὑρήσεις δ' ἴσως
ἐν τοῖς ἀγροῖς αὐτοὺς ταλαιπωρουμένους·
ὅπως ἂν ἴσον ἕκαστος ἐνταυθὶ παρὼν 225
ἡμῖν μετάσχῃ τοῦδε τοῦ Πλούτου μέρος.
ΚΑΡ. καὶ δὴ βαδίζω. τουτοδὶ τὸ κρεάδιον
τῶν ἔνδοθέν τις εἰσενεγκάτω λαβών.
ΧΡΕ. ἐμοὶ μελήσει τοῦτο γ'· ἀλλ' ἀνύσας τρέχε.
σὺ δ', ὦ κράτιστε Πλοῦτε πάντων δαιμόνων, 230
εἴσω μετ' ἐμοῦ δεῦρ' εἴσιθ'· ἡ γὰρ οἰκία
αὔτηστιν, ἣν δεῖ χρημάτων σε τήμερον
μεστὴν ποιῆσαι καὶ δικαίως κἀδίκως.
ΠΛ. ἀλλ' ἄχθομαι μὲν εἰσιὼν νὴ τοὺς θεοὺς
εἰς οἰκίαν ἑκάστοτ' ἀλλοτρίαν πάνυ· 235
ἀγαθὸν γὰρ ἀπέλαυσ' οὐδὲν αὐτοῦ πώποτε·
ἢν μὲν γὰρ ὡς φειδωλὸν εἰσελθὼν τύχω,

εὐθὺς κατώρυξέν με κατὰ τῆς γῆς κάτω·
κἂν τις προσέλθῃ χρηστὸς ἄνθρωπος φίλος
αἰτῶν λαβεῖν τι σμικρὸν ἀργυρίδιον, 240
ἔξαρνός ἐστι μήδ' ἰδεῖν με πώποτε·
ἢν δ' ὡς παραπλῆγ' ἄνθρωπον εἰσελθὼν τύχω,
πόρναισι καὶ κύβοισι παραβεβλημένος
γυμνὸς θύραζ' ἐξέπεσον ἐν ἀκαρεῖ χρόνου.
ΧΡΕ. μετρίου γὰρ ἀνδρὸς ἔτυχες οὐδεπώποτε. 245
ἐγὼ δὲ τούτου τοῦ τρόπου πώς εἰμ' ἀεί·
χαίρω τε γὰρ φειδόμενος, ὡς οὐδεὶς ἀνήρ,
πάλιν τ' ἀναλῶν, ἡνίκ' ἂν τούτου δέῃ.
ἀλλ' εἰσίωμεν, ὡς ἰδεῖν σε βούλομαι
καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν τὸν μόνον, 250
ὃν ἐγὼ φιλῶ μάλιστα μετὰ σέ. ΠΛ. πείθομαι.
ΧΡΕ. τί γὰρ ἄν τις οὐχὶ πρὸς σὲ τἀληθῆ λέγοι;
ΚΑΡ. ὦ πολλὰ δὴ τῷ δεσπότῃ ταὐτὸν θύμον φαγόντες,
ἄνδρες φίλοι καὶ δημόται καὶ τοῦ πονεῖν ἐρασταί,
ἴτ', ἐγκονεῖτε, σπεύδεθ', ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλ-
λειν, 255
ἀλλ' ἔστ' ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀκμῆς, ᾗ δεῖ παρόντ' ἀμύνειν.
ΧΟΡ. οὐκ οὖν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι προθύμως,
ὡς εἰκός ἐστιν ἀσθενεῖς γέροντας ἄνδρας ἤδη;
σὺ δ' ἀξιοῖς ἴσως με θεῖν, καὶ ταῦτα πρὶν φρά-
σαι μοι
ὅτου χάριν μ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκε δεῦρο. 260
ΚΑΡ. οὐκ οὖν πάλαι δήπου λέγω; σὺ δ' αὐτὸς οὐκ
ἀκούεις·
ὁ δεσπότης γὰρ φησὶν ὑμᾶς ἡδέως ἅπαντας
ψυχροῦ βίου καὶ δυσκόλου ζήσειν ἀπαλλαγέντας.
ΧΟΡ. ἔστιν δὲ δὴ τί καὶ πόθεν τὸ πρᾶγμα τοῦθ', ὃ φησίν;
ΚΑΡ. ἔχων ἀφῖκται δεῦρο πρεσβύτην τιν', ὦ πονηροί,

ῥυπῶντα, κυφόν, ἄθλιον, ῥυσόν, μαδῶντα, νω-
δόν· 266
οἶμαι δὲ νὴ τὸν οὐρανὸν καὶ ψωλὸν αὐτὸν εἶναι.
ΧΟΡ. ὦ χρυσὸν ἀγγείλας ἐπῶν, πῶς φής; πάλιν φρά-
σον μοι·
δηλοῖς γὰρ αὐτὸν σωρὸν ἥκειν χρημάτων ἔχοντα.
ΚΑΡ. πρεσβυτικῶν μὲν οὖν κακῶν ἔγωγ' ἔχοντα σωρόν.
ΧΟΡ. μῶν ἀξιοῖς φενακίσας μ' ἔπειτ' ἀπαλλαγῆναι 271
ἀζήμιος, καὶ ταῦτά μου βακτηρίαν ἔχοντος;
ΚΑΡ. πάντως γὰρ ἄνθρωπον φύσει τοιοῦτον εἰς τὰ
πάντα
ἡγεῖσθε μ' εἶναι κοὐδὲν ἂν νομίζεθ' ὑγιὲς εἰπεῖν;
ΧΟΡ. ὡς σεμνὸς οὑπίτριπτος· αἱ κνῆμαι δέ σου βο-
ῶσιν 275
ἰοὺ ἰού, τὰς χοίνικας καὶ τὰς πέδας ποθοῦσαι.
ΚΑΡ. ἐν τῇ σορῷ νυνὶ λαχὸν τὸ γράμμα σου δικάζειν,
σὺ δ' οὐ βαδίζεις; ὁ δὲ Χάρων τὸ ξύμβολον δί-
δωσιν.
ΧΟΡ. διαρραγείης· ὡς μόθων εἶ καὶ φύσει κόβαλος, 279
ὅστις φενακίζεις, φράσαι δ' οὔπω τέτληκας ἡμῖν,
[ὅτου χάριν μ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκε δεῦρο·]
οἳ πολλὰ μοχθήσαντες, οὐκ οὔσης σχολῆς, προ-
θύμως
δεῦρ' ἤλθομεν, πολλῶν θύμων ῥίζας διεκπε-
ρῶντες.
ΚΑΡ. ἀλλ' οὐκέτ' ἂν κρύψαιμι· τὸν Πλοῦτον γάρ, ὦν-
δρες, ἥκει
ἄγων ὁ δεσπότης, ὃς ὑμᾶς πλουσίους ποιήσει. 285
ΧΟΡ. ὄντως γὰρ ἔστι πλουσίοις ἡμῖν ἅπασιν εἶναι;
ΚΑΡ. νὴ τοὺς θεούς, Μίδαις μὲν οὖν, ἢν ὥτ' ὄνου λά-
βητε.
ΧΟΡ. ὡς ἥδομαι καὶ τέρπομαι καὶ βούλομαι χορεῦσαι

ὑφ' ἡδονῆς, εἴπερ λέγεις ὄντως σὺ ταῦτ' ἀληθῆ.
ΚΑΡ. καὶ μὴν ἐγὼ βουλήσομαι, θρεττανελό, τὸν Κύκλωπα 290
μιμούμενος καὶ τοῖν ποδοῖν ὡδὶ παρενσαλεύων
ὑμᾶς ἄγειν. ἀλλ' εἶα, τέκεα, θαμίν' ἐπαναβοῶντες
βληχώμενοί τε προβατίων
αἰγῶν τε κιναβρώντων μέλη,
ἕπεσθ' ἀπεψωλημένοι· τράγοι δ' ἀκρατιεῖσθε. 295
ΧΟΡ. ἡμεῖς δέ γε ζητήσομεν, θρεττανελό, τὸν Κύκλωπα
βληχώμενοι, σὲ τουτονὶ πινῶντα καταλαβόντες,
πήραν ἔχοντα λάχανα τ' ἄγρια δροσερά, κραιπαλῶντα,
ἡγούμενον τοῖς προβατίοις,
εἰκῇ δὲ καταδαρθόντα που, 300
μέγαν λαβόντες ἡμμένον σφηκίσκον, ἐκτυφλῶσαι.
ΚΑΡ. ἐγὼ δὲ τὴν Κίρκην γε, τὴν τὰ φάρμακ' ἀνακυκῶσαν,
ἣ τοὺς ἑταίρους τοῦ Φιλωνίδου ποτ' ἐν Κορίνθῳ
ἔπεισεν ὡς ὄντας κάπρους
μεμαγμένον σκῶρ ἐσθίειν, αὐτὴ δ' ἔματτεν αὐτοῖς, 305
μιμήσομαι πάντας τρόπους·
ὑμεῖς δὲ γρυλίζοντες ὑπὸ φιληδίας
ἕπεσθε μητρί, χοῖροι.
ΧΟΡ. οὐκ οὖν σὲ τὴν Κίρκην γε, τὴν τὰ φάρμακ' ἀνακύκῶσαν
καὶ μαγγανεύουσαν μολύνουσάν τε τοὺς ἑταίρους,
λαβόντες ὑπὸ φιληδίας, 311
τὸν Λαρτίου μιμούμενοι'κ τῶν ὄρχεων κρεμῶμεν,
μινθώσομεν θ' ὥσπερ τράγου
τὴν ῥῖνα· σὺ δ' Ἀρίστυλλος ὑποχάσκων ἐρεῖς·

ἔπεσθε μητρί, χοῖροι. 315

ΚΑΡ. ἀλλ' εἰά νυν τῶν σκωμμάτων ἀπαλλαγέντες ἤδη
ὑμεῖς ἐπ' ἄλλ' εἶδος τρέπεσθ',
ἐγὼ δ' ἰὼν ἤδη λάθρᾳ
βουλήσομαι τοῦ δεσπότου
λαβών τιν' ἄρτον καὶ κρέας 320
μασώμενος τὸ λοιπὸν οὕτω τῷ κόπῳ ξυνεῖναι.

ΧΟΡΟΥ.

ΧΡΕ. χαίρειν μὲν ὑμᾶς ἐστίν, ὦνδρες δημόται,
ἀρχαῖον ἤδη προσαγορεύειν καὶ σαθρόν·
ἀσπάζομαι δ', ὁτιὴ προθύμως ἥκετε
καὶ συντεταμένως κοὐ κατεβλακευμένως. 325
ὅπως δέ μοι καὶ τἆλλα συμπαραστάται
ἔσεσθε καὶ σωτῆρες ὄντως τοῦ θεοῦ.

ΧΟΡ. θάρρει· βλέπειν γὰρ ἄντικρυς δόξεις μ' Ἄρη.
δεινὸν γὰρ εἰ τριωβόλου μὲν οὕνεκα
ὠστιζόμεσθ' ἑκάστοτ' ἐν τῇκκλησίᾳ, 330
αὐτὸν δὲ τὸν Πλοῦτον παρείην τῷ λαβεῖν.

ΧΡΕ. καὶ μὴν ὁρῶ καὶ Βλεψίδημον τουτονὶ
προσιόντα· δῆλός δ' ἐστιν ὅτι τοῦ πράγματος
ἀκήκοέν τι τῇ βαδίσει καὶ τῷ τάχει.

ΒΛΕ. τί ἂν οὖν τὸ πρᾶγμα καὶ πόθεν; καὶ τίνι τρόπῳ 335
Χρεμύλος πεπλούτηκ' ἐξαπίνης; οὐ πείθομαι.
καίτοι λόγος γ' ἦν, νὴ τὸν Ἡρακλέα, πολὺς
ἐν τοῖσι κουρείοισι τῶν καθημένων,
ὡς ἐξαπίνης ἀνὴρ γεγένηται πλούσιος.
ἔστιν δέ μοι τοῦτ' αὐτὸ θαυμάσιον, ὅπως 340
χρηστόν τι πράττων τοὺς φίλους μεταπέμπεται.
οὐκ οὖν ἐπιχώριόν γε πρᾶγμ' ἐργάζεται.

ΧΡΕ. ἀλλ' οὐδὲν ἀποκρύψας ἐρῶ· νὴ τοὺς θεούς,
ὦ Βλεψίδημ', ἄμεινον ἢ χθὲς πράττομεν,
ὥστε μετέχειν ἔξεστιν· εἶ γὰρ τῶν φίλων. 345

ΒΛΕ. γέγονας δ' ἀληθῶς, ὡς λέγουσι, πλούσιος;
ΧΡΕ. ἔσομαι μὲν οὖν αὐτίκα μάλ', ἢν θεὸς θέλῃ·
ἔνι γάρ τις, ἔνι κίνδυνος ἐν τῷ πράγματι.
ΒΛΕ. ποῖός τις; ΧΡΕ. ὁποῖος; ΒΛΕ. λέγ' ἀνύσας ὅ τι φής ποτε.
ΧΡΕ. ἢν μὲν κατορθώσωμεν, εὖ πράττειν ἀεί, 350
ἢν δὲ σφαλῶμεν, ἐπιτετρῖφθαι τὸ παράπαν.
ΒΛΕ. τουτὶ πονηρὸν φαίνεται τὸ φορτίον,
καὶ μ' οὐκ ἀρέσκει· τό τε γὰρ ἐξαίφνης ἄγαν
οὕτως ὑπερπλουτεῖν, τό τ' αὖ δεδοικέναι
πρὸς ἀνδρὸς οὐδὲν ὑγιές ἐστ' εἰργασμένου. 355
ΧΡΕ. πῶς οὐδὲν ὑγιές; ΒΛΕ. εἴ τι κεκλοφώς, νὴ Δία,
ἐκεῖθεν ἥκεις ἀργύριον ἢ χρυσίον
παρὰ τοῦ θεοῦ, κἄπειτ' ἴσως σοι μεταμέλει.
ΧΡΕ. Ἄπολλον ἀποτρόπαιε, μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ.
ΒΛΕ. παῦσαι φλυαρῶν, ὠγάθ'· οἶδα γὰρ σαφῶς. 360
ΧΡΕ. σὺ μηδὲν εἰς ἔμ' ὑπονόει τοιουτονί.
ΒΛΕ. φεῦ,
ὡς οὐδὲν ἀτεχνῶς ὑγιὲς ἔστιν οὐδενός,
ἀλλ' εἰσὶ τοῦ κέρδους ἅπαντες ἥττονες.
ΧΡΕ. οὔ τοι μὰ τὴν Δήμητρ' ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.
ΒΛΕ. ὡς πολὺ μεθέστηχ' ὧν πρότερον εἶχεν τρόπων. 365
ΧΡΕ. μελαγχολᾷς, ὤνθρωπε, νὴ τὸν οὐρανόν.
ΒΛΕ. ἀλλ' οὐδὲ τὸ βλέμμ' αὐτὸ κατὰ χώραν ἔχει,
ἀλλ' ἐστὶν ἐπίδηλον τί πεπανούργηχ' ὅτι.
ΧΡΕ. σὺ μὲν οἶδ' ὃ κρώζεις· ὡς ἐμοῦ τι κεκλοφότος
ζητεῖς μεταλαβεῖν. ΒΛΕ. μεταλαβεῖν ζητῶ; τίνος;
ΧΡΕ. τό δ' ἐστιν οὐ τοιοῦτον, ἀλλ' ἑτέρως ἔχον. 371
ΒΛΕ. μῶν οὐ κέκλοφας, ἀλλ' ἥρπακας; ΧΡΕ. κακοδαιμονᾷς.
ΒΛΕ. ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἀπεστέρηκας γ' οὐδένα;
ΧΡΕ. οὐ δῆτ' ἔγωγ'. ΒΛΕ. ὦ Ἡράκλεις, φέρε, ποῖ τις ἂν τράποιτο; τἀληθὲς γὰρ οὐκ ἐθέλει φράσαι. 375

ΧΡΕ. κατηγορεῖς γάρ, πρὶν μαθεῖν τὸ πρᾶγμά, μου.
ΒΛΕ. ὦ τάν, ἐγώ σοι τοῦτ' ἀπὸ σμικροῦ πάνυ
ἐθέλω διαπρᾶξαι, πρὶν πυθέσθαι τὴν πόλιν,
τὸ στόμ' ἐπιβύσας κέρμασιν τῶν ῥητόρων.
ΧΡΕ. καὶ μὴν φίλως γ' ἄν μοι δοκεῖς, νὴ τοὺς θεούς, 380
τρεῖς μνᾶς ἀναλώσας λογίσασθαι δώδεκα.
ΒΛΕ. ὁρῶ τιν' ἐπὶ τοῦ βήματος καθεδούμενον,
ἱκετηρίαν ἔχοντα, μετὰ τῶν παιδίων
καὶ τῆς γυναικός, κοὐ διοίσοντ' ἄντικρυς
τῶν Ἡρακλειδῶν οὐδ' ὁτιοῦν τῶν Παμφίλου. 385
ΧΡΕ. οὔκ, ὦ κακόδαιμον, ἀλλὰ τοὺς χρηστοὺς μόνους
ἔγωγε καὶ τοὺς δεξιοὺς καὶ σώφρονας
ἀπαρτὶ πλουτῆσαι ποιήσω. ΒΛΕ. τί σὺ λέγεις;
οὕτω πάνυ πολλὰ κέκλοφας; ΧΡΕ. οἴμοι τῶν κακῶν,
ἀπολεῖς ΒΛΕ. σὺ μὲν οὖν σεαυτόν, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖς. 390
ΧΡΕ. οὐ δῆτ', ἐπεὶ τὸν Πλοῦτον, ὦ μοχθηρὲ σύ,
ἔχω. ΒΛΕ. σὺ Πλοῦτον; ποῖον; ΧΡΕ. αὐτὸν τὸν θεόν.
ΒΛΕ. καὶ ποῦστιν; ΧΡΕ. ἔνδον. ΒΛΕ. ποῦ; ΧΡΕ. παρ' ἐμοί. ΒΛΕ. παρὰ σοί; ΧΡΕ. πάνυ.
ΒΛΕ. οὐκ ἐς κόρακας; Πλοῦτος παρὰ σοί; ΧΡΕ. νὴ τοὺς θεούς.
ΒΛΕ. λέγεις ἀληθῆ; ΧΡΕ. φημί. ΒΛΕ. πρὸς τῆς Ἑστίας; 395
ΧΡΕ. νὴ τὸν Ποσειδῶ. ΒΛΕ. τὸν θαλάττιον λέγεις;
ΧΡΕ. εἰ δ' ἔστιν ἕτερός τις Ποσειδῶν, τὸν ἕτερον.
ΒΛΕ. εἶτ' οὐ διαπέμπεις καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς φίλους;
ΧΡΕ. οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ. ΒΛΕ. τί φῄς;
οὐ τῷ μεταδοῦναι; ΧΡΕ. μὰ Δία· δεῖ γὰρ πρῶτα
ΒΛΕ. τί; 400

ΧΡΕ. βλέψαι ποιῆσαι νὼ ΒΛΕ. τίνα βλέψαι; φράσον.
ΧΡΕ. τὸν Πλοῦτον, ὥσπερ πρότερον, ἑνί γε τῷ τρόπῳ.
ΒΛΕ. τυφλὸς γὰρ ὄντως ἐστί; ΧΡΕ. νὴ τὸν οὐρανόν.
ΒΛΕ. οὐκ ἐτὸς ἄρ' ὡς ἔμ' ἦλθεν οὐδεπώποτε.
ΧΡΕ. ἀλλ', ἢν θεοὶ θέλωσι, νῦν ἀφίξεται. 405
ΒΛΕ. οὐκ οὖν ἰατρὸν εἰσάγειν ἐχρῆν τινά;
ΧΡΕ. τίς δῆτ' ἰατρὸς ἔστι νῦν ἐν τῇ πόλει;
οὔτε γὰρ ὁ μισθὸς οὐδὲν ἔτ' ἐστ' οὔθ' ἡ τέχνη.
ΒΛΕ. σκοπῶμεν. ΧΡΕ. ἀλλ' οὐκ ἔστιν. ΒΛΕ. οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ.
ΧΡΕ. μὰ Δί', ἀλλ' ὅπερ πάλαι παρεσκευαζόμην 410
ἐγώ, κατακλίνειν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ,
κράτιστόν ἐστι. ΒΛΕ. πολὺ μὲν οὖν νὴ τοὺς θεούς.
μή νυν διάτριβ', ἀλλ' ἄνυτε πράττων ἕν γε τι.
ΧΡΕ. καὶ μὴν βαδίζω. ΒΛΕ. σπεῦδέ νυν. ΧΡΕ. τοῦτ' αὐτὸ δρῶ.
ΠΕΝ. ὦ θερμὸν ἔργον κἀνόσιον καὶ παράνομον 415
τολμῶντε δρᾶν ἀνθρωπαρίω κακοδαίμονε,
ποῖ, ποῖ; τί φεύγετ'; οὐ μενεῖτον; ΒΛΕ. Ἡρά-
κλεις.
ΠΕΝ. ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κακοὺς κακῶς·
τόλμημα γὰρ τολμᾶτον οὐκ ἀνασχετόν,
ἀλλ' οἷον οὐδεὶς ἄλλος οὐδεπώποτε, 420
οὔτε θεὸς οὔτ' ἄνθρωπος· ὥστ' ἀπολώλατον.
ΧΡΕ. σὺ δ' εἴ τίς; ὠχρὰ μὲν γὰρ εἶναί μοι δοκεῖς·
ΒΛΕ. ἴσως Ἐρινύς ἐστιν ἐκ τραγῳδίας·
βλέπει γέ τοι μανικόν τι καὶ τραγῳδικόν.
ΧΡΕ. ἀλλ' οὐκ ἔχει γὰρ δᾷδας. ΒΛΕ. οὐκ οὖν κλαύ-
σεται; 425
ΠΕΝ. οἴεσθε δ' εἶναι τίνα με; ΧΡΕ. πανδοκεύτριαν,
ἢ λεκιθόπωλιν· οὐ γὰρ ἂν τοσουτονὶ

ἐνέκραγες ἡμῖν οὐδὲν ἠδικημένη.
ΠΕΝ. ἄληθες; οὐ γὰρ δεινότατα δεδράκατον,
ζητοῦντες ἐκ πάσης με χώρας ἐκβαλεῖν; 430
ΧΡΕ. οὐκ οὖν ὑπόλοιπόν σοι τὸ βάραθρον γίγνεται;
ἀλλ' ἥτις εἶ λέγειν σ' ἐχρῆν αὐτίκα μάλα.
ΠΕΝ. ἢ σφὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην
ἀνθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον ἐνθένδ' ἀφανίσαι.
ΒΛΕ. ἄρ' ἐστὶν ἡ καπηλὶς ἡκ τῶν γειτόνων, 435
ἢ ταῖς κοτύλαις ἀεί με διαλυμαίνεται;
ΠΕΝ. Πενία μὲν οὖν, ἢ σφῷν ξυνοικῶ πόλλ' ἔτη.
ΒΛΕ. ἄναξ Ἄπολλον καὶ θεοί, ποῖ τις φύγῃ;
ΧΡΕ. οὗτος, τί δρᾷς, ὦ δειλότατον σὺ θηρίον;
οὐ παραμενεῖς; ΒΛΕ. ἥκιστα πάντων. ΧΡΕ. οὐ μενεῖς; 440
ἀλλ' ἄνδρε δύο γυναῖκα φεύγωμεν μίαν;
ΒΛΕ. Πενία γάρ ἐστιν, ὦ πονήρ', ἧς οὐδαμοῦ
οὐδὲν πέφυκε ζῷον ἐξωλέστερον.
ΧΡΕ. στῆθ', ἀντιβολῶ σε, στῆθι. ΒΛΕ. μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ.
ΧΡΕ. καὶ μὴν λέγω, δεινότατον ἔργον παρὰ πολὺ 445
ἔργων ἁπάντων ἐργασόμεθ', εἰ τὸν θεὸν
ἔρημον ἀπολιπόντε ποι φευξούμεθα
τηνδὶ δεδιότε, μηδὲ διαμαχούμεθα.
ΒΛΕ. ποίοις ὅπλοισιν ἢ δυνάμει πεποιθότες;
ποῖον γὰρ οὐ θώρακα, ποίαν δ' ἀσπίδα 450
οὐκ ἐνέχυρον τίθησιν ἡ μιαρωτάτη;
ΧΡΕ. θάρρει· μόνος γὰρ ὁ θεὸς οὗτος οἶδ' ὅτι
τροπαῖον ἂν στήσαιτο τῶν ταύτης τρόπων.
ΠΕΝ. γρύζειν δὲ καὶ τολμᾶτον, ὦ καθάρματε,
ἐπ' αὐτοφώρῳ δεινὰ δρῶντ' εἰλημμένω; 455
ΧΡΕ. σὺ δ', ὦ κάκιστ' ἀπολουμένη, τί λοιδορεῖς,
ἡμῖν προσελθοῦσ', οὐδ' ὁτιοῦν ἀδικουμένη;

ΠΕΝ. οὐδὲν γάρ, ὦ πρὸς τῶν θεῶν, νομίζετε
ἀδικεῖν με τὸν Πλοῦτον ποιεῖν πειρωμένω
βλέψαι πάλιν; ΧΡΕ. τί οὖν ἀδικοῦμεν τοῦτο σέ,
εἰ πᾶσιν ἀνθρώποισιν ἐκπορίζομεν 461
ἀγαθόν; ΠΕΝ. τί δ' ἂν ὑμεῖς ἀγαθὸν ἐξεύροιθ';
ΧΡΕ. ὅ τι;
σὲ πρῶτον ἐκβαλόντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος.
ΠΕΝ. ἔμ' ἐκβαλόντες; καὶ τί ἂν νομίζετε
κακὸν ἐργάσασθαι μεῖζον ἀνθρώπους; ΧΡΕ. ὅ τι;
εἰ τοῦτο δρᾶν μέλλοντες ἐπιλαθοίμεθα. 466
ΠΕΝ. καὶ μὴν περὶ τούτου σφῷν ἐθέλω δοῦναι λόγον
τὸ πρῶτον αὐτοῦ· κἂν μὲν ἀποφήνω μόνην
ἀγαθῶν ἁπάντων οὖσαν αἰτίαν ἐμὲ
ὑμῖν δι' ἐμέ τε ζῶντας ὑμᾶς· εἰ δὲ μή, 470
ποιεῖτον ἤδη τοῦθ' ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ.
ΧΡΕ. ταυτὶ σὺ τολμᾷς, ὦ μιαρωτάτη, λέγειν;
ΠΕΝ. καὶ σύ γε διδάσκου· πάνυ γὰρ οἶμαι ῥᾳδίως
ἅπανθ' ἁμαρτάνοντα σ' ἀποδείξειν ἐγώ.
[εἰ τοὺς δικαίους φὴς ποιήσειν πλουσίους.] 475
ΧΡΕ. ὦ τύμπανα καὶ κύφωνες οὐκ ἀρήξετε;
ΠΕΝ. οὐ δεῖ σχετλιάζειν καὶ βοᾶν πρὶν ἂν μάθῃς.
ΧΡΕ. καὶ τίς δύναιτ' ἂν μὴ βοᾶν ἰοὺ ἰοὺ
τοιαῦτ' ἀκούων; ΠΕΝ. ὅστις ἐστὶν εὖ φρονῶν.
ΧΡΕ. τί δῆτά σοι τίμημ' ἐπιγράψω τῇ δίκῃ, 480
ἐάν γ' ἁλῷς; ΠΕΝ. ὅτι σοι δοκεῖ. ΧΡΕ. καλῶς λέγεις·
ΠΕΝ. τὸ γὰρ αὔτ', ἐάν γ' ἡττᾶσθε, καὶ σφὼ δεῖ παθεῖν.
ΧΡΕ. ἱκανοὺς νομίζεις δῆτα θανάτους εἴκοσιν;
ΒΛΕ. ταύτῃ γε· νῷν δὲ δύ' ἀποχρήσουσιν μόνω.
ΠΕΝ. οὐκ ἂν φθάνοιτε τοῦτο πράττοντες· τί γὰρ 485
ἔχοι τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι;
ΧΟΡ. ἀλλ' ἠδήχρῃν τι λέγειν ὑμᾶς σοφόν, ᾧ νικήσετε
τηνδί,

ἐν τοῖσι λόγοις· ἀντιλέγοντες· μαλακὸν δ' ἐνδώσετε μηδέν.

ΧΡΕ. φανερὸν μὲν ἔγωγ' οἶμαι γνῶναι τοῦτ' εἶναι πᾶσιν ὁμοίως,
ὅτι τοὺς χρηστοὺς τῶν ἀνθρώπων εὖ πράττειν ἐστὶ δίκαιον, 490
τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ τοὺς ἀθέους τούτων τἀναντία δήπου.
τοῦτ' οὖν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦντες μόλις εὕρομεν ὥστε γενέσθαι
βούλευμα καλὸν καὶ γενναῖον καὶ χρήσιμον εἰς ἅπαν ἔργον.
ἢν γὰρ ὁ Πλοῦτος νυνὶ βλέψῃ καὶ μὴ τυφλὸς ὢν περινοστῇ,
ὡς τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων βαδιεῖται κοὐκ ἀπολείψει, 495
τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ τοὺς ἀθέους φευξεῖται· κᾆτα ποιήσει
πάντας χρηστοὺς καὶ πλουτοῦντας δήπου τά τε θεῖα σέβοντας.
καίτοι τούτου τοῖς ἀνθρώποις τί ἂν ἐξεύροι τις ἄμεινον;

ΒΔΕ. οὐδέν· ἐγώ σοι τούτου μάρτυς· μηδὲν ταύτην γ' ἀνερώτα.

ΧΡΕ. ὡς μὲν γὰρ νῦν ἡμῖν ὁ βίος τοῖς ἀνθρώποις διάκειται, 500
τίς ἂν οὐχ ἡγοῖτ' εἶναι μανίαν, κακοδαιμονίαν τ' ἔτι μᾶλλον;
πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πλουτοῦσι πονηροί,
ἀδίκως αὐτὰ ξυλλεξάμενοι· πολλοὶ δ' ὄντες πάνυ χρηστοὶ

πράττουσι κακῶς καὶ πεινῶσιν μετὰ σοῦ τε τὰ πλεῖστα σύνεισιν.

ΒΛΕ. οὐκ οὖν εἶναι φήμ', εἰ παύσει ταύτην βλέψας ποθ' ὁ Πλοῦτος, 505
ὁδὸν ἥν τις ἰὼν τοῖς ἀνθρώποις ἀγάθ' ἂν μείζω πορίσειεν.

ΠΕΝ. ἀλλ' ὦ πάντων ῥᾷστ' ἀνθρώπων ἀναπεισθέντ' οὐχ ὑγιαίνειν
δύο πρεσβύτα, ξυνθιασώτα τοῦ ληρεῖν καὶ παραπαίειν,
εἰ τοῦτο γένοιθ', ὃ ποθεῖθ' ὑμεῖς, οὔφημ' ἂν λυσιτελεῖν σφῷν.
εἰ γὰρ ὁ Πλοῦτος βλέψειε πάλιν διανείμειεν τ' ἴσον αὐτόν, 510
οὔτε τέχνην ἂν τῶν ἀνθρώπων οὔτ' ἂν σοφίαν μελετῴη
οὐδείς· ἀμφοῖν δ' ὑμῖν τούτοιν ἀφανισθέντοιν ἐθελήσει
τίς χαλκεύειν ἢ ναυπηγεῖν ἢ ῥάπτειν ἢ τροχοποιεῖν
ἢ σκυτοτομεῖν ἢ πλινθουργεῖν ἢ πλύνειν ἢ σκυλοδεψεῖν
ἢ γῆς ἀρότροις ῥήξας δάπεδον καρπὸν Δηοῦς θερίσασθαι, 515
ἣν ἐξῇ ζῆν ἀργοῖς ὑμῖν τούτων πάντων ἀμελοῦσιν;

ΧΡΕ. λῆρον ληρεῖς· ταῦτα γὰρ ἡμῖν πάνθ', ὅσα νῦν δὴ κατέλεξας,
οἱ θεράποντες μοχθήσουσιν. ΠΕΝ. πόθεν οὖν ἕξεις θεράποντας;

ΧΡΕ. ὠνησόμεθ' ἀργυρίου δήπου. ΠΕΝ. τίς δ' ἔσται πρῶτον ὁ πωλῶν,

ὅταν ἀργύριον κἀκεῖνος ἔχῃ; ΧΡΕ. κερδαίνειν βουλόμενός τις 520
ἔμπορος ἥκων ἐκ Θετταλίας παρὰ λῃστῶν κἀνδραποδιστῶν.
ΠΕΝ. ἀλλ' οὐδ' ἔσται πρῶτον ἁπάντων οὐδεὶς οὐδ' ἀνδραποδιστὴς
κατὰ τὸν λόγον ὃν σὺ λέγεις δήπου· τίς γὰρ πλουτῶν ἐθελήσει
κινδυνεύων περὶ τῆς ψυχῆς τῆς αὑτοῦ τοῦτο ποιῆσαι;
ὥστ' αὐτὸς ἀροῦν ἐπαναγκασθεὶς καὶ σκάπτειν τἄλλά τε μοχθεῖν 525
ὀδυνηρότερον τρίψεις βίοτον πολὺ τοῦ νῦν. ΧΡΕ. ἐς κεφαλὴν σοί.
ΠΕΝ. ἔτι δ' οὐχ ἕξεις οὔτ' ἐν κλίνῃ καταδαρθεῖν· οὐ γὰρ ἔσονται·
οὔτ' ἐν δάπισιν· τίς γὰρ ὑφαίνειν ἐθελήσει χρυσίου ὄντος;
οὔτε μύροισιν μυρίσαι στακτοῖς, ὁπόταν νύμφην ἀγάγησθον,
οὔθ' ἱματίων βαπτῶν δαπάναις κοσμῆσαι ποικιλομόρφων. 530
καίτοι τί πλέον πλουτεῖν ἐστὶν τούτων πάντων ἀποροῦντα;
παρ' ἐμοῦ δ' ἐστὶν ταῦτ' εὔπορα πάνθ' ὑμῖν, ὧν δεῖσθον· ἐγὼ γὰρ
τὸν χειροτέχνην ὥσπερ δέσποιν' ἐπαναγκάζουσα κάθημαι
διὰ τὴν χρείαν καὶ τὴν πενίαν ζητεῖν ὑπόθεν βίον ἕξει.
ΧΡΕ. σὺ γὰρ ἂν πορίσαι τί δύναι' ἀγαθόν, πλὴν φῴδων ἐκ βαλανείου 535

καὶ παιδαρίων ὑποπεινώντων καὶ γραϊδίων κολοσυρτοῦ;
φθειρῶν δ' ἀριθμὸν καὶ κωνώπων καὶ ψυλλῶν οὐδὲ λέγω σοι
ὑπὸ τοῦ πλήθους, αἳ βομβοῦσαι περὶ τὴν κεφαλὴν ἀνιῶσιν,
ἐπεγείρουσαι καὶ φράζουσαι· πεινήσεις, ἀλλ' ἐπανίστω.
πρὸς δέ γε τούτοις ἀνθ' ἱματίου μὲν ἔχειν ῥάκος. ἀντὶ δὲ κλίνης 540
στιβάδα σχοίνων κόρεων μεστήν, ἣ τοὺς εὕδοντας ἐγείρει,
καὶ φορμὸν ἔχειν ἀντὶ τάπητος σαπρόν, ἀντὶ δὲ προσκεφαλαίου
λίθον εὐμεγέθη πρὸς τῇ κεφαλῇ, σιτεῖσθαι δ' ἀντὶ μὲν ἄρτων
μαλάχης πτόρθους, ἀντὶ δὲ μάζης φυλλεῖ' ἰσχνῶν ῥαφανίδων,
ἀντὶ δὲ θράνου στάμνου κεφαλὴν κατεαγότος, ἀντὶ δὲ μάκτρας 545
πιθάκνης πλευρὰν ἐρρωγυῖαν καὶ ταύτην· ἆρά γε πολλῶν
ἀγαθῶν πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις ἀποφαίνω σ' αἴτιον οὖσαν;

ΠΕΝ. σὺ μὲν οὐ τὸν ἐμὸν βίον εἴρηκας, τὸν τῶν πτωχῶν δ' ἐπεκρούσω.

ΧΡΕ. οὐκ οὖν δήπου τῆς πτωχείας πενίαν φαμὲν εἶναι ἀδελφήν;

ΠΕΝ. ὑμεῖς γ' οἵπερ καὶ Θρασύβουλον Διονυσίῳ εἶναι ὅμοιον. 550
ἀλλ' οὐχ σύμὸς τοῦτο πέπονθεν βίος, οὐ μά Δί'. οὐδέ γε μέλλει.

πτωχοῦ μὲν γὰρ βίος, ὃν σὺ λέγεις, ζῆν ἐστὶν μηδὲν ἔχοντα,
τοῦ δὲ πένητος ζῆν φειδόμενον καὶ τοῖς ἔργοις προσέχοντα,
περιγίγνεσθαι δ' αὐτῷ μηδέν, μὴ μέντοι μηδ' ἐπιλείπειν.

ΧΡΕ. ὡς μακαρίτην, ὦ Δάματερ, τὸν βίον αὐτοῦ κατέλεξας, 555
εἰ φεισάμενος καὶ μοχθήσας καταλείψει μηδὲ ταφῆναι.

ΠΕΝ. σκώπτειν πειρᾷ καὶ κωμῳδεῖν τοῦ σπουδάζειν ἀμελήσας,
οὐ γιγνώσκων ὅτι τοῦ Πλούτου παρέχω βελτίονας ἄνδρας
καὶ τὴν γνώμην καὶ τὴν ἰδέαν. παρὰ τῷ μὲν γὰρ ποδαγρῶντες
καὶ γαστρῴδεις καὶ παχύκνημοι καὶ πίονες εἰσὶν ἀσελγῶς; 560
παρ' ἐμοὶ δ' ἰσχνοὶ καὶ σφηκῴδεις καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιαροί.

ΧΡΕ. ἀπὸ τοῦ λιμοῦ γὰρ ἴσως αὐτοῖς τὸ σφηκῷδες σὺ πορίζεις.

ΠΕΝ. περὶ σωφροσύνης ἤδη τοίνυν περανῶ σφῷν κἀναδιδάξω
ὅτι κοσμιότης οἰκεῖ μετ' ἐμοῦ, τοῦ Πλούτου δ' ἐστὶν ὑβρίζειν.

ΧΡΕ. πάνυ γοῦν κλέπτειν κόσμιόν ἐστιν καὶ τοὺς τοίχους διορύττειν. 565

[ΒΛΕ. νὴ τὸν Δί', εἰ δεῖ λαθεῖν αὐτόν, πῶς οὐχὶ κόσμιόν ἐστι;]

ΠΕΝ. σκέψαι τοίνυν ἐν ταῖς πόλεσιν τοὺς ῥήτορας, ὡς, ὁπόταν μὲν

ὥσι πένητες, περὶ τὸν δῆμον καὶ τὴν πόλιν εἰσὶ δίκαιοι,
πλουτήσαντες δ' ἀπὸ τῶν κοινῶν παραχρῆμ' ἄδικοι γεγένηνται,
ἐπιβουλεύουσί τε τῷ πλήθει καὶ τῷ δήμῳ πολεμοῦσιν. 570
ΧΡΕ. ἀλλ' οὐ ψεύδει τούτων γ' οὐδέν, καίπερ σφόδρα βάσκανος οὖσα,
ἀτὰρ οὐχ ἧττον γ' οὐδὲν κλαύσει, μηδὲν ταύτῃ γε κομήσῃς,
ὁτιὴ ζητεῖς τοῦτ' ἀναπείθειν ἡμᾶς, ὥς ἐστιν ἀμείνων
πενία πλούτου. ΠΕΝ. καὶ σύ γ' ἐλέγξαι μ' οὔπω δύνασαι περὶ τούτου,
ἀλλὰ φλυαρεῖς καὶ πτερυγίζεις. ΧΡΕ. καὶ πῶς φεύγουσι σ' ἅπαντες; 575
ΠΕΝ. ὅτι βελτίους αὐτοὺς ποιῶ. σκέψασθαι δ' ἔστι μάλιστα
ἀπὸ τῶν παίδων· τοὺς γὰρ πατέρας φεύγουσι, φρονοῦντας ἄριστα
αὐτοῖς. οὕτω διαγιγνώσκειν χαλεπὸν πρᾶγμ' ἐστὶ δίκαιον.
ΧΡΕ. τὸν Δία φήσεις ἄρ' οὐκ ὀρθῶς διαγιγνώσκειν τὸ κράτιστον;
κἀκεῖνος γὰρ τὸν πλοῦτον ἔχει. ΒΛΕ. ταύτην δ' ἡμῖν ἀποπέμπει. 580
ΠΕΝ. ἀλλ' ὦ Κρονικαῖς λήμαις ὄντως λημῶντες τὰς φρένας ἄμφω,
ὁ Ζεὺς δήπου πένεται, καὶ τοῦτ' ἤδη φανερῶς σε διδάξω·
εἰ γὰρ ἐπλούτει, πῶς ἂν ποιῶν τὸν Ὀλυμπικὸν αὐτὸς ἀγῶνα

[ἵνα τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἀεὶ δι' ἔτους πέμπτου ξυναγείρει]
ἀνεκήρυττεν τῶν ἀσκητῶν τοὺς νικῶντας στεφανώσας 585
κοτινῷ στεφάνῳ; καίτοι χρυσῷ μᾶλλον ἐχρῆν, εἴπερ ἐπλούτει.

ΧΡΕ. οὐκ οὖν τούτῳ δήπου δῆλος τιμῶν τὸν πλοῦτον ἐκεῖνος;
φειδόμενος γὰρ καὶ βουλόμενος τούτου μηδὲν δαπανᾶσθαι,
λήροις ἀναδῶν τοὺς νικῶντας τὸν πλοῦτον ἐᾷ παρ' ἑαυτῷ.

ΠΕΝ. πολὺ τῆς πενίας πρᾶγμ' αἴσχιον ζητεῖς αὐτῷ περιάψαι, 590
εἰ πλούσιος ὢν ἀνελεύθερός ἐσθ' οὑτωσὶ καὶ φιλοκερδής.

ΧΡΕ. ἀλλὰ σέ γ' ὁ Ζεὺς ἐξολέσειεν κοτινῷ στεφάνῳ στεφανώσας.

ΠΕΝ. τὸ γὰρ ἀντιλέγειν τολμᾶν ὑμᾶς ὡς οὐ πάντ' ἔστ' ἀγάθ' ὑμῖν
διὰ τὴν Πενίαν. ΧΡΕ. παρὰ τῆς Ἑκάτης ἔξεστιν τοῦτο πυθέσθαι,
εἴτε τὸ πλουτεῖν εἴτε τὸ πεινῆν βέλτιον· φησὶ γὰρ αὕτη 595
τοὺς μὲν ἔχοντας καὶ πλουτοῦντας δεῖπνον κατὰ μῆν' ἀποπέμπειν,
τοὺς δὲ πένητας τῶν ἀνθρώπων ἁρπάζειν πρὶν κατακεῖσθαι.
ἀλλὰ φθείρου καὶ μὴ γρύξῃς
ἔτι μηδ' ὁτιοῦν.
οὐ γὰρ πείσεις, οὐδ' ἢν πείσῃς. 600

ΠΕΝ. ὦ πόλις Ἄργους, κλύεθ' οἷα λέγει.

ΧΡΕ. Παύσωνα κάλει τὸν ξύσσιτον.
ΠΕΝ. τί πάθω τλήμων;
ΧΡΕ. ἔρρ' ἐς κόρακας θᾶττον ἀφ' ἡμῶν.
ΠΕΝ. εἶμι δὲ ποῖ γῆς; 605
ΧΡΕ. ἐς τὸν κύφων'· ἀλλ' οὐ μέλλειν
χρή σ', ἀλλ' ἀνύτειν.
ΠΕΝ. ἢ μὴν ὑμεῖς γ' ἔτι μ' ἐνταυθὶ
μεταπέμψεσθον.
ΧΡΕ. τότε νοστήσεις· νῦν δὲ φθείρου. 610
κρεῖττον γάρ μοι πλουτεῖν ἐστίν,
σὲ δ' ἐᾶν κλάειν μακρὰ τὴν κεφαλήν.
ΒΛΕ. νὴ Δί' ἐγὼ γοῦν ἐθέλω πλουτῶν
εὐωχεῖσθαι μετὰ τῶν παίδων
τῆς τε γυναικός, καὶ λουσάμενος 615
λιπαρὸς χωρῶν ἐκ βαλανείου
τῶν χειροτεχνῶν
καὶ τῆς Πενίας καταπαρδεῖν.
ΧΡΕ. αὕτη μὲν ἡμῖν ἠπίτριπτος οἴχεται.
ἐγὼ δὲ καὶ σύ γ' ὡς τάχιστα τὸν θεὸν 620
ἐγκατακλινοῦντ' ἄγωμεν εἰς Ἀσκληπιοῦ.
ΒΛΕ. καὶ μὴ διατρίβωμέν γε, μὴ πάλιν τις αὖ
ἐλθὼν διακωλύσῃ τι τῶν προὔργου ποιεῖν.
ΧΡΕ. παῖ Καρίων, τὰ στρώματ' ἐκφέρειν σ' ἐχρῆν,
αὐτόν τ' ἄγειν τὸν Πλοῦτον, ὡς νομίζεται, 625
καὶ τἄλλ' ὅσ' ἐστιν ἔνδον ηὐτρεπισμένα.

ΧΟΡΟΥ.

ΚΑΡ. ὦ πλεῖστα Θησείοις μεμυστιλημένοι
γέροντες ἄνδρες ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις,
ὡς εὐτυχεῖθ', ὡς μακαρίως πεπράγατε,
ἄλλοι θ' ὅσοις μέτεστι τοῦ χρηστοῦ τρόπου. 630
ΧΟΡ. τί δ' ἐστιν, ὦ βέλτιστε τῶν σαυτοῦ φίλων;
φαίνει γὰρ ἥκειν ἄγγελος χρηστοῦ τινός·

ΚΑΡ. ὁ δεσπότης πέπραγεν εὐτυχέστατα,
μᾶλλον δ' ὁ Πλοῦτος αὐτός· ἀντὶ γὰρ τυφλοῦ
ἐξωμμάτωται καὶ λελάμπρυνται κόρας, 635
Ἀσκληπιοῦ παιῶνος εὐμενοῦς τυχών.
ΧΟΡ. λέγεις μοι χαράν, λέγεις μοι βοάν.
ΚΑΡ. πάρεστι χαίρειν, ἤν τε βούλησθ' ἤν τε μή.
ΧΟΡ. ἀναβοάσομαι τὸν εὔπαιδα καὶ
μέγα βροτοῖσι φέγγος Ἀσκληπιόν. 640
ΓΥ. τίς ἡ βοή ποτ' ἐστίν; ἆρ' ἀγγέλλεται
χρηστόν τι; τοῦτο γὰρ ποθοῦσ' ἐγὼ πάλαι
ἔνδον κάθημαι περιμένουσα τουτονί.
ΚΑΡ. ταχέως, ταχέως φέρ' οἶνον, ὦ δέσποιν', ἵνα
καὐτὴ πίῃς· φιλεῖς δὲ δρῶσ' αὐτὸ σφόδρα· 645
ὡς ἀγαθὰ συλλήβδην ἅπαντά σοι φέρω.
ΓΥ. καὶ ποῦστιν; ΚΑΡ. ἐν τοῖς λεγομένοις· εἴσει τάχα.
ΓΥ. πέραινε τοίνυν ὅ τι λέγεις ἀνύσας ποτέ.
ΚΑΡ. ἄκουε τοίνυν, ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα
ἐκ τῶν ποδῶν ἐς τὴν κεφαλήν σοι πάντ' ἐρῶ. 650
ΓΥ. μὴ δῆτ' ἔμοιγ' ἐς τὴν κεφαλήν. ΚΑΡ. μὴ τἀγαθὰ
ἃ νῦν γεγένηται; ΓΥ. μὴ μὲν οὖν τὰ πράγματα.
ΚΑΡ. ὡς γὰρ τάχιστ' ἀφικόμεθα πρὸς τὸν θεὸν
ἄγοντες ἄνδρα, τότε μὲν ἀθλιώτατον,
νῦν δ' εἴ τιν' ἄλλον μακάριον κεὐδαίμονα, 655
πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν ἤγομεν,
ἔπειτ' ἐλοῦμεν. ΓΥ. νὴ Δί' εὐδαίμων ἄρ' ἦν
ἀνὴρ γέρων ψυχρᾷ θαλάττῃ λούμενος.
ΚΑΡ. ἔπειτα πρὸς τὸ τέμενος ᾔμεν τοῦ θεοῦ.
ἐπεὶ δὲ βωμῷ πόπανα καὶ προθύματα 660
καθωσιώθη, πέλανος Ἡφαίστου φλογί,
κατεκλίναμεν τὸν Πλοῦτον, ὥσπερ εἰκὸς ἦν·
ἡμῶν δ' ἕκαστος στιβάδα παρεκαττύετο.
ΓΥ. ἦσαν δέ τινες κἄλλοι δεόμενοι τοῦ θεοῦ;

ΚΑΡ. εἷς μέν γε, Νεοκλείδης, ὅς ἐστι μὲν τυφλός, 665
κλέπτων δὲ τοὺς βλέποντας ὑπερηκόντικεν,
ἕτεροί τε πολλοὶ παντοδαπὰ νοσήματα
ἔχοντες. ὡς δὲ τοὺς λύχνους ἀποσβέσας
ἡμῖν παρήγγειλ' ἐγκαθεύδειν τοῦ θεοῦ
ὁ πρόπολος, εἰπών, ἤν τις αἴσθηται ψόφου, 670
σιγᾶν, ἅπαντες κοσμίως κατεκείμεθα.
κἀγὼ καθεύδειν οὐκ ἐδυνάμην, ἀλλά με
ἀθάρης χύτρα τις ἐξέπληττε κειμένη
ὀλίγον ἄπωθεν τῆς κεφαλῆς του γραδίου,
ἐφ' ἣν ἐπεθύμουν δαιμονίως ἐφερπύσαι. 675
ἔπειτ' ἀναβλέψας ὁρῶ τὸν ἱερέα
τοὺς φθοῖς ἀφαρπάζοντα καὶ τὰς ἰσχάδας
ἀπὸ τῆς τραπέζης τῆς ἱερᾶς. μετὰ τοῦτο δὲ
περιῆλθε τοὺς βωμοὺς ἅπαντας ἐν κύκλῳ,
εἴ που πόπανον εἴη τι καταλελειμμένον. 680
ἔπειτα ταῦθ' ἥγιζεν εἰς σάκταν τινά.
κἀγὼ νομίσας πολλὴν ὁσίαν τοῦ πράγματος
ἐπὶ τὴν χύτραν τὴν τῆς ἀθάρης ἀνίσταμαι.
ΓΥ. ταλάνταθ' ἀνδρῶν, οὐκ ἐδεδοίκης τὸν θεόν;
ΚΑΡ. νὴ τοὺς θεοὺς ἔγωγε μὴ φθάσειέ με 685
ἐπὶ τὴν χύτραν ἐλθὼν ἔχων τὰ στέμματα·
ὁ γὰρ ἱερεὺς αὐτοῦ με προὐδιδάξατο.
τὸ γράδιον δ' ὡς ᾔσθετο δή μου τὸν ψόφον,
τὴν χεῖρ' ὑπερῆρε· κᾆτα συρίξας ἐγὼ
ὀδὰξ ἐλαβόμην, ὡς παρείας ὢν ὄφις, 690
ἡ δ' εὐθέως τὴν χεῖρα πάλιν ἀνέσπασε,
κατέκειτο δ' αὐτὴν ἐντυλίξασ' ἡσυχῇ,
ὑπὸ τοῦ δέους βδέουσα δριμύτερον γαλῆς.
κἀγὼ τότ' ἤδη τῆς ἀθάρης πολλὴν ἔφλων·
ἔπειτ', ἐπειδὴ μεστὸς ἦν, ἀνεπαυόμην. 695
ΓΥ. ὁ δὲ θεὸς ὑμῖν οὐ προσῄει; ΚΑΡ. οὐδέπω.

μετὰ τοῦτο δ' ἤδη καὶ γέλοιον δῆτά τι
ἐποίησα· προσιόντος γὰρ αὐτοῦ μέγα πάνυ
ἀπέπαρδον· ἡ γαστὴρ γὰρ ἐπεφύσητό μου.
ΓΥ. ἦ πού σε διὰ τοῦτ' εὐθὺς ἐβδελύττετο. 700
ΚΑΡ. οὔκ, ἀλλ' Ἰασὼ μέν γ' ἐπακολουθοῦσ' ἅμα
ὑπηρυθρίασε χὴ Πανάκει' ἀπεστράφη
τὴν ῥῖν' ἐπιλαβοῦσ'· οὐ λιβανωτὸν γὰρ βδέω.
ΓΥ. αὐτὸς δ' ἐκεῖνος; ΚΑΡ. οὐ μὰ Δί' οὐδ' ἐφρόντισεν.
ΓΥ. λέγεις ἄγροικον ἄρα σύ γ' εἶναι τὸν θεόν. 705
ΚΑΡ. μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἀλλὰ σκατοφάγον. ΓΥ. αἶ τάλαν.
ΚΑΡ. μετὰ ταῦτ' ἐγὼ μὲν εὐθὺς ἐνεκαλυψάμην
δείσας, ἐκεῖνος δ' ἐν κύκλῳ τὰ νοσήματα
σκοπῶν περιῄει πάντα κοσμίως πάνυ.
ἔπειτα παῖς αὐτῷ λίθινον θυείδιον 710
παρέθηκε καὶ δοίδυκα καὶ κιβώτιον.
ΓΥ. λίθινον; ΚΑΡ. μὰ Δί' οὐ δῆτ', οὐχὶ τό γε κιβώτιον.
ΓΥ. σὺ δὲ πῶς ἑώρας, ὦ κάκιστ' ἀπολούμενε,
ὃς ἐγκεκαλύφθαι φῆς; ΚΑΡ. διὰ τοῦ τριβωνίου·
ὀπὰς γὰρ εἶχεν οὐκ ὀλίγας μὰ τὸν Δία. 715
πρῶτον δὲ πάντων τῷ Νεοκλείδῃ φάρμακον
καταπλαστὸν ἐνεχείρησε τρίβειν, ἐμβαλὼν
σκορόδων κεφαλὰς τρεῖς Τηνίων· ἔπειτ' ἔφλα
ἐν τῇ θυείᾳ, συμπαραμιγνύων ὀπὸν
καὶ σχῖνον· εἶτ' ὄξει διέμενος Σφηττίῳ 720
κατέπλασεν αὐτοῦ τὰ βλέφαρ' ἐκστρέψας, ἵνα
ὀδυνῷτο μᾶλλον. ὁ δὲ κεκραγὼς καὶ βοῶν
ἔφευγ' ἀνᾴξας, ὁ δὲ θεὸς γελάσας ἔφη·
ἐνταῦθα νῦν κάθησο καταπεπλασμένος,
ἵν' ὑπομνύμενον παύσω σε τὰς ἐκκλησίας. 725

ΓΥ. ὡς φιλόπολίς τις ἐσθ' ὁ δαίμων καὶ σοφός.
ΚΑΡ. μετὰ τοῦτο τῷ Πλούτωνι παρεκαθέζετο,
καὶ πρῶτα μὲν δὴ τῆς κεφαλῆς ἐψήψατο,
ἔπειτα καθαρὸν ἡμιτύβιον λαβὼν
τὰ βλέφαρα περιέψησεν· ἡ Πανάκεια δὲ 730
κατεπέτασ' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν φοινικίδι
καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον· εἶθ' ὁ θεὸς ἐπόππυσεν.
ἐξηξάτην οὖν δύο δράκοντ' ἐκ τοῦ νεὼ
ὑπερφυεῖς τὸ μέγεθος. ΓΥ. ὦ φίλοι θεοί.
ΚΑΡ. τούτω δ' ὑπὸ τὴν φοινικίδ' ὑποδύνθ' ἡσυχῇ 735
τὰ βλέφαρα περιέλειχον, ὥς γ' ἐμοὶ δόκει·
καὶ πρίν σε κοτύλας ἐκπιεῖν οἴνου δέκα
ὁ Πλοῦτος, ὦ δέσποιν', ἀνειστήκει βλέπων·
ἐγὼ δὲ τὼ χεῖρ' ἀνεκρότησ' ὑφ' ἡδονῆς
τὸν δεσπότην τ' ἤγειρον. ὁ θεὸς δ' εὐθέως 740
ἠφάνισεν αὐτὸν οἵ τ' ὄφεις εἰς τὸν νεών.
οἱ δ' ἐγκατακείμενοι παρ' αὐτῷ πῶς δοκεῖς
τὸν Πλοῦτον ἠσπάζοντο καὶ τὴν νύχθ' ὅλην
ἐγρηγόρεσαν, ἕως διέλαμψεν ἡμέρα.
ἐγὼ δ' ἐπῄνουν τὸν θεὸν πάνυ σφόδρα, 745
ὅτι βλέπειν ἐποίησε τὸν Πλοῦτον ταχύ,
τὸν δὲ Νεοκλείδην μᾶλλον ἐποίησεν τυφλόν.
ΓΥ. ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν, ὦναξ δέσποτα.
ἀτὰρ φράσον μοι, ποῦσθ' ὁ Πλοῦτος; ΚΑΡ. ἔρχεται.
ἀλλ' ἦν περὶ αὐτὸν ὄχλος ὑπερφυὴς ὅσος. 750
οἱ γὰρ δίκαιοι πρότερον ὄντες καὶ βίον
ἔχοντες ὀλίγον αὐτὸν ἠσπάζοντο καὶ
ἐδεξιοῦνθ' ἅπαντες ὑπὸ τῆς ἡδονῆς·
ὅσοι δ' ἐπλούτουν οὐσίαν τ' εἶχον συχνήν,
οὐκ ἐκ δικαίου τὸν βίον κεκτημένοι, 755
ὀφρῦς συνῆγον ἐσκυθρώπαζον θ' ἅμα,

οἱ δ' ἠκολούθουν κατόπιν ἐστεφανωμένοι,
γελῶντες, εὐφημοῦντες· ἐκτυπεῖτο δὲ
ἐμβὰς γερόντων εὐρύθμοις προβήμασιν.
ἀλλ' εἶ' ἀπαξάπαντες ἐξ ἑνὸς λόγου 760
ὀρχεῖσθε καὶ σκιρτᾶτε καὶ χορεύετε·
οὐδεὶς γὰρ ὑμῖν εἰσιοῦσιν ἀγγελεῖ
ὡς ἄλφιτ' οὐκ ἔνεστιν ἐν τῷ θυλάκῳ.

ΓΥ. νὴ τὴν Ἑκάτην, κἄγωγ' ἀναδῆσαι βούλομαι
εὐαγγέλιά σε κριβανωτῶν ὁρμαθῷ, 765
τοιαῦτ' ἀπαγγείλαντα. ΚΑΡ. μή νυν μέλλ' ἔτι,
ὡς ἄνδρες ἐγγὺς εἰσιν ἤδη τῶν θυρῶν.

ΓΥ. φέρε νυν ἰοῦσ' εἴσω 'κκομίσω καταχύσματα
ὥσπερ νεωνήτοισιν ὀφθαλμοῖς ἐγώ.

ΚΑΡ. ἐγὼ δ' ὑπαντῆσαι γ' ἐκείνοις βούλομαι. 770

ΧΟΡΟΥ.

ΠΛ. καὶ προσκυνῶ γε πρῶτα μὲν τὸν Ἥλιον,
ἔπειτα σεμνῆς Παλλάδος κλεινὴν πόλιν,
χώραν τε πᾶσαν Κέκροπος, ἥ μ' ἐδέξατο.
αἰσχύνομαι δὲ τὰς ἐμαυτοῦ συμφοράς,
οἵοις ἄρ' ἀνθρώποις ξυνὼν ἐλάνθανον, 775
τοὺς ἀξίους δὲ τῆς ἐμῆς ὁμιλίας
ἔφευγον, εἰδὼς οὐδέν, ὦ τλήμων ἐγώ.
ὡς οὔτ' ἐκεῖν' ἄρ' οὔτε ταῦτ' ὀρθῶς ἔδρων.
ἀλλ' αὐτὰ πάντα πάλιν ἀναστρέψας ἐγὼ
δείξω τὸ λοιπὸν πᾶσιν ἀνθρώποις ὅτι 780
ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ἐπεδίδουν.

ΧΡΕ. βάλλ' ἐς κόρακας· ὡς χαλεπόν εἰσιν οἱ φίλοι
οἱ φαινόμενοι παραχρῆμ' ὅταν πράττῃ τις εὖ.
νύττουσι γὰρ καὶ φλῶσι τἀντικνήμια,
ἐνδεικνύμενος ἕκαστος εὔνοιάν τινα. 785
ἐμὲ γὰρ τίς οὐ προσεῖπε; ποῖος οὐκ ὄχλος
περιεστεφάνωσεν ἐν ἀγορᾷ πρεσβυτικός;

ΓΥ. ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, καὶ σὺ καὶ σὺ χαίρετε.
φέρε νυν, νόμος γάρ ἐστι, τὰ καταχύσματα
ταυτὶ καταχέω σου λαβοῦσα. ΠΛ. μηδαμῶς· 790
ἐμοῦ γὰρ εἰσιόντος εἰς τὴν οἰκίαν
πρώτιστα καὶ βλέψαντος οὐδὲν ἐκφέρειν
πρεπῷδές ἐστιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐσφέρειν.
ΓΥ. εἶτ' οὐχὶ δέξει δῆτα τὰ καταχύσματα;
ΠΛ. ἔνδον γε παρὰ τὴν ἑστίαν, ὥσπερ νόμος· 795
ἔπειτα καὶ τὸν φόρτον ἐκφύγοιμεν ἄν·
οὐ γὰρ πρεπῷδές ἐστι τῷ διδασκάλῳ
ἰσχάδια καὶ τρωγάλια τοῖς θεωμένοις
προβαλόντ', ἐπὶ τούτοις εἶτ' ἀναγκάζειν γελᾶν.
ΓΥ. εὖ πάνυ λέγεις· ὡς Δεξίνικος γ' οὑτοσὶ 800
ἀνίσταθ' ὡς ἁρπασόμενος τῶν ἰσχάδων.

ΧΟΡΟΥ.

ΚΑΡ. ὡς ἡδὺ πράττειν, ὦνδρές, ἐστ' εὐδαιμόνως,
καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξενεγκόντ' οἴκοθεν·
ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν σωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν
ἐπεισπέπαικεν οὐδὲν ἠδικηκόσιν. 805
[οὕτω τὸ πλουτεῖν ἐστὶν ἡδὺ πρᾶγμα δή.]
ἡ μὲν σιπύη μεστῆστι λευκῶν ἀλφίτων,
οἱ δ' ἀμφορῆς οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου·
ἅπαντα δ' ἡμῖν ἀργυρίου καὶ χρυσίου
τὰ σκευάρια πλήρηστιν, ὥστε θαυμάσαι·
τὸ φρέαρ δ' ἐλαίου μεστόν. αἱ δὲ λήκυθοι 810
μύρου γέμουσι, τὸ δ' ὑπερῷον ἰσχάδων·
ὀξὶς δὲ πᾶσα καὶ λοπάδιον καὶ χύτρα
χαλκῆ γέγονε· τοὺς δὲ πινακίσκους τοὺς σαθροὺς
τοὺς ἰχθυηροὺς ἀργυροῦς πάρεσθ' ὁρᾶν·
ὁ δ' ἰπνὸς γέγον' ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος· 815
στατῆρσι δ' οἱ θεράποντες ἀρτιάζομεν
χρυσοῖς· ἀποψώμεσθα δ' οὐ λίθοις ἔτι,

ἀλλὰ σκοροδίοις ὑπὸ τρυφῆς ἑκάστοτε.
καὶ νῦν ὁ δεσπότης μὲν ἔνδον βουθυτεῖ
ὖν καὶ τράγον καὶ κριὸν ἐστεφανωμένος, 820
ἐμὲ δ' ἐξέπεμψεν ὁ καπνός· οὐχ οἷός τε γὰρ
ἔνδον μένειν ἦν· ἔδακνε γὰρ τὰ βλέφαρά μου.
ΔΙΚ. ἕπου μετ' ἐμοῦ, παιδάριον, ἵνα πρὸς τὸν θεὸν
ἴωμεν. ΚΑΡ. ἔα, τίς ἐσθ' ὁ προσιὼν οὑτοσί;
ΔΙΚ. ἀνὴρ πρότερον μὲν ἄθλιος, νῦν δ' εὐτυχής. 825
ΚΑΡ. δῆλον ὅτι· τῶν χρηστῶν τις, ὡς ἔοικας, εἶ.
ΔΙΚ. μάλιστ'. ΚΑΡ. ἔπειτα τοῦ δέει; ΔΙΚ. πρὸς τὸν θεὸν
ἥκω· μεγάλων γάρ μοὐστιν ἀγαθῶν αἴτιος.
ἐγὼ γὰρ ἱκανὴν οὐσίαν παρὰ τοῦ πατρὸς
λαβὼν ἐπήρκουν τοῖς δεομένοις τῶν φίλων, 830
εἶναι νομίζων χρήσιμον πρὸς τὸν βίον.
ΚΑΡ. ἦ πού σε ταχέως ἐπέλιπεν τὰ χρήματα.
ΔΙΚ. κομιδῇ μὲν οὖν. ΚΑΡ. οὐκ οὖν μετὰ ταῦτ' ἦσθ' ἄθλιος;
ΔΙΚ. κομιδῇ μὲν οὖν. κἀγὼ μὲν ᾤμην οὓς τέως
εὐηργέτησα δεομένους ἕξειν φίλους 835
ὄντως βεβαίους, εἰ δεηθείην ποτέ,
οἱ δ' ἐξετρέποντο κοὐκ ἐδόκουν ὁρᾶν μ' ἔτι.
ΚΑΡ. καὶ κατεγέλων δ' εὖ οἶδ' ὅτι. ΔΙΚ. κομιδῇ μὲν οὖν.
αὐχμὸς γὰρ ὢν τῶν σκευαρίων μ' ἀπώλεσεν.
ἀλλ' οὐχὶ νῦν. ἀνθ' ὧν ἐγὼ πρὸς τὸν θεὸν 840
προσευξόμενος ἥκω δικαίως ἐνθαδί.
ΚΑΡ. τὸ τριβώνιον δὲ τί δύναται πρὸς τὸν θεόν,
ὃ φέρει τὸ μετὰ σοῦ παιδάριον τουτί; φράσον.
ΔΙΚ. καὶ τοῦτ' ἀναθήσων ἔρχομαι πρὸς τὸν θεόν.
ΚΑΡ. μῶν ἐνεμνήθης δῆτ' ἐν αὐτῷ τὰ μεγάλα; 845
ΔΙΚ. οὔκ, ἀλλ' ἐνερρίγωσ' ἔτη τριακαίδεκα.

ΚΑΡ. τὰ δ' ἐμβάδια; ΔΙΚ. καὶ ταῦτα συνεχειμάζετο.
ΚΑΡ. καὶ ταῦτ' ἀναθήσων οὖν φέρεις; ΔΙΚ. νὴ τὸν Δία.
ΚΑΡ. χαρίεντα γ' ἥκεις δῶρα τῷ θεῷ φέρων.
ΣΥΚ. οἴμοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλα δείλαιος, 850
καὶ τρὶς κακοδαίμων καὶ τετράκις καὶ πεντάκις
καὶ δωδεκάκις καὶ μυριάκις· ἰοὺ ἰού.
οὕτω πολυφόρῳ συγκέκραμαι δαίμονι.
ΚΑΡ. Ἄπολλον ἀποτρόπαιε καὶ θεοὶ φίλοι,
τί ποτ' ἐστὶν ὅ τι πέπονθεν ἄνθρωπος κακόν; 855
ΣΥΚ. οὐ γὰρ σχέτλια πέπονθα νῦν, τὰ χρήματα
ἀπολωλεκὼς ἅπαντα τἀκ τῆς οἰκίας
διὰ τὸν θεὸν τοῦτον, τὸν ἐσόμενον τυφλὸν
πάλιν αὖθις, ἥνπερ μὴλλίπωσιν αἱ δίκαι;
ΔΙΚ. ἐγὼ σχεδὸν τὸ πρᾶγμα γιγνώσκειν δοκῶ· 860
προσέρχεται γάρ τις κακῶς πράττων ἀνήρ,
ἔοικε δ' εἶναι τοῦ πονηροῦ κόμματος.
ΚΑΡ. νὴ Δία, καλῶς τοίνυν ποιῶν ἀπόλλυται.
ΣΥΚ. ποῦ, ποῦσθ' ὁ μόνος ἅπαντας ἡμᾶς πλουσίους
ὑποσχόμενος οὗτος ποιήσειν εὐθέως, 865
εἰ πάλιν ἀναβλέψειεν ἐξ ἀρχῆς; ὁ δὲ
πολὺ μᾶλλον ἐνίους ἐστὶν ἐξολωλεκώς.
ΚΑΡ. καὶ τίνα δέδρακε δῆτα τοῦτ'; ΣΥΚ. ἐμὲ τουτονί.
ΚΑΡ. ἦ τῶν πονηρῶν ἦσθα καὶ τοιχωρύχων;
ΣΥΚ. μὰ Δί', οὐ μὲν οὖν ἔσθ' ὑγιὲς ὑμῶν οὐδὲ ἕν, 870
κοὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἔχετέ μου τὰ χρήματα.
ΚΑΡ. ὡς σοβαρός, ὦ Δάματερ, εἰσελήλυθεν
ὁ συκοφάντης. δῆλον ὅτι βουλιμᾷ.
ΣΥΚ. σὺ μὲν εἰς ἀγορὰν ἰὼν ταχέως οὐκ ἂν φθάνοις;
ἐπὶ τοῦ τροχοῦ γὰρ δεῖ σ' ἐκεῖ στρεβλούμενον 875
εἰπεῖν ἃ πεπανούργηκας. ΚΑΡ. οἰμωξᾶρα σύ.
ΔΙΚ. νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα, πολλοῦ γ' ἄξιος
ἅπασίν ἐσθ' Ἕλλησιν ὁ θεὸς οὗτος, εἰ

τοὺς συκοφάντας ἐξολεῖ κακοὺς κακῶς.
ΣΥΚ. οἴμοι τάλας· μῶν καὶ σὺ μετέχων καταγελᾷς; 880
ἐπεὶ πόθεν θοἰμάτιον εἴληφας τοδί;
ἐχθὲς δ' ἔχοντ' εἶδον σ' ἐγὼ τριβώνιον.
ΔΙΚ. οὐδὲν προτιμῶ σου· φορῶ γὰρ πριάμενος
τὸν δακτύλιον τονδὶ παρ' Εὐδάμου δραχμῆς.
ΚΑΡ. ἀλλ' οὐκ ἔνεστι συκοφάντου δήγματος. 885
ΣΥΚ. ἆρ' οὐχ ὕβρις ταῦτ' ἐστὶ πολλή; σκώπτετον,
ὅ τι δὲ ποιεῖτον ἐνθάδ' οὐκ εἰρήκατον.
οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ γὰρ ἐνθάδ' ἐστὸν οὐδενί.
ΚΑΡ. μὰ τὸν Δί' οὐκ οὖν τῷ γε σῷ, σάφ' ἴσθ' ὅτι.
ΣΥΚ. ἀπὸ τῶν ἐμῶν γὰρ ναὶ μὰ Δία δειπνήσετον. 890
ΚΑΡ. ὡς δὴπ' ἀληθείᾳ σὺ μετὰ τοῦ μάρτυρος
διαρραγείης, μηδενός γ' ἐμπλήμενος.
ΣΥΚ. ἀρνεῖσθον; ἔνδον ἔστιν, ὦ μιαρωτάτω,
πολὺ χρῆμα τεμαχῶν καὶ κρεῶν ὠπτημένων.
ὗ ὗ ὗ ὗ ὗ ὗ ὗ ὗ ὗ ὗ ὗ. 895
ΔΙΚ. κακόδαιμον, ὀσφραίνει τι; ΚΑΡ. τοῦ ψύχους γ' ἴσως,
ἐπεὶ τοιοῦτον γ' ἀμπέχεται τριβώνιον.
ΣΥΚ. ταῦτ' οὖν ἀνασχέτ' ἐστιν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί,
τούτους ὑβρίζειν εἰς ἔμ'; οἴμ' ὡς ἄχθομαι
ὅτι χρηστὸς ὢν καὶ φιλόπολις πάσχω κακῶς. 900
ΔΙΚ. σὺ φιλόπολις καὶ χρηστός; ΣΥΚ. ὡς οὐδείς γ' ἀνήρ.
ΔΙΚ. καὶ μὴν ἐπερωτηθεὶς ἀπόκριναί μοι. ΣΥΚ. τὸ τί;
ΔΙΚ. γεωργὸς εἶ; ΣΥΚ. μελαγχολᾶν μ' οὕτως οἴει;
ΔΙΚ. ἀλλ' ἔμπορος; ΣΥΚ. ναί, σκήπτομαι γ', ὅταν τύχῃ.
ΔΙΚ. τί δαί; τέχνην τιν' ἔμαθες; ΣΥΚ. οὐ μὰ τὸν Δία.
ΔΙΚ. πῶς οὖν διέζης ἢ πόθεν μηδὲν ποιῶν; 905
ΣΥΚ. τῶν τῆς πόλεώς εἰμ' ἐπιμελητὴς πραγμάτων

καὶ τῶν ἰδίων πάντων. ΔΙΚ. σύ; τί παθών; ΣΥΚ. βούλομαι.
ΔΙΚ. πῶς οὖν ἂν εἴης χρηστός, ὦ τοιχωρύχε,
εἴ σοι προσῆκον μηδὲν εἶτ' ἀπεχθάνει; 910
ΣΥΚ. οὐ γὰρ προσήκει τὴν ἐμαυτοῦ μοι πόλιν
εὐεργετεῖν, ὦ κέπφε, καθ' ὅσον ἂν σθένω;
ΔΙΚ. εὐεργετεῖν οὖν ἐστὶ τὸ πολυπραγμονεῖν;
ΣΥΚ. τὸ μὲν οὖν βοηθεῖν τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις
καὶ μὴ πιτρέπειν ἐάν τις ἐξαμαρτάνῃ. 915
ΔΙΚ. οὐκ οὖν δικαστὰς ἐξεπίτηδες ἡ πόλις
ἄρχειν καθίστησιν; ΣΥΚ. κατηγορεῖ δὲ τίς;
ΔΙΚ. ὁ βουλόμενος. ΣΥΚ. οὐκ οὖν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ;
ὡς εἰς ἔμ' ἥκει τῆς πόλεως τὰ πράγματα.
ΔΙΚ. νὴ Δία, πονηρὸν τἄρα προστάτην ἔχει. 920
ἐκεῖνο δ' οὐ βούλοι' ἄν, ἡσυχίαν ἄγων
ζῆν ἀργός; ΣΥΚ. ἀλλὰ προβατίου βίον λέγεις,
εἰ μὴ φανεῖται διατριβή τις τῷ βίῳ.
ΔΙΚ. οὐδ' ἂν μεταμάθοις; ΣΥΚ. οὐδ' ἂν εἰ δοίης γέ μοι
τὸν Πλοῦτον αὐτὸν καὶ τὸ Βάττου σίλφιον. 925
ΚΑΡ. κατάθου ταχέως θοἰμάτιον. ΔΙΚ. οὗτος, σοὶ λέγει.
ΚΑΡ. ἔπειθ' ὑπόλυσαι. ΔΙΚ. ταῦτα πάντα σοὶ λέγει.
ΣΥΚ. καὶ μὴν προσελθέτω πρὸς ἔμ' ὑμῶν ἐνθαδὶ
ὁ βουλόμενος. ΚΑΡ. οὐκ οὖν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ;
ΣΥΚ. οἴμοι τάλας, ἀποδύομαι μεθ' ἡμέραν. 930
ΚΑΡ. σὺ γὰρ ἀξιοῖς τἀλλότρια πράττων ἐσθίειν.
ΣΥΚ. ὁρᾷς ἃ ποιεῖ; ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
ΔΙΚ. ἀλλ' οἴχεται φεύγων ὃν εἶχες μάρτυρα.
ΣΥΚ. οἴμοι περιλέλειμμαι μόνος. ΚΑΡ. νυνὶ βοᾷς;
ΣΥΚ. οἴμοι μάλ' αὖθις. ΚΑΡ. δὺς σύ μοι τὸ τριβώνιον,
ἵν' ἀμφιέσω τὸν συκοφάντην τουτονί. 936
ΔΙΚ. μὴ δῆθ', ἱερὸν γάρ ἐστι τοῦ Πλούτου πάλαι.
ΚΑΡ. ἔπειτα ποῦ κάλλιον ἀνατεθήσεται

ἢ περὶ πονηρὸν ἄνδρα καὶ τοιχωρύχον;
Πλοῦτον δὲ κοσμεῖν ἱματίοις σεμνοῖς πρέπει. 940
ΔΙΚ. τοῖς δ' ἐμβαδίοις τί χρήσεταί τις; εἰπέ μοι.
ΚΑΡ. καὶ ταῦτα πρὸς τὸ μέτωπον αὐτίκα δὴ μάλα
ὥσπερ κοτίνῳ προσπατταλεύσω τουτῳί.
ΣΥΚ. ἄπειμι· γιγνώσκω γὰρ ἥττων ὢν πολὺ
ὑμῶν· ἐὰν δὲ σύζυγον λάβω τινὰ 945
κἂν σύκινον, τοῦτον τὸν ἰσχυρὸν θεὸν
ἐγὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην,
ὁτιὴ καταλύει περιφανῶς εἷς ὢν μόνος
τὴν δημοκρατίαν, οὔτε τὴν βουλὴν πιθὼν
τὴν τῶν πολιτῶν οὔτε τὴν ἐκκλησίαν. 950
ΔΙΚ. καὶ μὴν ἐπειδὴ τὴν πανοπλίαν τὴν ἐμὴν
ἔχων βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχε·
ἔπειτ' ἐκεῖ κορυφαῖος ἑστηκὼς θέρου.
κἀγὼ γὰρ εἶχον τὴν στάσιν ταύτην ποτέ.
ΚΑΡ. ἀλλ' ὁ βαλανεὺς ἕλξει θύραζ' αὐτὸν λαβὼν 955
τῶν ὀρχιπέδων· ἰδὼν γὰρ αὐτὸν γνώσεται.
[ὅτι ἐστ' ἐκείνου τοῦ πονηροῦ κόμματος.]
νὼ δ' εἰσίωμεν, ἵνα προσεύξῃ τὸν θεόν.

ΧΟΡΟΥ.

ΓΡ. ἄρ', ὦ φίλοι γέροντες, ἐπὶ τὴν οἰκίαν
ἀφίγμεθ' ὄντως τοῦ νέου τούτου θεοῦ, 960
ἢ τῆς ὁδοῦ τὸ παράπαν ἡμαρτήκαμεν;
ΧΟΡ. ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένη,
ὦ μειρακίσκη· πυνθάνει γὰρ ὡρικῶς.
ΓΡ. φέρε νυν ἐγὼ τῶν ἔνδοθεν καλέσω τινά:
ΧΡΕ. μὴ δῆτ'· ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα. 965
ἀλλ' ὅ τι μάλιστ' ἐλήλυθας λέγειν σ' ἐχρῆν.
ΓΡ. πέπονθα δεινὰ καὶ παράνομ', ὦ φίλτατε·
ἀφ' οὗ γὰρ ὁ θεὸς οὗτος ἤρξατο βλέπειν,
ἀβίωτον εἶναί μοι πεποίηκε τὸν βίον.

καὶ τῶν ἰδίων πάντων. ΔΙΚ. σύ; τί παθών; ΣΥΚ. βούλομαι.
ΔΙΚ. πῶς οὖν ἂν εἴης χρηστός, ὦ τοιχωρύχε,
εἴ σοι προσῆκον μηδὲν εἶτ' ἀπεχθάνει; 910
ΣΥΚ. οὐ γὰρ προσήκει τὴν ἐμαυτοῦ μοι πόλιν
εὐεργετεῖν, ὦ κέπφε, καθ' ὅσον ἂν σθένω;
ΔΙΚ. εὐεργετεῖν οὖν ἐστὶ τὸ πολυπραγμονεῖν;
ΣΥΚ. τὸ μὲν οὖν βοηθεῖν τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις
καὶ μὴ πιτρέπειν ἐάν τις ἐξαμαρτάνῃ. 915
ΔΙΚ. οὐκ οὖν δικαστὰς ἐξεπίτηδες ἡ πόλις
ἄρχειν καθίστησιν; ΣΥΚ. κατηγορεῖ δὲ τίς;
ΔΙΚ. ὁ βουλόμενος. ΣΥΚ. οὐκ οὖν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ;
ὡς εἰς ἐμ' ἥκει τῆς πόλεως τὰ πράγματα.
ΔΙΚ. νὴ Δία, πονηρὸν τἄρα προστάτην ἔχει. 920
ἐκεῖνο δ' οὐ βούλοι' ἄν, ἡσυχίαν ἄγων
ζῆν ἀργός; ΣΥΚ. ἀλλὰ προβατίου βίον λέγεις,
εἰ μὴ φανεῖται διατριβή τις τῷ βίῳ.
ΔΙΚ. οὐδ' ἂν μεταμάθοις; ΣΥΚ. οὐδ' ἂν εἰ δοίης γέ μοι
τὸν Πλοῦτον αὐτὸν καὶ τὸ Βάττου σίλφιον. 925
ΚΑΡ. κατάθου ταχέως θοἰμάτιον. ΔΙΚ. οὗτος, σοὶ λέγει.
ΚΑΡ. ἔπειθ' ὑπόλυσαι. ΔΙΚ. ταῦτα πάντα σοὶ λέγει.
ΣΥΚ. καὶ μὴν προσελθέτω πρὸς ἔμ' ὑμῶν ἐνθαδὶ
ὁ βουλόμενος. ΚΑΡ. οὐκ οὖν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ;
ΣΥΚ. οἴμοι τάλας, ἀποδύομαι μεθ' ἡμέραν. 930
ΚΑΡ. σὺ γὰρ ἀξιοῖς τἀλλότρια πράττων ἐσθίειν.
ΣΥΚ. ὁρᾷς ἃ ποιεῖ; ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
ΔΙΚ. ἀλλ' οἴχεται φεύγων ὃν εἶχες μάρτυρα.
ΣΥΚ. οἴμοι περιλέλειμμαι μόνος. ΚΑΡ. νυνὶ βοᾷς;
ΣΥΚ. οἴμοι μάλ' αὖθις. ΚΑΡ. δὸς σύ μοι τὸ τριβώνιον,
ἵν' ἀμφιέσω τὸν συκοφάντην τουτονί. 936
ΔΙΚ. μὴ δῆθ', ἱερὸν γάρ ἐστι τοῦ Πλούτου πάλαι.
ΚΑΡ. ἔπειτα ποῦ κάλλιον ἀνατεθήσεται

ἢ περὶ πονηρὸν ἄνδρα καὶ τοιχωρύχον;
Πλοῦτον δὲ κοσμεῖν ἱματίοις σεμνοῖς πρέπει. 940
ΔΙΚ. τοῖς δ' ἐμβαδίοις τί χρήσεταί τις; εἰπέ μοι.
ΚΑΡ. καὶ ταῦτα πρὸς τὸ μέτωπον αὐτίκα δὴ μάλα
ὥσπερ κοτίνῳ προσπατταλεύσω τουτῳί.
ΣΥΚ. ἄπειμι· γιγνώσκω γὰρ ἥττων ὢν πολὺ
ὑμῶν· ἐὰν δὲ σύζυγον λάβω τινὰ 945
κἂν σύκινον, τοῦτον τὸν ἰσχυρὸν θεὸν
ἐγὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην,
ὁτιὴ καταλύει περιφανῶς εἷς ὢν μόνος
τὴν δημοκρατίαν, οὔτε τὴν βουλὴν πιθὼν
τὴν τῶν πολιτῶν οὔτε τὴν ἐκκλησίαν. 950
ΔΙΚ. καὶ μὴν ἐπειδὴ τὴν πανοπλίαν τὴν ἐμὴν
ἔχων βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχε·
ἔπειτ' ἐκεῖ κορυφαῖος ἑστηκὼς θέρου.
κἀγὼ γὰρ εἶχον τὴν στάσιν ταύτην ποτέ.
ΚΑΡ. ἀλλ' ὁ βαλανεὺς ἕλξει θύραζ' αὐτὸν λαβὼν 955
τῶν ὀρχιπέδων· ἰδὼν γὰρ αὐτὸν γνώσεται.
[ὅτι ἐστ' ἐκείνου τοῦ πονηροῦ κόμματος.]
νὼ δ' εἰσίωμεν, ἵνα προσεύξῃ τὸν θεόν.

ΧΟΡΟΥ.

ΓΡ. ἄρ', ὦ φίλοι γέροντες, ἐπὶ τὴν οἰκίαν
ἀφίγμεθ' ὄντως τοῦ νέου τούτου θεοῦ, 960
ἢ τῆς ὁδοῦ τὸ παράπαν ἡμαρτήκαμεν;
ΧΟΡ. ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένη,
ὦ μειρακίσκη· πυνθάνει γὰρ ὡρικῶς.
ΓΡ. φέρε νυν ἐγὼ τῶν ἔνδοθεν καλέσω τινά:
ΧΡΕ. μὴ δῆτ'· ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα. 965
ἀλλ' ὅ τι μάλιστ' ἐλήλυθας λέγειν σ' ἐχρῆν.
ΓΡ. πέπονθα δεινὰ καὶ παράνομ', ὦ φίλτατε·
ἀφ' οὗ γὰρ ὁ θεὸς οὗτος ἤρξατο βλέπειν,
ἀβίωτον εἶναί μοι πεποίηκε τὸν βίον.

ΧΡΕ. τί δ' ἐστιν; ἦ που καὶ σὺ συκοφάντρια 970
ἐν ταῖς γυναιξὶν ἦσθα; ΓΡ. μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ.
ΧΡΕ. ἀλλ' οὐ λαχοῦσ' ἔπινες ἐν τῷ γράμματι;
ΓΡ. σκώπτεις· ἐγὼ δὲ κατακέκνισμαι δειλάκρα.
ΧΡΕ. οὐκ οὖν ἐρεῖς ἀνύσασα τὸν κνισμὸν τίνα;
ΓΡ. ἄκουέ νυν· ἤν μοί τι μειράκιον φίλον, 975
πενιχρὸν μέν, ἄλλως δ' εὐπρόσωπον καὶ καλὸν
καὶ χρηστόν· εἰ γάρ του δεηθείην ἐγώ,
ἅπαντ' ἐποίει κοσμίως μοι καὶ καλῶς·
ἐγὼ δ' ἐκείνῳ πάντ' ἂν ἀνθυπηρέτουν.
ΧΡΕ. τί δ' ἦν ὅ τι σου μάλιστ' ἐδεῖθ' ἑκάστοτε; 980
ΓΡ. οὐ πολλά· καὶ γὰρ ἐκνομίως μ' ᾐσχύνετο.
ἀλλ' ἀργυρίου δραχμὰς ἂν ᾔτησ' εἴκοσιν
εἰς ἱμάτιον, ὀκτὼ δ' ἂν εἰς ὑποδήματα·
καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγοράσαι χιτώνιον
ἐκέλευσεν ἄν, τῇ μητρί θ' ἱματίδιον· 985
πυρῶν τ' ἂν ἐδεήθη μεδίμνων τεττάρων.
ΧΡΕ. οὐ πολλὰ τοίνυν μὰ τὸν Ἀπόλλω ταῦτά γε
εἴρηκας, ἀλλὰ δῆλον ὅτι σ' ᾐσχυνετο.
ΓΡ. καὶ ταῦτα τοίνυν οὐχ ἕνεκεν μισητίας
αἰτεῖν μ' ἔφασκεν, ἀλλὰ φιλίας οὕνεκα, 990
ἵνα τοὐμὸν ἱμάτιον φορῶν μεμνῆτό μου.
ΧΡΕ. λέγεις ἐρῶντ' ἄνθρωπον ἐκνομώτατα.
ΓΡ. ἀλλ' οὐχί τοι νῦν ὁ βδελυρὸς τὸν νοῦν ἔχει
τὸν αὐτόν, ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν πάνυ·
ἐμοῦ γὰρ αὐτῷ τὸν πλακοῦντα τουτονὶ 995
καὶ τἄλλα τἀπὶ τοῦ πίνακος τραγήματα
ἐπόντα πεμψάσης ὑπειπούσης θ' ὅτι
εἰς ἑσπέραν ἥξοιμι, ΧΡΕ. τί σ' ἔδρασ'; εἰπέ μοι.
ΓΡ. ἄμητα προσαπέπεμψεν ἡμῖν τουτονί,
ἐφ' ᾧ τ' ἐκεῖσε μηδέποτε μ' ἐλθεῖν ἔτι, 1000
καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις εἶπεν ἀποπέμπων ὅτι·

πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
ΧΡΕ. δῆλον ὅτι τοὺς τρόπους τις οὐ μοχθηρὸς ἦν.
ἔπειτα πλουτῶν οὐκέθ' ἥδεται φακῇ·
πρὸ τοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντ' ἂν ἤσθιεν. 1005
ΓΡ. καὶ μὴν πρὸ τοῦ γ' ὁσημέραι νὴ τὼ θεὼ
ἐπὶ τὴν θύραν ἐβάδιζεν ἀεὶ τὴν ἐμήν.
ΧΡΕ. ἐπ' ἐκφοράν; ΓΡ. μὰ Δί', ἀλλὰ τῆς φωνῆς μόνον
ἐρῶν ἀκοῦσαι. ΧΡΕ. τοῦ λαβεῖν μὲν οὖν χάριν.
ΓΡ. καὶ νὴ Δί' εἰ λυπουμένην γ' αἴσθοιτό με, 1010
νηττάριον ἂν καὶ φάττιον ὑπεκορίζετο.
ΧΡΕ. ἔπειτ' ἴσως ᾤτησ' ἂν εἰς ὑποδήματα.
ΓΡ. μυστηρίοις δὲ τοῖς μεγάλοις ὀχουμένην
ἐπὶ τῆς ἁμάξης ὅτι προσέβλεψέν με τις,
ἐτυπτόμην διὰ τοῦθ' ὅλην τὴν ἡμέραν· 1015
οὕτω σφόδρα ζηλότυπος ὁ νεανίσκος ἦν.
ΧΡΕ. μόνος γὰρ ἥδεθ', ὡς ἔοικεν, ἐσθίων.
ΓΡ. καὶ τάς γε χεῖρας παγκάλους ἔχειν μ' ἔφη,
ΧΡΕ. ὁπότε προτείνοιέν γε δραχμὰς εἴκοσιν.
ΓΡ. ὄζειν τε τῆς χρόας ἔφασκεν ἡδύ μου, 1020
ΧΡΕ. εἰ θάσιον ἐνέχεις, εἰκότως γε νὴ Δία.
ΓΡ. τὸ βλέμμα θ' ὡς ἔχοιμι μαλακὸν καὶ καλόν.
ΧΡΕ. οὐ σκαιὸς ἦν ἄνθρωπος, ἀλλ' ἠπίστατο
γραὸς καπρώσης τἀφόδια κατεσθίειν.
ΓΡ. ταῦτ' οὖν ὁ θεός, ὦ φίλ' ἄνερ, οὐκ ὀρθῶς ποιεῖ,
φάσκων βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις ἀεί. 1026
ΧΡΕ. τί γὰρ ποιήσῃ; φράζε, καὶ πεπράξεται.
ΓΡ. ἀναγκάσαι δίκαιόν ἐστι νὴ Δία
τὸν εὖ παθόνθ' ὑπ' ἐμοῦ πάλιν μ' ἀντευποιεῖν.
ἢ μηδ' ὁτιοῦν ἀγαθὸν δίκαιός ἐστ' ἔχειν. 1030
ΧΡΕ. οὐκ οὖν καθ' ἑκάστην ἀπεδίδου τὴν νύκτα σοι;
ΓΡ. ἀλλ' οὐδέποτέ με ζῶσαν ἀπολείψειν ἔφη.
ΧΡΕ. ὀρθῶς γε· νῦν δέ σ' οὐκέτι ζῆν οἴεται.

ΓΡ. ὑπὸ τοῦ γὰρ ἄλγους κατατέτηκ', ὦ φίλτατε.
ΧΡΕ. οὔκ, ἀλλὰ κατασέσηπας, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖς. 1035
ΓΡ. διὰ δακτυλίου μὲν οὖν με διελκύσειας ἄν.
ΧΡΕ. εἰ τυγχάνοι γ' ὁ δακτύλιος ὢν τηλίας.
ΓΡ. καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ προσέρχεται,
οὗπερ πάλαι κατηγοροῦσα τυγχάνω·
ἔοικε δ' ἐπὶ κῶμον βαδίζειν. ΧΡΕ. φαίνεται. 1040
στεφάνους γέ τοι καὶ δᾷδ' ἔχων πορεύεται.
ΝΕΑ. ἀσπάζομαι ΓΡ. τί φησίν. ΝΕΑ. ἀρχαία φίλη,
πολιὰ γεγένησαι ταχύ γε νὴ τὸν οὐρανόν.
ΓΡ. τάλαιν' ἐγὼ τῆς ὕβρεος ἧς ὑβρίζομαι.
ΧΡΕ. ἔοικε διὰ πολλοῦ χρόνου σ' ἑωρακέναι. 1045
ΓΡ. πολλοῦ χρόνου, ταλάνταθ', ὃς παρ' ἐμοὶ χθὲς ἦν;
ΧΡ. τοὐναντίον πέπονθε τοῖς πολλοῖς ἄρα·
μεθύων γάρ, ὡς ἔοικεν, ὀξύτερον βλέπει.
ΓΡ. οὔκ, ἀλλ' ἀκόλαστός ἐστιν ἀεὶ τοὺς τρόπους.
ΝΕΑ. ὦ Ποντοπόσειδον καὶ θεοὶ πρεσβυτικοί, 1050
ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ῥυτίδων ὅσας ἔχει.
ΓΡ. ἆ ἆ,
τὴν δᾷδα μή μοι πρόσφερ'. ΧΡΕ. εὖ μέντοι λέγει·
ἐὰν γὰρ αὐτὴν εἷς μόνος σπινθὴρ βάλῃ,
ὥσπερ παλαιὰν εἰρεσιώνην καύσεται.
ΝΕΑ. βούλει διὰ χρόνου πρὸς ἐμὲ παῖσαι; ΓΡ. ποῦ, τάλαν;
ΝΕΑ. αὐτοῦ, λαβοῦσα κάρυα. ΓΡ. παιδιὰν τίνα; 1056
ΝΕΑ. πόσους ἔχεις ὀδόντας; ΧΡΕ. ἀλλὰ γνώσομαι
κἄγωγ'· ἔχει γὰρ τρεῖς ἴσως ἢ τέτταρας.
ΝΕΑ. ἀπότισον· ἕνα γὰρ γόμφιον μόνον φορεῖ.
ΓΡ. ταλάνταθ' ἀνδρῶν, οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς, 1060
πλυνόν με ποιῶν ἐν τοσούτοις ἀνδράσιν.
ΝΕΑ. ὄναιο μεντάν, εἴ τις ἐκπλύνειέ σε.
ΧΡΕ. οὐ δῆτ', ἐπεὶ νῦν μὲν καπηλικῶς ἔχει,
εἰ δ' ἐκπλυνεῖται τοῦτο τὸ ψιμύθιον,

ὄψει κατάδηλα τοῦ προσώπου τὰ ῥάκη. 1065
ΓΡ. γέρων ἀνὴρ ὢν οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.
ΝΕΑ. πειρᾷ μὲν οὖν ἴσως σε καὶ τῶν τιτθίων
ἐφάπτεταί σου λανθάνειν δοκῶν ἐμέ.
ΓΡ. μὰ τὴν Ἀφροδίτην οὐκ ἐμοῦ γ', ὦ βδελυρὲ σύ.
ΧΡΕ. μὰ τὴν Ἑκάτην οὐ δῆτα· μαινοίμην γὰρ ἄν. 1070
ἀλλ', ὦ νεανίσκ', οὐκ ἐῶ τὴν μείρακα
μισεῖν σε ταύτην. ΝΕΑ. ἀλλ' ἔγωγ' ὑπερφιλῶ.
ΧΡΕ. καὶ μὴν κατηγορεῖ γέ σου. ΝΕΑ. τί κατηγορεῖ;
ΧΡΕ. εἶναι σ' ὑβριστὴν φησὶ καὶ λέγειν ὅτι·
πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. 1075
ΝΕΑ. ἐγὼ περὶ ταύτης οὐ μαχοῦμαί σοι. ΧΡΕ. τὸ τί;
ΝΕΑ. αἰσχυνόμενος τὴν ἡλικίαν τὴν σήν, ἐπεὶ
οὐκ ἄν ποτ' ἄλλῳ τοῦτ' ἐπέτρεψἀγὼ ποιεῖν·
νῦν δ' ἄπιθι χαίρων συλλαβὼν τὴν μείρακα.
ΧΡΕ. οἶδ', οἶδα τὸν νοῦν· οὐκέτ' ἀξιοῖς ἴσως 1080
εἶναι μετ' αὐτῆς. ΓΡ. ὁ δ' ἐπιτρέψων ἐστὶ τίς;
ΝΕΑ. οὐκ ἂν διαλεχθείην διεσπλεκωμένῃ
ὑπὸ μυρίων ἐτῶν τε καὶ τρισχιλίων.
ΧΡΕ. ὅμως δ', ἐπειδὴ καὶ τὸν οἶνον ἠξίους
πίνειν, συνεκποτέ' ἐστί σοι καὶ τὴν τρύγα. 1085
ΝΕΑ. ἀλλ' ἐστὶ κομιδῇ τρὺξ παλαιὰ καὶ σαπρά.
ΧΡΕ. οὐκ οὖν τρύγοιπος ταῦτα πάντ' ἰάσεται;
ΝΕΑ. ἀλλ' εἴσιθ' εἴσω· τῷ θεῷ γὰρ βούλομαι
ἐλθὼν ἀναθεῖναι τοὺς στεφάνους τούσδ' οὓς ἔχω.
ΓΡ. ἐγὼ δέ γ' αὐτῷ καὶ φράσαι τι βούλομαι. 1090
ΝΕΑ. ἐγὼ δέ γ' οὐκ εἴσειμι. ΧΡΕ. θάρρει, μὴ φοβοῦ·
οὐ γὰρ βιάσεται. ΝΕΑ. πάνυ καλῶς τοίνυν λέγεις·
ἱκανὸν γὰρ αὐτὴν πρότερον ὑπεπίττουν χρόνον.
ΓΡ. βάδιζ'· ἐγὼ δέ σου κατόπιν εἰσέρχομαι.
ΧΡΕ. ὡς εὐτόνως, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ γράδιον 1095
ὥσπερ λεπὰς τῷ μειρακίῳ προσίσχεται.

ΧΟΡΟΥ.

ΚΑΡ. τίς ἐσθ' ὁ κόπτων τὴν θύραν; τουτὶ τί ἦν;
οὐδεὶς ἔοικεν· ἀλλὰ δῆτα τὸ θύριον,
φθεγγόμενον ἄλλως, κλαυσιῷ. ΕΡΜ. σέ τοι λέγω,
ὦ Καρίων, ἀνάμεινον. ΚΑΡ. οὗτος, εἰπέ μοι, 1100
σὺ τὴν θύραν ἔκοπτες οὑτωσὶ σφόδρα;
ΕΡΜ. μὰ Δί', ἀλλ' ἔμελλον· εἶτ' ἀνοίξας μ' ἔφθασας.
ἀλλ' ἐκκάλει τὸν δεσπότην τρέχων ταχύ,
ἔπειτα τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία,
ἔπειτα τοὺς θεράποντας, εἶτα τὴν κύνα, 1105
ἔπειτα σαυτόν, εἶτα τὴν ὕν. ΚΑΡ. εἰπέ μοι,
τί δ' ἐστιν; ΕΡΜ. ὁ Ζεύς, ὦ πονηρέ, βούλεται
ἐς ταὐτὸν ὑμᾶς συγκυκήσας τρύβλιον
ἀπαξάπαντας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν.
ΚΑΡ. ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι τούτων τέμνεται. 1110
ἀτὰρ διὰ τί ταῦτ' ἐπιβουλεύει ποιεῖν
ἡμᾶς; ΕΡΜ. ὁτιὴ δεινότατα πάντων πράγματα
εἴργασθ'· ἀφ' οὗ γὰρ ἤρξατ' ἐξ ἀρχῆς βλέπειν
ὁ Πλοῦτος, οὐδεὶς οὐ λιβανωτόν, οὐ δάφνην,
οὐ ψαιστόν, οὐχ ἱερεῖον, οὐκ ἄλλ' οὐδὲ ἓν 1115
ἡμῖν ἔτι θύει τοῖς θεοῖς. ΚΑΡ. μὰ Δί' οὐδέ γε
θύσει· κακῶς γὰρ ἐπεμελεῖσθ' ἡμῶν τότε.
ΕΡΜ. καὶ τῶν μὲν ἄλλων μοι θεῶν ἧττον μέλει,
ἐγὼ δ' ἀπόλωλα κἀπιτέτριμμαι. ΚΑΡ. σωφρονεῖς.
ΕΡΜ. πρότερον γὰρ εἶχον μὲν παρὰ ταῖς καπηλίσιν 1120
πάντ' ἀγάθ' ἔωθεν εὐθύς, οἰνοῦτταν, μέλι,
ἰσχάδας, ὅσ' εἰκός ἐστιν Ἑρμῆν ἐσθίειν,
νυνὶ δὲ πεινῶν ἀναβάδην ἀναπαύομαι.
ΚΑΡ. οὐκ οὖν δικαίως, ὅστις ἐποίεις ζημίαν 1124
ἐνίοτε τοιαῦτ' ἀγάθ' ἔχων; ΕΡΜ. οἴμοι τάλας,
οἴμοι πλακοῦντος τοῦν τετράδι πεπεμμένου.
ΚΑΡ. ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα καὶ μάτην καλεῖς.

ΕΡΜ. οἴμοι δὲ κωλῆς ἧς ἐγὼ κατήσθιον,
ΚΑΡ. ἀσκωλίαζ' ἐνταῦθα πρὸς τὴν αἰθρίαν.
ΕΡΜ. σπλάγχνων τε θερμῶν ὧν ἐγὼ κατήσθιον. 1130
ΚΑΡ. ὀδύνη σε περὶ τὰ σπλάγχν' ἔοικ' ἔτι στρέφειν.
ΕΡΜ. οἴμοι δὲ κύλικος ἴσον ἴσῳ κεκραμένης.
ΚΑΡ. ταύτην ἐπιπιὼν ἀποτρέχων οὐκ ἂν φθάνοις;
ΕΡΜ. ἆρ' ὠφελήσεις οὖν τι τὸν σαυτοῦ φίλον;
ΚΑΡ. εἴ του δέει γ' ὧν δυνατός εἰμι σ' ὠφελεῖν. 1135
ΕΡΜ. εἴ μοι πορίσας ἄρτον τιν' εὖ πεπεμμένον
δοίης καταφαγεῖν καὶ κρέας νεανικὸν
ὧν θύεθ' ὑμεῖς ἔνδον. ΚΑΡ. ἀλλ' οὐκ ἐκφορά.
ΕΡΜ. καὶ μὴν ὁπότε τι σκευάριον τοῦ δεσπότου
ὑφέλοι', ἐγώ σ' ἂν λανθάνειν ἐποίουν ἀεί. 1140
ΚΑΡ. ἐφ' ᾧ τε μετέχειν καὐτός, ὦ τοιχωρύχε·
ἦκεν γὰρ ἄν σοι ναστὸς εὖ πεπεμμένος.
ΕΡΜ. ἔπειτα τοῦτον γ' αὐτὸς ἂν κατήσθιες.
ΚΑΡ. οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί,
ὁπότε τὶ ληφθείην πανουργήσας ἐγώ. 1145
ΕΡΜ. μὴ μνησικακήσῃς, εἰ σὺ Φυλὴν κατέλαβες.
ἀλλὰ ξύνοικον, πρὸς θεῶν, δέξασθέ με.
ΚΑΡ. ἔπειτ' ἀπολιπὼν τοὺς θεοὺς ἐνθάδε μενεῖς;
ΕΡΜ. τὰ γὰρ παρ' ὑμῖν ἐστὶ βελτίω πολύ.
ΚΑΡ. τί δέ; ταὐτομολεῖν ἀστεῖον εἶναί σοι δοκεῖ; 1150
ΕΡΜ. πατρὶς γάρ ἐστι πᾶσ'· ἵν' ἂν πράττῃ τις εὖ.
ΚΑΡ. τί δῆτ' ἂν εἴης ὄφελος ἡμῖν ἐνθάδ' ὤν;
ΕΡΜ. παρὰ τὴν θύραν στροφαῖον ἱδρύσασθέ με.
ΚΑΡ. στροφαῖον; ἀλλ' οὐκ ἔργον ἐστ' οὐδὲν στροφῶν.
ΕΡΜ. ἀλλ' ἐμπολαῖον. ΚΑΡ. ἀλλὰ πλουτοῦμεν· τί οὖν
Ἑρμῆν παλιγκάπηλον ἡμᾶς δεῖ τρέφειν; 1156
ΕΡΜ. ἀλλὰ δόλιον τοίνυν. ΚΑΡ. δόλιον; ἥκιστά γε·
οὐ γὰρ δόλου νῦν ἔργον, ἀλλ' ἁπλῶν τρόπων.
ΕΡΜ. ἀλλ' ἡγεμόνιον. ΚΑΡ. ἀλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπει,

ὥσθ' ἡγεμόνος οὐδὲν δεησόμεσθ' ἔτι. 1160
ΕΡΜ. ἐναγώνιος τοίνυν ἔσομαι· καὶ τί ἔτ' ἐρεῖς;
Πλούτῳ γάρ ἐστι τοῦτο συμφορώτατον,
ποιεῖν ἀγῶνας μουσικοὺς καὶ γυμνικούς.
ΚΑΡ. ὡς ἀγαθόν ἐστ' ἐπωνυμίας πολλὰς ἔχειν·
οὗτος γὰρ ἐξεύρηκεν αὐτῷ βιότιον. 1165
οὐκ ἐτὸς ἅπαντες οἱ δικάζοντες θαμὰ
σπεύδουσιν ἐν πολλοῖς γεγράφθαι γράμμασιν.
ΕΡΜ. οὐκ οὖν ἐπὶ τούτοις εἰσίω; ΚΑΡ. καὶ πλῦνέ γε
αὐτὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέαρ τὰς κοιλίας,
ἵν' εὐθέως διακονικὸς εἶναι δοκῇς. 1170

ΧΟΡΟΥ.

ΙΕΡ. τίς ἂν φράσει' ὅπουστι Χρεμύλος μοι σαφῶς;
ΧΡΕ. τί δ' ἐστιν, ὦ βέλτιστε; ΙΕΡ. τί γὰρ ἀλλ' ἢ κα-
κῶς
[ἀφ' οὗ γὰρ ὁ Πλοῦτος οὗτος ἤρξατο βλέπειν]
ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ; καταφαγεῖν γὰρ οὐκ ἔχω,
καὶ ταῦτα τοῦ σωτῆρος ἱερεὺς ὢν Διός. 1175
ΧΡΕ. ἡ δ' αἰτία τίς ἐστιν, ὦ πρὸς τῶν θεῶν;
ΙΕΡ. θύειν ἔτ' οὐδεὶς ἀξιοῖ. ΧΡΕ. τίνος οὕνεκα;
ΙΕΡ. ὅτι πάντες εἰσὶ πλούσιοι· καίτοι τότε,
ὅτ' εἶχον οὐδέν, ὁ μὲν ἂν ἥκων ἔμπορος
ἔθυεν ἂν ἱερεῖόν τι σωθείς, ὁ δέ τις ἂν 1180
δίκην ἀποφυγών· ὁ δ' ἂν ἐκαλλιερεῖτό τις,
κἀμέ γ' ἐκάλει τὸν ἱερέα· νῦν δ' οὐδὲ εἷς
θύει τὸ παράπαν οὐδέν, οὐδ' εἰσέρχεται,
πλὴν ἀποπατησόμενοί γε πλεῖν ἢ μυρίοι.
ΧΡΕ. οὐκ οὖν τὰ νομιζόμενα σὺ τούτων λαμβάνεις; 1185
ΙΕΡ. τὸν οὖν Δία τὸν σωτῆρα καὐτός μοι δοκῶ
χαίρειν ἐάσας ἐνθάδ' αὐτοῦ καταμενεῖν.
ΧΡΕ. θάρρει· καλῶς ἔσται γάρ, ἢν θεὸς θέλῃ·
ὁ Ζεὺς ὁ σωτὴρ γὰρ πάρεστιν ἐνθαδί,

αὐτόματος ἥκων. ΙΕΡ. πάντ' ἀγαθὰ τοίνυν λέγεις. 1190

ΧΡΕ. ἱδρυσόμεθ' οὖν αὐτίκα μάλ', ἀλλὰ περίμενε,
τὸν Πλοῦτον, οὗπερ πρότερον ἦν ἱδρυμένος,
τὸν ὀπισθόδομον ἀεὶ φυλάττων τῆς θεοῦ.
ἀλλ' ἐκδότω τις δεῦρο δᾷδας ἡμμένας,
ἵν' ἔχων προηγῇ τῷ θεῷ σύ. ΙΕΡ. πάνυ μὲν οὖν
δρᾶν ταῦτα χρή. ΧΡΕ. τὸν Πλοῦτον ἔξω τις
κάλει. 1196

ΓΡ. ἐγὼ δὲ τί ποιῶ; ΧΡΕ. τὰς χύτρας, αἷς τὸν θεὸν
ἱδρυσόμεθα, λαβοῦσ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρε
σεμνῶς· ἔχουσα δ' ἦλθες αὐτὴ ποικίλα.

ΓΡ. ὧν δ' οὕνεκ' ἦλθον; ΧΡΕ. πάντα σοι πεπράξεται·
ἥξει γὰρ ὁ νεανίσκος ὡς σ' εἰς ἑσπέραν. 1201

ΓΡ. ἀλλ' εἴ γε μέντοι νὴ Δί' ἐγγυᾷ σύ μοι
ἥξειν ἐκεῖνον ὡς ἔμ', οἴσω τὰς χύτρας.

ΧΡΕ. καὶ μὴν πολὺ τῶν ἄλλων χυτρῶν τἀναντία
αὗται ποιοῦσι· ταῖς μὲν ἄλλαις γὰρ χύτραις 1205
ἡ γραῦς ἔπεστ' ἀνωτάτω, ταύτης δὲ νῦν
τῆς γραὸς ἐπιπολῆς ἔπεισιν αἱ χύτραι.

ΧΟΡ. οὐκ ἔτι τοίνυν εἰκὸς μέλλειν οὐδ' ἡμᾶς, ἀλλ' ἀναχωρεῖν
εἰς τοὔπισθεν· δεῖ γὰρ κατόπιν τούτων ᾄδοντας ἕπεσθαι.

ANNOTATIO.

vs. 17. ἀποκρινόμενος. Cum Brunckio, Dindorfio et Meinekio *nominativum* reposui pro genitivo vel dativo, praeeunte Bentleio. "Patet ex 19 et 24 Chremylum a servo interrogatum nihil respondisse; hoc ille indignatur. Plutum vero nondum interrogatum fuisse 60 ostendit et 52."

vs. 22. ἀφελὼν τὸν στέφανον. Miror Bergkium per tres suas editiones lectionem vitiosam ἀφελών γε στέφανον continuasse.

vs. 24. πρὶν ἂν φράσῃς ὅστις πότ' ἐστιν οὗτοσί. Libri omnes et editt. habent μοι τίς. Sed in tali oratione obliqua interrogatio fit per pron. ὅστις, per adverbia ὅπου, ὅπως, similia. Cf. vss. 19, 53, 56, passim.

vs. 26. οὔ σε κρύψω. Cod. Rav. pro σε habet τι. Fortasse duae lectiones componendae sunt ac scriptum fuit οὐκέτι (cf. infra, vs. 284.); aut legendum est οὐ σέ γε.

vs. 27. In mentem venerit alicui verba καὶ κλεπτίστατον. Carioni dare, laudem πιστότητος, a domino sibi tributam, acerbe accipienti, et secum mussitanti.

Notae sunt per omnia tempora famulorum querelae de herorum ὑποψίᾳ. Utut est, si iocus est Chremyli, est sane quam frigidus.

vs. 44. Totum hunc versum Carioni continuavi, iubente Cobeto, qui idem vulg. καὶ τῷ emendavit in κᾆτα, et in vs. 46 φράζουσαν in φράζοντος. (Nov. Lectt., p. 28.)

vs. 48. τυφλὸς. Vulg. habet τυφλῷ. *Nominativum* in textum susceperat Brunckius de sententia Hemsterhusii, sed in Supplemento *dativum* restituit, quem recentiores editores tuiti sunt; nuperrime tamen *nominativum* denuo commendavit Meinekius (Vindicc. Aristophan., Lipsiae, 1865, p. 208, Addend., p. VIII.), quem secutus sum.

vs. 49. σύμφορον. Legebatur συμφέρον. "Nunquam Aristophanes συμφέρον ἐστὶ dixit pro συμφέρει, qua de re scripsi σύμφορον." Meineke. (l. l., p. 208.)

vs. 50. βίῳ. Alii habent χρόνῳ.

vs. 53 et 54. χὤτου. Ita bis scripsi pro καὶ τοῦ. Vid. ad vs. 24, et cf. vs. 260.

vs. 56. πότερον — φράσεις. Ita vulgatum πρότερον — φράσον correxit Bentleius; φράσεις repertum est quoque in Cod. Rav. et in Lib. Burges. Dobraei.

vs. 59. μανθάνεις ὃς φησὶν εἶναι; Ven. II habet ὅ φησιν. Post verba *sciendi* (εἰδέναι, ἐπίστασθαι, ἐγνωκέναι) haud raro in oratione obliqua reperies ὅς ubi exspectaveris ὅστις, at non item post verba *sentiendi*. Quin autem pronomine *neutri generis* opus sit nemo quidem dubitabit, qui huius loci iocum persen-

serit; nam senex ille caecus et sordidus est τὸ οἰμώζειν. An legendum est ὅ τι?

vs. 62. κλάειν ἐγὼ καὶ σοὶ λέγω. Ita scripsi pro vulg. ἔγωγέ σοι λέγω. ex emendatione Cobeti. (Mnemos., II, p. 221.)

vs. 65. ἢν μὴ φράσῃς. Hanc complurium codicum et Scholiastae lectionem, quam Brunckius et Porsonus habent in textu, praetuli prae altera εἰ μὴ φράσεις, propter syntaxin.

vs. 70. ἐκτραχηλισθῇ πεσών. Verbum ἐκτραχηλίζεσθαι, significans *cervicem frangere*, iterum occurrit in Nub. vs. 1501:

ἠγὼ πρότερόν πως ἐκτραχηλισθῶ πεσών.

vs. 82. τί φής; Elmsleius ad Eurip. Medeam, vs. 674, docuit haec: "τί φής;] Ita Matthiae. Edd. superiores φῄς hic et infra, vs. 1098. Heathio reclamante. Apud Platonem scriptum φῇς in membranis Bodleianis, quae ante exaratae sunt quam subscribi coepit ι. Sed codicum auctoritate potior est analogia, quae postulat ut scribatur φῇς per simplicem vocalem." Porsonus quoque constanter φής scripsit.

vs. 98. ἑόρακἀγὼ. Multi codd. habent ἑώρακά πω, Ven. που. Dawesius coniecit ὅπωπ' ἐγὼ (Miscc. crit., p. 378, sqq. ed. Burges.); Tyrwhittus correxit ἑόρακά που (ibid.); Porsono ἑώρακ' ἀπὸ vera lectio esse videtur; vidi qui ἑόρακα διὰ proponeret; Bergkius suspicatur ἑόρακ' ἐγὼ, quod Meinekius recepit, quem proxime secutus sum, de vulgata igitur nil mutans nisi Π in Γ.

vs. 99. "Is nescio an rectius Carioni tribuatur." A. de Bamberg. (Lib. Misc. ed. a Soc. Philol. Bonnensi, p. 61.) Cf. infra, ad vs. 106.

vs. 103. ἐμελλέτην. Hanc formam solam probam esse demonstravit iam Elmsleius (ad Acharn. vs. 733.); attamen praeter Meinekium nullus adhuc editor eam reponere ausus esse videtur.

vs. 106. Hic versus vulgo tribuitur Chremylo; sed sensit iam Fischerus sic aliquid ei inesse difficultatis. Meinekius (l. l., p, 209.), "Fateor," inquit, "me hunc versum non intelligere; quo iure enim ex praecedentibus, ἄνδρα τοὺς τρόπους βελτίονα, ad ἄλλος subaudiri possit τοὺς τρόπους ἀγαθὸς" (quod ipsum Fischerus vult) "non perspicio; repugnat etiam vs. 110. Sin hoc dici statuis *non est alius melior*, abundat πλὴν ἐγώ. Quare totum versum delendum puto." Leniorem tamen eamque meliorem medicinam adhibuerat Bothius, Carioni hunc versum dans, consentiente de Bamberg, qui (l. l., p. 60.), "Is igitur," inquit, "postquam erus dixit: *non invenies hominem me probiorem*, ad eundem Plutum et ipse conversus hoc addit: *per Iovem, non invenies; nam nemo ero meo probior est praeter me ipsum.*"

vs. 116. βλέψαι πόιήσας. Negari non potest commendationis aliquid habere suspicionem Meinekii: haec verba fortasse per interrogationem elata cum Pluti verbis coniungenda esse, ita ut scribatur:

ΠΛ. βλέψαι ποιήσας; μηδαμῶς τοῦτ' ἐργάσῃ·

vs. 119, sq. In his variant omnes fere libri mss. et impressi:

in priore vs. legitur ἐπεὶ, ἔμ' εἰ et ἔπη, in altero πύθοιτ' et πύθοιτ' ἂν, tum ἐπιτρίψει με, ἐπιτρίψειε, ἐπιτρίψειεν et ἐπιτρίψει: pro οἶδ' ὡς, quod est in margine A et, secundum Invernizzium, in Ravennati, atque in aliis nonnullis mss., vulgo legitur εἰδὼς. Dobraei Adversaria (II, p. 132.) haec habent: "In eo sum ut propendeam in

ὁ Ζεὺς μὲν οὖν μ' οἶδ' ὡς τὰ τούτων μῶρ' ἐπεὶ πύθοιτ', ἂν ἐπιτρίψειε."

Meinekio (l. l., p. 209.) scribendum videtur:

ὁ Ζεὺς μὲν οὖν ἰδὼν τὰ τούτων μῶρ' ἔμ' εἰ πύθοιτ' ἂν ἐπιτρίψειε.

"i. e. *Iupiter opulentorum stultitiam cernens, de me si resciscerel* (si me oculorum lumen recuperasse resciscerel), *interitum mihi pararet:* ἐμὲ et a πύθοιτο et ab ἐπιτρίψειε suspensum est. De particula ἂν sic posita v. ad Acharn. 313." Iudicent alii; sin autem in talibus aliquid audere licet, coniecerim:

ὁ Ζεὺς μὲν οὖν οἶδ' ὡς τὰ τούτων μῶρ' ἔπη πυθόμενος ἐπιτρίψει με.

Bergkius (in Praef. ad edit. suam alt., p. XXIV.) annotavit: "fort. praestat:

ὡς ἐπεὶ τὰ μῶρ' ἔπη
πύθοιτ' ἂν ἐπιτρίψει με."

vs. 126. Post ἐάν e nonnullis codd. inserui γ' cum Brunckio, Porsono et Bekkero, flagitante metro; ita infra quoque, in vss. 481 et 482. (Elmsl. ad Acharn. 178.)

vs. 130. διὰ τί. Ita emendavit Porsonus vulg. διὰ τίν' (Vid.

Dobraei Advv., II, p. 132.); *masculinum* enim stare non posse probat responsum διὰ τἀργύριον.

vs. 142. ἣν λύπῃ τι. Eadem lectionis varietas, quae supra, in vs. 26, exstat hic quoque: pro τι enim legitur σε, et coniunctim τί σε, tum infra, in vs. 1042, τί φησιν; et σέ φησιν.

vs. 148. "Qu. dirim. δοῦλος γεγένημαι. ΠΛ. διὰ τ." (Dobraei Advv., II, p. 132.)

vss. 171, 174 et 176. In singulis his versibus, metri causa, inserenda est part. γε, quam in 171 habet M, ita ut legatur δέ γ' οὐ διὰ pro δ' οὐχὶ διὰ. (Vid. Cobet, Nov. Lectt., p. 208, Mnem., II, p. 221.)

vs. 179. Ναΐς. "τὴν δέ Ναΐδα ταύτην Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Φιλωνίδου βιαίων, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, ἐρωμένην φησὶ γενέσθαι Φιλωνίδου, γράφων ὧδε· "Ἔστιν οὖν γυνὴ ἑταίρα Ναΐς ὄνομα, ἧς Ἀρχίας κύριός ἐστιν, ὁ δ' Ὑμέναιος ἐπιτήδειος, ὁ Φιλωνίδης δ' ἐρᾶν φησίν." Μνημονεύει αὐτῆς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γηρυτάδῃ· μήποτε δὲ κἀν τῷ Πλούτῳ, ἐν ᾧ λέγει

Ἐρᾷ δὲ Λαΐς οὐ διὰ σὲ Φιλωνίδου;

γραπτέον Ναΐς, καὶ οὐ Λαΐς." (Athenaeus, l. XIII, p. 592, d.)

vs. 180. ἐμπέσοι γέ σοι. "Fortasse Pluti sunt." Meineke. (Ann. crit. adiecta editioni Tauchnitz., II, p. XXX.)

vs. 188. Hunc versum expungendum esse iudico. Argumentatur enim Chremylus sic: Multo plus vales; nam ceterarum rerum omnium, nobilium vilium, hominibus est satietas, tui vero adhuc nemo plenus

fuit. Ita demum oratio recte procedit; tum, quidnam significat illud ὥστε? Neque difficile est eius originem indagare: natus est enim e vs. 193.

vs. 196. ἀνύσηται. *Medium* ἀνύσηται pro *activo* ἀνύσῃ e certissima emendatione Dawesii (l. l., p. 385.) receperunt Brunckius et Porsonus; *spiritum* mutavit Dobraeus. Ceteroquin Porsonus ubique formam Atticam ἀνύτειν restituit. (Vide infra, ad vs. 607.) Cf. Grammaticus Bekkeri (Anecdd., p. 411, 28.): Ἀνύτειν οἱ Ἀττικοί, ὅπερ ἡμεῖς ἀνύειν. ἀνύτειν δὲ τὸ σπεύδειν. δασεῖα δὲ ἡ πρώτη. Ὅμηρος δὲ τὸ ἀνύειν, ὡς ἡμεῖς; quam λέξιν depromtam esse ἐκ τῶν Αἰλίου Διονυσίου Ἁλικαρνασσέως Ἀττικῶν Ὀνομάτων docet Cobetus. (Mnem., X, p. 76.)

vs. 197. ἢ φήσὶν οὐ βιωτὸν εἶναι τὸν βίον.
"In the preceding editions it is thus:
ἤ φησιν, οὐκ εἶναί βιωτὸν αὐτῷ τὸν βίον, where αὐτῷ, not εἶναι, ought to have been omitted." Porson. (Tracts, p. 31.) Recentiores editiones habent αὐτῷ, om. εἶναι. Meinekius exhibet quod nos quoque olim iam dederamus. (Obss. crit., I, p. 48.)

vs. 199. πλὴν ἓν μόνον· δέδοικα ΧΡ. φράζε, τοῦ πέρι;
ΠΛ. ὅπως ἐγὼ — δεσπότης γενήσομαι.
Omnes ad hunc diem editores interpunxerunt sic:
πλὴν ἓν μόνον δέδοικα. ΧΡ. φράζε, τοῦ πέρι;
unus Girardus observavit varietatem constructionis: ἓν μόνον — τοῦ πέρι, quam tamen vitiosam esse

ὥσθ' ἡγεμόνος οὐδὲν δεησόμεσθ' ἔτι. 1160
ΕΡΜ. ἐναγώνιος τοίνυν ἔσομαι. καὶ τί ἔτ' ἐρεῖς;
Πλούτῳ γάρ ἐστι τοῦτο συμφορώτατον,
ποιεῖν ἀγῶνας μουσικοὺς καὶ γυμνικούς.
ΚΑΡ. ὡς ἀγαθόν ἐστ' ἐπωνυμίας πολλὰς ἔχειν·
οὗτος γὰρ ἐξεύρηκεν αὐτῷ βιότιον. 1165
οὐκ ἐτὸς ἅπαντες οἱ δικάζοντες θαμὰ
σπεύδουσιν ἐν πολλοῖς γεγράφθαι γράμμασιν.
ΕΡΜ. οὐκ οὖν ἐπὶ τούτοις εἰσίω; ΚΑΡ. καὶ πλῦνέ γε
αὐτὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέαρ τὰς κοιλίας,
ἵν' εὐθέως διακονικὸς εἶναι δοκῇς. 1170

ΧΟΡΟΥ.

ΙΕΡ. τίς ἂν φράσει' ὅπουστι Χρεμύλος μοι σαφῶς;
ΧΡΕ. τί δ' ἐστιν, ὦ βέλτιστε; ΙΕΡ. τί γὰρ ἀλλ' ἢ κακῶς
[ἀφ' οὗ γὰρ ὁ Πλοῦτος οὗτος ἤρξατο βλέπειν]
ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ; καταφαγεῖν γὰρ οὐκ ἔχω,
καὶ ταῦτα τοῦ σωτῆρος ἱερεὺς ὢν Διός. 1175
ΧΡΕ. ἡ δ' αἰτία τίς ἐστιν, ὦ πρὸς τῶν θεῶν;
ΙΕΡ. θύειν ἔτ' οὐδεὶς ἀξιοῖ. ΧΡΕ. τίνος οὕνεκα;
ΙΕΡ. ὅτι πάντες εἰσὶ πλούσιοι· καίτοι τότε,
ὅτ' εἶχον οὐδέν, ὁ μὲν ἂν ἥκων ἔμπορος
ἔθυεν ἂν ἱερεῖόν τι σωθείς, ὁ δέ τις ἂν 1180
δίκην ἀποφυγών· ὁ δ' ἂν ἐκαλλιερεῖτό τις,
κἀμέ γ' ἐκάλει τὸν ἱερέα· νῦν δ' οὐδὲ εἷς
θύει τὸ παράπαν οὐδέν, οὐδ' εἰσέρχεται,
πλὴν ἀποπατησόμενοί γε πλεῖν ἢ μυρίοι.
ΧΡΕ. οὐκ οὖν τὰ νομιζόμενα σὺ τούτων λαμβάνεις; 1185
ΙΕΡ. τὸν οὖν Δία τὸν σωτῆρα καὐτός μοι δοκῶ
χαίρειν ἐάσας ἐνθάδ' αὐτοῦ καταμενεῖν.
ΧΡΕ. θάρρει· καλῶς ἔσται γάρ, ἢν θεὸς θέλῃ·
ὁ Ζεὺς ὁ σωτὴρ γὰρ πάρεστιν ἐνθαδί,

vere; igitur coniungit *ὁρᾶτε μή* — XP. *φρόντιζε μηδέν*, tum corrigit *ὅρα δὲ μὴ* — ét quod aliter "Pluti verba iis quae antecedunt *ἀσυνδέτως* addita sunt", ét "quod Plutus, postquam in proximis cum solo Chremylo collocutus est, hic, ubi non habet, cur Carionis rationem habeat, alterius personae utitur numero," Hoc habet quidem quo se commendet, illud vero non est necessarium. Chremylus enim iterum (quemadmodum supra, in vs. 199.) interpellat Plutum *τὸν δειλὸν* ad *primam* quamque vocem qualiscumque locutionis, quae vel minimum timorem aut cunctationem indicare ac prodere possit; quare non est interpungendum omnino.

vs. 216. *κεἰ δεῖ*. Ita e codd. exhibent Brunckius, Porsonus, Dobraeus, Elmaleius (ad Eurip. Med. vs. 387.), Bekkerus, alii. In nonnullis libris scriptum est *κἂν*, quod peperit editorum, non codicum, lectionem *δέῃ* vel *δῇ*. Cobetus vult *κἂν χρῇ* (Mnem., II, p. 221.), quod in textum recepit Meinekius. Vulgata tamen vitio carere mihi videtur, nam *κεἰ δεῖ*, *κἂν δέῃ* et *κἂν χρῇ* usurpantur promiscue. (Cf. Lysist. vss. 123 et 193.) Quod vero Cobetus in nostro versu reponere vult, id potius reponatur in Ran. 265, ubi legitur *κἄν με δῇ*, pro quo Meinekius edidit *κἂν δέῃ*. Sed aegre desidero pron. personale.

vs. 245. *ἔτυχες οὐδεπώποτε*. Vulgo legitur *οὐκ ἐπέτυχες πώποτε.*, Ven. om. *οὐκ* et habet *οὐδεπώποτε.*, complures codd. praebent *ἔτυχες*, unde

Bergkius lectionem constituit quam nos secuti sumus, quamque probat Meinekius. (l. l., p. 210.) De hoc usu verbi *τυγχάνειν* copiose disseruit Cobetus. (Nov. Lectt. p. 200, sqq.) Cf. infra, vs. 636.

vs. 255. *ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλλειν.*

Rav. omittit articulum, Ven. habet *οὐ γὰρ καιρὸς*, unde legendum aliquando putavi: *οὐ γὰρ καιρός ἐστι μέλλειν.*, quod Meinekio quoque non displicet (l. l., p. 210.); cuius tamen sententiam amplecti non possum dicentis: "Hoc certum est, in recepta lectione ferri non posse articulum. — Incertus haereo de Thesmoph. 661: *μὴ βραδύνειν, ὡς ὁ καιρός ἐστι μὴ μέλλειν ἔτι.*"

(Adde Soph. Oed. Tyr., vs. 1050:
σημήναθ', ὡς ὁ καιρὸς ηὑρῆσθαι τάδε.)

vs. 258. *ὡς εἰκός ἐστιν ἀσθενεῖς γέροντας ἄνδρας ἤδη;* "Propter *ἤδη* ad *γέροντας* desidero participium verbi substantivi, ac cum Cod. A *ἄνδρας* omittat, non dubitavi rescribere: *ὡς εἰκός ἐστιν ἀσθενεῖς γέροντας ὄντας ἤδη;*" Meineke. (Ibid.) Cf. Vesp. 278, Acharn. 222; Xenarchi fr. III, 14.

vs. 259. *καὶ ταῦτα πρὶν φράσαι μοι.* Ita transponi iussit Reiskius verba: *πρὶν ταῦτα καὶ φράσαι μοι*, probantibus Dindorfio et Cobeto (Mnem., II, p. 221.), improbante Meinekio. (l. l., p. 211.)

vss. 264—274. Ordinem horum versuum turbatum esse viderunt iam alii, qui variis transpositionibus eum restituere conati sunt; quod equidem parvo negotio sic effici posse putaverim:

(268.) 264. ΧΟΡ. ὦ χρυσὸν ἀγγείλας ἐπῶν, κτέ.
(269.) 265. δηλοῖς γὰρ κτέ.
(270.) 266. ΚΑΡ. πρεσβυτικῶν μὲν οὖν κακῶν κτέ.
(264.) 267. ΧΟΡ. ἔστιν δὲ δὴ τί κτέ.
(265.) 268. ΚΑΡ. ἔχων ἀφῖκται δεῦρο κτέ.
(266.) 269. ῥυπῶντα, κυφόν, κτέ.
(267.) 270. οἶμαι δέ, κτέ.

In 268 pro ἔχων cum nonnullis praetulerim ἄγων,* quocum coniungatur δεῦρο. Cf. infra, vs. 285.

vs. 271. μ' ἔπειτ' ἀπ. Vulgo legitur ἡμᾶς ἀπ., Ven. habet ἡμᾶς ἔπειτ' ἀπ. Quod nos rescripsimus debetur Meinekio.

vs. 272. καὶ ταῦτά μου βακτηρίαν ἔχοντος. Scribebatur καὶ ταῦτ' ἐμοῦ. At non adeo urgendum est pronom. personale, sed multo magis subst. βακτηρίαν.

vs. 277. ἐν τῇ σορῷ νυνὶ λαχὸν τὸ γράμμα σου δικάζειν,
σὺ δ' οὐ βαδίζεις;

Coniicio legendum esse: μὲν νῦν ἔλαχες. Scholiastes Ven. annotat haec: Δέον εἰπεῖν αὐτὸν ἐν τῷ δικαστηρίῳ σου τὸ γράμμα ἔλαχεν, εἶπεν ἐν τῇ σορῷ. Particula μὲν requiri mihi videtur propter δὲ in vs. sequenti. Porsonus, praeeunte Dawesio (l. l., p. 223, sq.), scribit λαχὼν, Dobraeus (Advv., II, p. 135.): "Nondum omnia expedio. Qu. an νῦν εἶ (*ibis*) λαχών?"

vs. 281. Hunc versum omittunt Rav. et Ven., codices optimi, et primus cancellis sepsit Bergkius, assentientibus Meinekio et Bambergio (l. l., p. 65.),

quippe qui vs. putida sit repetitio versus 260. Attamen hic lacunam esse suspicatur inter vs. 280 et 282, idque propter verbum *φράσαι obiecto* carens, quare intercidisse putat verba qualia sunt haec: *τί καὶ θέλων ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς.* (Cf. tamen infra, vss. 62 et 65 et 71).

vs. 296. *ἡμεῖς δέ γε.* Cobetus (Mnem., II, p. 221.) scribere iubet δέ γε pro δέ γ' *αὖ*, quod legitur vulgo. Alia ratio est Eq. vs. 965, sq.:

A. *ἀλλ' οἵ γ' ἐμοὶ λέγουσιν* —.

B. *οὐμοὶ δέ γ' αὖ λέγουσιν* —.

vs. 212. *μιμούμενοι 'κ.* Praepositionem *ἐκ* hic prorsus necessariam esse vidit Cobetus. (Nov. Lectt., p. 444.)

vs. 333. *σαθρόν.* Vulgo *σαπρόν.* At salutandi illa formula *χαίρειν* non est *putrida*, sed iam *antiqua* et *obsoleta* ac *trita*. In uno codice Dobraei supra *σαπρόν* scriptum est *σαθρόν* / *κακόν.*

vs. 335. *τί ἂν οὖν τὸ πρᾶγμα καὶ πόθεν;* In omnibus libris mss. est *τὸ πρᾶγμ' εἴη καὶ πόθεν* (*οὖν* om. M.), in impressis *τὸ πρᾶγμ' εἴη; πόθεν.* Cobetus excussit *εἴη* (Mnem., II, p. 221.), Meinekius exhibet: *τί τὸ πρᾶγμ' ἂν εἴη καὶ πόθεν;* Cf. supra, vs. 264.

vs. 338. *ἐν τοῖσι κουρείοισι.* Ita habet recte codex 1 Porsoni pro vulg. *ἐπὶ.*

vs. 349. ΒΛΕ. *ποιός τις;* ΧΡΕ. *ὁποῖος;* Ita correxi vulgatam lectionem *οἷος*; In talibus enim repetitionibus mirabunde vel indignabunde rogantis proprium

est ὁποῖος; quemadmodum τίς; — ὅστις; πόσος; — ὁπόσος; πῶς; — ὅπως; similia.

In vs. praecedenti pro altero ἔνι de Bamberg scribere mavult ἔτι. (l. l., p. 67, sq.)

vs. 368. ἀλλ' ἐστὶν ἐπίδηλον τὶ πεπανούργηχ' ὅτι. Est haec simplicissima Bergkii emendatio lectionis vulgatae πεπανουργηκότι. Meinekius (l. l., p. 211.), "Recte," inquit, "sic mihi locum emendare visus sum: ἀλλ' ἐστὶν ἐπίδηλον ὅτι πεπανούργηκέ τι. Similiter Bergkium correxisse video, ἀ. ἔ. ἐ. τὶ πεπανούργηχ' ὅτι, sed structura, ut mihi quidem videtur, minus expedita."

Verum immemor fuit vir summus legis metricae: *dactylum in tertia sede* et quinta stare non posse, nisi aut totus in eodem vocabulo contineatur, aut prima syllaba sit in caesura. (Cf. supra, ad vs. 171.)

In vs. superiore pro ἔχει Ven. habet μένει pro varia lectione; "quod fortasse praestat." Meineke. (l. l., p. 211.)

vs. 369. σὺ μὲν οἶδ' ὃ κρώζεις. Elmsleius (ad Acharn. vs. 255.) mavult σὲ, quod recepit Meinekius; *accusativus* autem legi certe quidem *potest*, non tamen *debet*.

vs. 371. ἔχον. Fortasse legendum est ἔχει.

vs. 385. τῶν Ἡρακλειδῶν — τῶν Παμφίλου. "Pamphilus (fuit) Apellis praeceptor. Visebatur Athenis pictura eius, in qua Heraclidae supplicabant Atheniensibus eorumque auxilium implorabant contra Eurystheum. Haec autem pictura videtur olim periisse,

nam Scholiasta annotat suo tempore picturam quidem exstitisse, in qua Heraclidae supplicantes repraesentarentur, sed Apollodori, non Pamphili opus. Et hinc fortasse explicandum est, quomodo quidam interpretes Pamphilum pro tragico habere potuerint. (Cf. Schol.)." Halbertsma. (Prosop. Aristoph., p. 95.) Vid. K. F. Hermann, Abhandlungen, Gött., 1849, p. 47, n. 16.

vs. 388. *ἀπαρτὶ*. De hoc adverbio vide quae habent Grammaticus Bekkeri (Anecdd., 418, 15.) et Suidas in v., sumta ex Aelio Dionysio, Antiatt. (Ibid., p. 79, 30.) et Lex. Rhet. (p. 210, 23.)

vs. 399, sq. ΧΡΕ. *οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ.*
ΒΛΕ. *τί φής;*
οὐ τῷ μεταδοῦναι; ΧΡΕ. *μὰ Δία· δεῖ γὰρ πρῶτα*

Frustra, mea quidem opinione, laborarunt interpretes ut ostenderent ad *τῷ μεταδοῦναι* ex antecedd. repeti posse praep. *ἐν*. Quid, si locum constituimus ita:

Χ. *οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ.* Β. *τί φής;*
Χ. *ἐν τῷ μεταδοῦναι; μὰ Δία· δεῖ γὰρ πρῶτα*
Chr. *Num putas rem iam in eo esse ut amicis meis de Pluto impertire possim? vah, minime!*

vs. 406. *εἰσάγειν* habet cod. V et 3 Porsoni; ceteri *εἰσαγαγεῖν*.

vs. 408. *ἔτ'* ante *ἐστ'* inseruit Bergkius. "Pro *νῦν* nescio quis mavult *τῶν*." Halbertsma. (l. l., p. 99, n.)

vs. 422. *ὠχρὰ μὲν γὰρ εἶναί μοι δοκεῖς.*

Part. *μὲν*, quae hic est nihili, omittit cod. V

et 1 Porsoni, 4 Porsoni om. γὰρ, ceterum omnes consentiunt. At Penia non *videtur* pallida esse, sed revera *est;* quare Velsenus (l. l., p. 413.) coniicit legendum esse: ὠχρὰ μαινὰς εἶναί μ. δ., cui lectioni egregie conveniret voc. μανικὸν in responso Blepsidemi, vs. 424. Displicet tamen haec coniectura Meinekio, qui nihil de toto versu Aristophanem scripsisse praeter σὺ δ' εἴ τίς; cetera a stulto quodam interpolatore adiecta esse opinatur, qui integrum trimetrum requireret, quo non opus esse docere potest Acharn. 407, Nub. 235, Ran. 664. (l. l., p. 212.)

vs. 436. ἢ ταῖς κοτύλαις ἀεί με διαλυμαίνεται.

Quid sit διαλυμαίνεσθαί τινά τινι haud facile dixerit aliquis; διαλυμαίνεσθαί τινα est *vexare*, *cruciare aliquem*, ut in Ran. vs. 59:

τοιοῦτος ἵμερός με διαλυμαίνεται.

διαλυμαίνεσθαί τι est *foedare, corrumpere aliquid*, vid. eiusd. f. vs. 1062:

ἁμοῦ χρηστῶς καταδείξαντος διελυμήνω σύ.

et usurpatur eximie de eo qui μέτρα ξηρά vel ὑγρά adulterat, qualis quis est in Thesm. vs. 347, sq.:

κεί τις κάπηλος ἢ καπηλὶς τοῦ χοὸς
ἢ τῶν κοτυλῶν τὸ νόμισμα διαλυμαίνεται.

Quare suspicor legendum esse:

ἢ τὰς κοτύλας ἀεί γε διαλυμαίνεται.

Ἀεί γε eodem modo usurpatum invenitur in fragmento Alexidis apud Athenaeum, IV, 164, F:

ἀεί γ' ὁ Χαιρεφῶν τιν' εὑρίσκει τέχνην

vs. 441. ἀλλ' ἄνδρε δύο γυναῖκα φεύγωμεν μίαν;
Ita pro varia lectione vulg. φεύγομεν habet cod. A, tum Dobraeus ad Porsoni Plutum annotavit: "φεύγωμεν Dorv. probante in adversariis Valckenaerio." Simile autem mendum resedit in Av. vs. 1639:
ἡμεῖς περὶ γυναικὸς μιᾶς πολεμήσομεν;
ubi, cum levi mutatione ordinis verborum, legatur:
ἡμεῖς περὶ γυναικὸς πολεμήσωμεν μιᾶς;

vs. 456, sq. τί λοιδορεῖς,
ἡμῖν προσελθοῦσ,' οὐδ' ὁτιοῦν ἀδικουμένη;
Revocavi *activum* λοιδορεῖς, quod est in compluribus libris mss., pro *medio* λοιδορεῖ. Quos igitur reprehendit Scholiastes, eos recte scripsisse equidem puto; commentatur enim sic: "τί λοιδορεῖ;] Τὸ λοιδοροῦμαι παθητικῶς δοτικῇ συντάσσεται, ἐνεργητικῶς δὲ αἰτιατικῇ· ὃ καὶ ἀγνοοῦντές τινες λοιδορεῖς ἐνταῦθα γράφουσι, τὸ ἡμῖν πρὸς τὸ προσελθοῦσα συνάπτοντες." Per formam autem activam vehementius aliquid et acerbius significatur quam per mediam, et λοιδορεῖν (*convicia congerere*) proprium est mulierum ἀγοραίων, atque egregie locum suum occupat in Lys. vs. 460:
ὦ σπερμαγοραιολεκιθολαχανοπώλιδες,
ὦ σκοροδοπανδοκευτριαρτοπώλιδες,
οὐ λοιδορήσετ', οὐκ ἀναισχυντήσετε;
Cf. quoque Pac. vs. 651, sqq.

vs. 461, sq. Bentleius legere iubet: εἰ πᾶσιν ἀνθρώποις

ἀγαθὸν (vel ἀγαθὰ, ut versus fiat numerosior) πορίζομεν; τί δῆτ' ἂν ὑμεῖς (vel τί δ' ἄν ποθ' ὑμεῖς). "Malim ἀνθρώποις ἀγάθ' ἐκπορίζομεν; τί δ' ἄν ποθ'. ac πόθ' est in cod. Dorv." Meineke. (in Praef.) Bentleio obtemperans scripserim:

εἰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαθὰ πορίζομεν;
τί δ' ἄν ποθ' ὑμεῖς ἀ. ἐ.;

vs. 475. Valde mihi suspectus est hic versus, et ab interpolatore profectus videtur; nam pugnat fronte adverso cum vs. 509, sq., ad quem Scholiastes, τὴν ἐναντιότητα tamen intelligens, "πάλιν δῆλον," inquit, "ὅτι οὐκ οἶδεν ἡ Πενία τὴν Χρεμύλου γνώμην καὶ τὴν τοῦ Πλούτου ὅτι πρὸς μόνους τοὺς δικαίους ἥξει." Dicam quod sentio: totus hic Actus II mihi quidem parum cohaerere videtur cum Actt. I, III, IV et V, ita ut fabulae oeconomia mirum in modum disturbata sit; in eam enim Peniae disputatio, qua sui necessitatem liquido demonstrat, praeclara illa per se ac subtilis, minime quadrat. Praeterea, ut drama nunc se habet, Chremylus male sibi constat, quippe cuius consilium *modo* esse videatur ut solos iustos et sapientes divites reddat (vid. e. c. vss. 386, sqq., 489, sqq.), *modo* ut paupertatem omnem expellat (vid., inter alios, vs. 460, sqq.); at contra Penia, inde ab introitu suo in scenam, unum *hoc* tantum et novit et tenet constanter (vid. e. g. vss. 430, 433, sq.); quare vs. 475 ab eius persona prorsus abhorret. De fabula Aristophanea

Pluto, qualem habemus superstitem, e duabus poetae comici pristinis editionibus (annorum 408 et 388 a. C. n.) misere conflata, quam opinionem, ab aliis olim prolatam, in quibus a Brunckio quoque (ad vs. 115), impugnavit Ritterus (de Aristoph. Pluto, Bonn. 1828.), qui postea socium nactus est Car. Fr. Hermannum (l. l., p. 45.), dicetur alias.

vs. 485. *οὐκ ἂν φθάνοιτε τοῦτο πράττοντες· τί γὰρ*

Ante Meinekium vulgo edebatur vitiose *φθάνοιτον* (sic) et *πράττοντ' ἢ τί γὰρ*, praebentibus tamen optimis codicibus *pluralem* tam *verbi* quam *participii*, cuius vestigium quoque apparet in iis, qui habent *πράττοντ' εἰ*.

vs. 492, sq. *τοῦτ οὖν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦντες μόλις εὕρομεν ὥστε γενέσθαι*

βούλευμα καλὸν κτέ.

Prioris horum versuum syntaxis torsit interpretes; nec mirum. Ordinem verborum statuunt esse hunc: *ἡμεῖς οὖν ἐπιθυμοῦντες ὥστε τοῦτο γενέσθαι*, et quamquam Brunckius melius vertit: *Hoc quum nos cuperemus, vix tandem invenimus, quo id effectum daremus, consilium pulcrum* etc., locum tamen intactum reliquit. Omnes difficultates sublatas fore arbitror si legeretur:

τούτου δ' ἡμεῖς ἐπιθυμοῦντες μόλις εὕρομεν, ὥστε γενέσθ' ἄν,

βούλευμα καλὸν κτέ.

vs. 498, sq. ΧΡΕ. *τί ἂν ἐξεύροι τις ἄμεινον;*

ΒΛΕ. *οὐδέν· ἐγώ σοι τούτου μάρτυς·*

Ita scripsi ex emendatione Cobeti (Hyperid. or. fun., p. 38.), quum vulgata habeat: *τίς ἂν ἐξεύροι ποτ' ἄμεινον; οὔτις·* Rav. Ven. aliique codd. praebent *οὐδείς·* Meinekius Cobetum nimiae audaciae accusat, nec in priore vs. quidquam mutat nisi *τίς* in *τὶς*, in altero tamen reponit *οὐδέν·* (l. l., p. 212.)

vs. 505. ΒΛΕ· *εἰ παύσει ταύτην βλέψας ποθ' ὁ Πλοῦτος·* Constitutus est versus ita e variis codicum lectionibus, et Blepsidemo tributus propter demonstrativum *ταύτην·* (Cf. vss. 484, 499 et 580.)

vs. 521. *παρὰ λῃστῶν κἀνδραποδιστῶν·* Hanc veram esse scripturam pro vulgata *παρὰ πλείστων ἀνδραποδιστῶν*, vel, quod habent Porsonus et Meinekius, suadente Hemsterhusio, *παρ' ἀπίστων ἀνδραποδιστῶν*, iam dudum didiceram e scholiis, quae haec continent: "*διεβάλλοντο γοῦν οἱ Θετταλοὶ ὡς οὐ μόνον τούτοις χαίροντες*", (*ἀνδραποδισμοῖς*) "*ἀλλὰ καὶ λῃστείαις·*" Θ· Iunt. — "*εἰπὼν ἐκ Θετταλίας, ἐπήγαγε, παρὰ πλειστων ἀνδραποδιστῶν·*" (l. *παρὰ λῃστῶν κἀνδραποδιστῶν*) "*δεικνὺς ὅτι τὸ τῶν Θετταλῶν γένος λῃστείαις ἐχρῆτο καὶ ἀνδραποδισμοῖς·*" C.; nunc, doctorum virorum annotationes accuratius perscrutatus, video Bergkium in Praefatione editionis suae alterius scripsisse: "*παρ' ἀπίστων ἀνδραποδιστῶν*] *παρὰ πλείστων ἀνδραποδιστῶν*, nisi forte scrib. *παρὰ λῃστῶν ἀνδραποδιστῶν*"; postquam in priore commentatus fuerat:

"π. πλείστων ἀνδρ., conjicio παρ' ἀπίστων ἀνδρ." Igitur fere idem observavit.

In vs. 531 omnes paene post Porsonum editores receperunt *futurum* ἔσται pro *praesenti* ἐστὶν, tum nonnulli *dativum* ἀποροῦντι, quem commendavit Valckenaerius (Diatr., p. 150.); libri variant inter ἀποροῦντα, ἀποροῦντας et ἀποροῦσι, quod dedit Brunckius. Sed neque *futurum* neque *dativus* mihi quidem necessaria videntur, quia est sententia generalis.

vs. 534. πενίαν. Meinekius suspicatur poetam scripsisse πεῖναν, quae vox tamen abest ab ore comicorum, qui vocab. λιμός solent usurpare.

vs. 535. φῴδων. Erotianus (p. 388 ed. Franz.): "φῷδες: ἔστι μὲν ἡ λέξις Δωρική. καλοῦσι δὲ φῷδας τὰ ἐκ τοῦ πυρὸς γινόμενα, μάλιστα δὲ ὅταν ἐκ ψύχους ἐν τῷ πυρὶ καθίσωσι, στρογγύλα ἐπιφλογίσματα. — καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Κωκάλῳ φησί· (fragm. I, 124.)

Α. πάρεσο, κατέτριβεν ἱμάτια. Β. κἄπειτα πῶς φῷδας τοσαύτας εἶχε τὸν χειμῶν' ὅλον;"

Pro πάρεσο Meinekius coniicit πάρες, ὤ, Dindorfius παρὰ σοὶ. Fortasse legendum:

παρὰ σοὶ κατέτριβε θαἱμάτια.

vs. 536. κολοσυρτο ῦ. Ita recte Bentleius, Kusterus et Meinekius, pro vulg. κολοσυρτόν.

vs. 537. φθειρῶν δ' ἀριθμὸν dedi pro τ' ἀριθμὸν ex emendatione Kusteri.

vs. 546, sq. ἄρά γε πολλῶν
ἀγαθῶν πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις ἀποφαίνω σ' αἴτιον

οὖσαν;

Differt aliquid utrum πάντες ἄνθρωποι dicatur an πάντες ἄνθρωποι; illud enim est *homines omnes certi cuiusdam generis*, hoc vero *homines universi*; quare *articulus demonstrativus* hic stare non potest. (Vide omnino vss. 461, 507, 780.) Chremylus autem ironice respicit verba, quae Penia locuta est in vs. 468, sqq.; igitur legerim: ἡμῖν τοῖς ἀνθρώποις. (Cf. vs. 500 et 593.)

vs. 548. ἐπεκρούσω. Ita a Goth. Jungermanno correcta est vulg. ὑπεκρούσω. (Vid. ad Pollucis l. IX, s. 139: "Ἀριστοφάνης δ' ἐν Πλούτῳ καὶ τῷ ἐπικρούσασθαι ἐπὶ τοῦ νουθετῆσαι κέχρηται.")

vs. 549, sq. ΧΡΕ. οὐκ οὖν δήπου τῆς πτωχείας πενίαν φαμὲν εἶναι ἀδελφήν;

ΠΕΝ. ὑμεῖς γ' οἵπερ καὶ Θρασύβουλον Διονυσίῳ εἶναι ὅμοιον.

Chremylo obiicit Penia hoc; "Vos quidem arguitis paupertatem, minime eam turpem, sororem esse squalidae mendicitatis; vos, qui sane etiam cives nobilissimos, optime de patria meritos, cum nequissimis hominibus aequiparatis." Quapropter nominum propriorum *casus* mutavi, pro *dativo* Θρασυβούλῳ *accusativum*, et pro *accusativo* Διονύσιον *dativum* scribens. Sed, quis tandem fuit iste Dionysius? Si credas Scholiastis et interpretibus, notus ille Syracusarum tyrannus. At vide nonne alium spectaverit poeta. Plutus altera, ut iam admonuimus, acta est a. 388 a. C. n., igitur duobus fere an-

nis post necem Thrasybuli. Quid autem factum Athenis brevi post eam? Ergocles quidam, qui ad Hellespontum in classe militaverat, cui praeerat Thrasybulus, cuius unus ex amicis ac fortasse etiam collegis erat, arcessitus fuit crimine peculatus et munerum acceptorum; in quo iudicio ab accusatoribus contra Thrasybulum quoque mortuum insimulationes illatae sunt. Audiamus Lysiam (c. Ergocl., §. 8.): "*Θρασύβουλος μὲν οὖν (οὐδὲν γὰρ δεῖ περὶ αὐτοῦ πλείω λέγειν) καλῶς ἐποίησεν οὕτω τελευτήσας τὸν βίον· οὐ γὰρ ἔδει αὐτὸν οὔτε ζῆν τοιούτοις ἔργοις ἐπιβουλεύοντα, οὔθ' ὑφ' ὑμῶν ἀποθανεῖν ἤδη τὶ δοκοῦνθ' ὑμᾶς ἀγαθὸν πεποιηκέναι, ἀλλὰ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς πόλεως ἀπαλλαγῆναι.*" (Vide quae antecedunt, § 4, sqq. Cf. quoque Grote, Hist. of Greece, v. IX, p. 367, sq. ed. N. Eborac.) Iam si attendimus locum Demosthenis in orat. de falsa legat., § 180, ubi dicit: "*Τοῦτο τοίνυν αὐτό, ἄνευ τῶν ἄλλων, ἡλίκον ἐστ' ἀδίκημα τὸ Θρᾴκην καὶ τὰ τείχη προέσθαι, μυρί' ἂν εἴη λέγειν, καὶ ὅσοι διὰ ταῦτ' ἀπολώλασι παρ' ὑμῖν, οἱ δὲ χρήματα πάμπολλ' ὠφλήκασιν, οὐ χαλεπὸν δεῖξαι, Ἐργόφιλος, Κηφισόδοτος, Τιμόμαχος, τὸ παλαιόν ποτ' Ἐργοκλῆς, Διονύσιος, ἄλλοι,*" κτέ., manifestum est Dionysium quemdam, hominem nefarium, Ergoclis causa implicatum fuisse, ac fortasse eorum numero, quos significat Lysias (§ 4, i. f.) narrans Thrasybulum *Ἐργοκλέα καὶ τοὺς*

κόλακας τοὺς αὐτοῦ πλουσιωτάτους τῶν πολιτῶν reddidisse. Quid mirum criminationes istas, in integrum virum congestas, aegre tulisse omnes bonos, qui beneficiorum a Thrasybulo in populum Atheniensium collatorum memores essent, ideoque poetam opportunitate mox sibi oblata usum esse ut acriter perstringeret ingratos illos, qui patriae liberatorem cum patriae proditore aequarent. — Unus tamen est locus in scholiis ad h. v. non praetereundus, ubi legitur: "*μᾶλλον δὲ ἄν τις ὑπονοήσειεν ἕτερον Διονύσιον Θρασυβούλου τοῦ Κολλυτέως ἀδελφὸν ἔγγιστα συγγενείας εἶναι.*" (De tribus ultimis vocabulis vid. Adnot. in Schol. ed. Didot.) Is autem idem ille Dionysius esse potest, qui, cum tribus aliis ducibus classis Atticae, Antalcidan ad Proconnesum persequi voluit, quod tradit Xenophon in Hellen. l. V, c. 1, § 26 (in qua eadem § Thrasybuli Collytensis mentio fit), quique una cum Ergocle a Demosthene nominatur. — Utcunque est, sive cum vulgo Scholiastarum Dionysium Syracusanum intelligere malueris, sive mecum consenseris, *permutatio casuum* omnino necessaria est.

vs. 566. De hoc versu spurio satis est relegasse ad Porsoni Advv., p. 34, sq. *Ὀβελίζει* quoque Bentleius.

vs. 578. *αὐτοῖς· οὕτω διαγιγνώσκειν χαλεπὸν πρᾶγμ' ἐστὶ δίκαιον.*

Articulum ad *δίκαιον* desiderabat iam Hemsterhusius, cui omnes insequentes editores assensi sunt,

variis coniecturis et transpositionibus loci emendationem tentantes. Unam commemorabo, Dindorfii illam:

αὐτοῖς· οὕτω διαγιγνώσκειν ἐστὶν χαλεπὸν τὸ δίκαιον.

quam levi tantum mutatione receptam velim sic:

αὐτοῖς· οὕτω χαλεπὸν διαγιγνώσκειν ἐστὶν τὸ δίκαιον.

Est autem τὸ δίκαιον *subiectum*, et οὕτω χαλεπὸν διαγιγνώσκειν ἐστὶν *praedicatum*, eademque constructione dictum qua supra, in vs. 489:

φανερὸν μὲν ἔγωγ' οἶμαι γνῶναι τοῦτ' εἶναι πᾶσιν ὁμοίως.

vs. 582. τοῦτ' ἤδη φανερῶς σε διδάξω. Porsonus tacitus in textum subdidit φανερῶς ἀποδείξω, quod probant Bergkius et Meinekius. Dobraeus (Advv., II, p. 142.) annotat: "ἐπιδείξω et διδάξω confusa in Antiph. Athen. pp. 487, d., 666, f. Ran. 985 (954) ἔδειξα male Suid. ib. 1094 (1062) καταδιδάξαντος B."

vs. 584. Hunc versum uncinis inclusi, iubente Cobeto (Mnem., II, p. 221.), cui paruit Meinekius quoque.

vss. 586 et 592. Recte Porsonus scribit κοτινῷ στεφάνῳ, non κοτίνῳ, ut ceteri, excepto Bekkero; adiectivum enim est κοτινοῦς. Meinekius tamen (in Add. ad l. l., p. VIII.) "Recipere", inquit, "debebam Porsoni emendationem κοτινῷ στεφάνῳ."

Ven. habet κοτίνου στεφ., quod bene Graecum esse videtur; eodem modo dicitur στέφανος δάφνης et δάφνινος.

vs. 587. Edidi δῆλος pro δηλοῖ ex emendatione Cobeti. (Mnem., II, p. 222.)

vs. 595, sqq. φησὶ γὰρ αὕτη
τοὺς μὲν ἔχοντας καὶ πλουτοῦντας δεῖπνον κατὰ μῆν' ἀποπέμπειν,
τοὺς δὲ πένητας τῶν ἀνθρώπων ἁρπάζειν πρὶν καταθεῖναι.

Ita legitur vulgo; sed frustra explicare conaberis infinitivum *activi* καταθεῖναι, et quidquid e praecedentibus subaudire volueris, nihil egeris. Unice verum est κατακεῖσθαι, quod de meo substituere non dubitavi.

vs. 598. ἀλλὰ φθείρου, καὶ μὴ γρύξῃς.

Male nonnulli γρύζῃς· recte enim Thomas Mag.: "Τὸ ΜΗ ἀπαγορευτικόν ἐστι. καὶ ἐπὶ μὲν ἐνεστῶτος προστακτικῷ συντάσσεται, ἐπὶ δ' ἀοριστοῦ καὶ τῶν ἄλλων ὑποτακτικῷ. οὐ γὰρ ἐρεῖς ἐπὶ ἐνεστῶτος μὴ τύπτῃς, ἀλλὰ μὴ τύπτε, μὴ τύψῃς δ' ἐπὶ ἀοριστοῦ καὶ τῶν ἄλλων χρόνων." Unus adhuc superest locus in Aristophane, qui hanc certissimam regulam subvertere videtur: Thesmoph. vs. 870:

μὴ ψεῦσον, ὦ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος.

ubi vel *obiecti* absentia mendum prodit. Corrigo:

μὴ ψεῦδε μ', ὦ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος.

vs. 645. δρῶσ'. Olim corrigebam δρᾶν; nuper autem Meinekius (l. l., p. 213.) δρᾶσ', i. e. δρᾶσαι, proposuit, dubitanter; nam quominus *infinitivum* pro *participio* rescribat retinet eum Eccl. vs. 502:

μίσει σάκον πρὸς τοῖν γνάθοιν ἔχουσα.
minus recte, ut opinor; nam pro *participio* probabili coniectura legeris ἔχειν σύ.

vs. 660. προθύματα. Scholiastes pro varia lectione habet θυλήματα, quod Bergkius et Meinekius praetulerunt, eaque vox saepius occurrit apud comicos, contra προθύματα numquam. Sed vide annot. ad vs. sq.

vs. 661. πέλανος. Bergkius in edd. suis 2ª. et 3ª. in textum intulit adiect. μέλανος, quae correctio Meinekio probanda videtur. Omnino vero audiendus est summus Hemsterhusius, qui duo hos versus supra soccum adsurgere observavit; et sane non solum voc. προθύματα, sed ipsum quoque πέλανος, ut et καθοσιοῦν, aliena sunt a comoedia. Plura quidem sunt in vicinia, quae tragicum habent colorem.

vs. 669. παρήγγειλ' ἐγκαθεύδειν est emendatio Porsoni vulgatae παρήγγειλεν καθεύδειν. Eadem significatione *compositum* occurrit in Lysistr. vs. 614:
οὐκέτ' ἔργον ἐγκαθεύδειν ὅστις ἐστ' ἐλεύθερος.

vs. 673. ἀθάρης. Vide Collectorem τῶν χρησίμων λέξεων in Bekkeri Anecdotis, p. 351, 12.

vs. 687. ὁ γὰρ ἱερεὺς αὐτοῦ με προὐδιδάξατο.
Pro αὐτοῦ Velsenus mavult αὐτὸς. (l. l., p. 415.) Alterum *aoristi medii* verbi προδιδάσκειν, sensu activo usurpati, exemplum invenitur apud Sophoclem, in Trachin. vs. 681.

vs. 688. ὡς ᾔσθετο δή. Part. δή om. Rav. Ven. m. Porsonus coniecit ᾐσθάνετο, quam coniecturam Meinekius

habet in textu. (Vid. G. Hermanni Epit. doct. metr., p. XVI.)

vs. 689. τὴν χεῖρ' ὑφῄρει. Bergkius edidit τὴν χεῖρ' ὑπερῆρε, quod hic minus placet; cf. quae ad ed. Porsoni praebet Dobraeus, qui (Advv., II, p. 143.) coniicit: ἄρασ' ὑφῄρει, i. e., ἄρασα τὴν χεῖρα, ὑφῄρει τὴν χύτραν, quae coniectura ita placuit Meinekio ut eam etiam in textum susceperit. Verum non negligendum est quod exhibent scholia: "τὴν χεῖρ' ὑφῄρει: (Ἐκτείνει κατὰ τῆς χύτρας, ἵνα μηδεὶς αὐτὴν λάβῃ. [ἢ ἐξέτεινε. καὶ] Μένανδρος "ἐξάραντες ἐπικροτήσατε.")." V. Iam quid huc facit interpretamentum ἐκτείνει ac versus Menandri, nisi Scholiastes legerit: τὴν χεῖρ' ἐξῆρε, quod huic loco egregie convenire videtur; vetula enim manum tollit e pallio, ut eam in ollam imponat, quam tamen quum Cario mordicus arripiat subinde retrahit, ac deinceps iterum se involvit.

Post vs. 696 unum vel duo versus excidisse suspicatur Meinekius.

vs. 702. ὑπηρυθρίασε. Valde plausibilis videtur correctio Bergkii legentis ὑπερηρυθρίασε. Cod. Rav., atque alii nonnulli, habet ὑπερυθρίασε.

vs. 704. Γ. αὐτὸς δ' ἐκεῖνος; Κ. οὐ μὰ Δί' οὐδ' ἐφρόντισεν.

Velsenus (l. l., p. 415.) hunc versum distinguit sic:

Γ. αὐτὸς δ' ἐκεῖνος οὔ; Κ. μὰ Δί' οὐδ' ἐφρόντισεν.

cui levissimae mutationi favere videtur annotatio Scholiastae: "αὐτὸς δ' ἐκεῖνος: τῆς ῥινὸς

οὐκ ἐπελάβετο δηλ." Assentitur Meinekius. (l. l., p. 214.)

vs. 719. συμπαραμιγνύων. "Δεικνύειν, δεικνύω, ὀμνύω et sim. sequiora sunt et sub Menandri aetatem propullularunt." Cobet. (Var. Lectt., p. 317.)

vs. 723. ὁ δὲ θεὸς γελάσας ἔφη. Risum dei ab hoc loco alienum putat Meinekius, et suspicatur poetam scripsisse: ὁ δὲ θεός γ' ἐλάσας ἔφη, nempe percussit Aesculapius hominem baculo suo, ut eum a fuga revocaret. At Neoclides non *fugit*, sed exsiluit atque *aufugere volebat* (est enim ἔφευγ' *imperfectum voluntatis*), deus vero risit, et, "hic iam conside," inquit; quo quidem risu dictoque nebulonem lacesseret magisque cruciaret. Tum, vereor ut verbum ἐλαύνειν, significans *percutere*, apud comicos inveniatur; est autem epicum; cf. Hom. Odyss., X, 293:

ὁππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ περιμήκεϊ ῥάβδῳ.

vs. 725. ἵν' ὑπομνύμενον παύσω σε τὰς ἐκκλησίας.

Girardus primus legit ὑπομνύμενον pro ἐπομνύμενον, quod maxime placuit Dukero, et Brunckio quoque probabile visum est, qui tamen minus recte repudiavit lectionem codicis sui C τὰς ἐκκλησίας, a Rav. et Ven. confirmatam, quamque etiam Bergkius et Meinekius non agnoverunt, τῆς ἐκκλησίας et ταῖς ἐκκλησίαις edentes. *Medium* autem ὑπόμνυσθαι recte construi cum *accusativo* probat *passivum* in loco Hyperidis, a Scholiasta ad h. v. citato: "καὶ ἐμοὶ μὲν συμβάσης ἀρρωστίας, καὶ ὑπομοσθείσης (l. ὑπομοθείσης) ταύτης τῆς γραφῆς,

ἀνεβλήθη ὁ ἀγών." Verterim sic: *ut mea opera desinas exceptiones proponere iis quae in contionibus decernuntur*. Cuius generis ὑπωμοσίαν Menecles postulavit in illa contione Atheniensium, in qua duces, qui pugnam navalem ad Arginusas fecerant, capitis damnati sunt. (Vide Xenoph. Hellen. I, 7, 34, et Grote, l. l. VIII, 203, not.)

vs. 727. μετὰ τοῦτο τῷ Πλούτωνι παρεκαθέζετο.

Haud ita facile ostenderit aliquis quare hoc uno loco Plutum *Plutonem* appellaverit poeta. Idcirco Meinekius coniicit: Πλούτῳ ἔτι i. e. Πλούτῳ ἔτι, *post reliquos etiam Pluto assidebat*, coniectura, ut mihi quidem videtur, infeliciore. Fortasse gravior qua corruptela latet in *nomine proprio*, quod potest esse interpretamentum vitiatum *appellativi* γέροντι, quo Plutus in nostra fabula saepius designatur.

vs. 736. ὥς γ' ἐμοὶ 'δόκει. In orthographia crasium et aphaeresium potissimum tenui disciplinam H. L. Ahrensii, expositam in commentatione de Crasi et Aphaeresi, quae prodiit Stolbergae Hercynicae, a. 1845.

vs. 768. φέρε νυν ἰοῦσ' εἴσω 'κκομίσω καταχύσματα.

Ita scribendum esse pro *simplici* κομίσω recte suspicatur Meinekius, coll. Vesp. vs. 819:

θηρῶον οὔπω 'ξεκόμισας τὸ τοῦ Λύκου.

vs. 772. Παλλάδος κλεινὴν πόλιν. Restitui κλεινὴν πόλιν pro vulg. κλεινὸν πέδον e Stephano Byz. in v. Ἀθῆναι et e scholiis. (Cf. quoque Porson, Tracts, p. 20.)

vs. 799. ἐπὶ τούτοις εἶτ' ἀναγκάζειν γελᾶν. Est haec lectio cod. Ravennatis; εἶτ' omittit Venetus; alii habent τούτοισιν et ἐπαναγκάζειν. Van Gent V. D., vocabulis ἐπὶ τούτοις nullum sanum inesse sensum contendens, Aristophanem scripsisse existimat: προβαλόντ' ἔπειτ' αὐτοὺς ἐπαναγκάζειν γελᾶν. (Mnem. VII, p. 216.) Praeter necessitatem, ut opinor.

vs. 801. ἀνίσταθ' ὡς ἁρπασόμενος τῶν ἰσχάδων.

Primus Meinekius, rationem habens Suidae in v. ἰσχάς, pro *accusativo* τὰς ἰσχάδας, quem habent codices Aristophanis, reposuit *genitivum* τῶν ἰσχάδων, quam lectionem ut speciosam laudavit Dobraeus.

Vs. 806 damnavit iam Bentleius, cuius iudicium omnes seriores amplexi sunt, praeter Hemsterhusium, qui, "nihil erit, opinor," inquit, "quod quantumvis rigido exactori displiceat, dummodo refingas, Ὄντως τὸ πλουτεῖν ἐστὶν ἡδὺ πρᾶγμά τι, *Est enimvero divitem esse sine controversia res jucundissima.*"

vs. 813. τοὺς δὲ πινακίσκους τοὺς σαθροὺς. Adiectivum σαθροὺς legitur in paucis quibusdam mss., idque an potius scribendum esset quam σαπροὺς, quod plerique codices exhibent, dubitavit iam Kusterus.

vs. 839. αὐχμὸς γὰρ ὢν τῶν σκευαρίων μ' ἀπώλεσεν.

Meinekius hunc versum Carioni dat, mutato μ' in σ'; rectissime, ut videtur Velseno. At vel sic tamen versum nondum integrum esse arbitror; nam nondum expedire possum participium illud ὢν, quare ἐπέχειν satius duco.

vs. 843. ὃ φέρει τὸ μετὰ σοῦ παιδάριον τουτί;

Legebatur ὃ φέρει μετὰ σοῦ τὸ παιδάριον τουτί; quod nihil aliud significare potest nisi: *quod tecum fert servulus iste?* absque sensu; quem bene quidem expressit Brunckius vertens: *quod fert puer hic, qui te comitatur?* egregie vero instauravit Meinekius ratione quam simplicissima. Cf. Eccles. vs. 1138: ταυδὶ μετὰ σοῦ τὰς μείρακας.

vs. 848. καὶ ταῦτ' ἀναθήσων οὖν φέρεις; En iterum Meinekii transpositionem et correctionem vulgatae ἔφερες οὖν; faciliorem eam mutatione Cobeti: ἄρα φέρεις; (Mnem., II, p. 222.)

vs. 853. οὕτω πολυφόρῳ συγκέκραμαι δαίμονι.

Solennes sunt querelae:

οὕτω πονηρῷ συγκέκραμαι δαίμονι.

et:

ὦ δαῖμον, ὅς μ' εἴληχας, ὡς πονηρὸς εἶ.

Hic iocus mihi videtur esse in *adverbiis* illis *numeralibus* τρὶς etc. et fortasse quoque in lusu ad locutionem singularem fertilitatem et abundantiam indicantem, ἡ γῆ φέρει τριπλάσιον. Quare non sentio cum Bergkio, qui annotavit Scholiasten fortasse πολυτρόπῳ legisse, sed latere aliud quid.

vs. 856, sq. οὐ γὰρ σχέτλια πέπονθα νῦν, τὰ χρήματα ἀπολωλεκὼς ἅπαντα τἀκ τῆς οἰκίας;

Legitur νυνὶ πράγματα. Usitatum autem est δεινὰ, σχέτλια, δίκαια πάσχειν, non vero δεινὰ πράγματα πάσχειν (Cf. Cobet, Nov. Lectt., p. 527.); quare quondam conieceram: νῦν, τὰ χρήματα,

quae vocabula saepius confusa sunt, e. c. paullo inferius, in vs. 871:

κοὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἔχετέ μου τὰ χρήματα.

Ven. habet πράγματα, γρ. χρήματα. Nuper Meinekius in eandem suspicionem incidit; nisi quod scribit νυνὶ χρήματα. (l. l., p. 217.)

vs. 859. μὴ λλίπωσιν. Ita Dawesius pro μὴ λίπωσιν.

vs. 870. μὰ Δί', οὐ μὲν οὖν ἔσθ' ὑγιὲς ὑμῶν οὐδὲ ἕν.

Est haec emendatio Iosephi Scaligeri, summi viri, in Academia Lugduno-Batava olim Professoris, quem sibi videri paene perfecti critici imaginem referre praedicavit Cobetus. (Orat. p. 25.)

Vulgata exhibet οὐδενός. Reiskius et Tyrwhittus, οὐδέν requiri videntes, id substituerunt in initio versus pro οὐ μὲν, Scaligero autem nemo audiens fuit, praeter Meinekium.

vs. 878. ἅπασίν ἐσθ' Ἕλλησιν ὁ θεὸς οὗτος, εἰ.

Vulgata lectio est ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν, sed quum hic articulus stare nequeat, et omnes codices, singuli fere alio loco, habeant ἐσθ', versum ita constitui.

vs. 885. ἀλλ' οὐκ ἔνεστι συκοφάντου δήγματος.

Longum est omnes repetere virorum doctorum ad hunc versum annotationes et explicationes. "Operam plane ludunt", sic iudicabat Dawesius, "qui huius versus vel sensum vel rationem grammaticam exponere satagunt." (l. l., p. 391.) Quod iudicium etiam nunc verum est, quoniam viri eximii coniectura, ἀλλ' οὐ περιέσται συκοφάντου δήγ-

ματος, nodum non expedivit. Attamen locum difficilem nondum despero, quippe cui remedium invenisse mihi videar. Postquam enim Plutus visum recuperavit, sycophantarum vis ac potentia fracta est et periit, ut ex tota hac scena, a vs. 850 ad 956, apparet, ita ut ab eorum morsibus aut veneno nil amplius metuendum sit; cur viro iusto non modo supervacaneum, sed adeo absurdum fuit annulum magicum emere atque gestare; quod Cario, sycophantae insultans in pernicie, bonum hominem his verbis monuisse affirmaverim:

ἀλλ' οὐδέν ἐστι συκοφάντου δῆγμ' ἔτι.

Ad quae sycophanta, indignatus iniuriam et contumeliam sibi factam, exclamat:

ἆρ' οὐχ ὕβρις ταῦτ' ἐστὶ πολλή;

Ve. 891 cum sequenti transtulerim sic: *Quam sane volo, ea conditione ut id verum sit, tu cum isto teste disrumparis, impletus nihilo quidem.* Quae verba simul tectam continent negationem, in quam invadit sycophanta increpans: *ἀρνεῖσθον;*

vs. 896, sq. Δ. *κακόδαιμον, ὀσφραίνει τι;* Κ. *τοῦ ψύχους γ' ἴσως,*
ἐπεὶ τοιοῦτον γ' ἀμπέχεται τριβώνιον.

Si concesseris locutionem *ὀσφραίνεσθαι τοῦ ψύχους* nihil aliud significare posse nisi *odorari frigus*, i. e. praesentire, cum Velseno statues (vid. l. l., p. 417.) *praesens ἀμπέχεται* huic loco non congruere. Is autem legere suadet:

ἐπεί γε τοῦτ' ἀμφέξεται τριβώνιον.

Meinekius, qui idem *futurum* requirit, praestare opinatur:

ἐπεὶ τοιοῦτό γ' ἀμφιεῖ τριβώνιον.

His addere liceat coniecturam meam:

ἐπεὶ τοδί γ' ἀμφέξεται τὸ τριβώνιον.

(*Odoratur fortasse quidem frigus, quo laborabit, quando hocce saltem indutus erit palliastro.*); itaque Cario consilium suscipit et aperit, quod posthac (vs. 925, sqq.) exsequitur, ut sycophantam veste, qua amictus est, exuat, pallioque detrito viri iusti induat.

vs. 904. ὅταν τύχῃ. Vulgatam τύχῳ vitiosam esse vidit Kusterus, qui tamen lapsus est rescribens τύχοι, quod Hemsterhusius in τύχῃ emendavit, quodque Scholiastes quoque legit et explicavit per: "ὅταν γένηταί (τις) καιρὸς πολέμου." et: ὅταν ἀνάγκη γένηται πράγματος."

vs. 908. τί παθών; Ita scripsi pro τί μαθών; qui frequens error huc quoque irrepserat. De ea re vid. Cobet, Mnem. VIII, p. 70.

vs. 916, sq. οὐκ οὖν δικαστὰς ἐξεπίτηδες ἡ πόλις
ἄρχειν καθίστησιν;

Dobraeus vix putat sanum esse ἄρχειν, cui consentiens Meinekius tentat ἀρχὴν, ut legisse videri potest Scholiasta, et confert locum e libro Xenophontis, qui inscribitur Πόροι, c. II. § 7: "εἰ μετοικοφύλακας γ' ὥσπερ ὀρφανοφύλακας ἀρχὴν καθισταῖμεν", unde tamen Cobetus ἀρχὴν, ut emblema, eiecit. (Nov. Lectt. p. 768.) De subst. ἀρχή

saepiuscule in margine ad magistratuum nomina adscripto et in verba scriptoris invecto vide omnino eundem ad Hyperid. or. fun. p. 63, sq.

vs. 920. *πονηρὸν τἆρα προστάτην ἔχει.*

Ita vulgo; sed observavit van den Es, vir antiquitatum Atticarum peritissimus, quemadmodum in sermone iudiciali Atticorum improbandam esse locutionem *προστάτην ἔχειν* pro *νέμειν*, sic in sermone figurato non audiendum esse qui utatur formula illa (Mnem., VI, p. 446.); quare legendum esse *νέμει.*

vs. 921. *ἡσυχίαν ἄγων.* In plerisque libris scriptis et in omnibus editis est *ἔχων*, constanti vitio. Quid autem sit *ἡσυχίαν ἄγειν* discere licet e Lysiae or. pro sacra olea § 1.

vs. 934. *οἴμοι περιλέλειμμαι μόνος.* Legitur *περιείλημμαι* sine ulla varietate, quod, secundum Scholiastae explicationem, quam acceperunt seriores interpretes omnes, significat "*κατὰ κύκλον ἐλήφθην.*" Fac hoc esse verum. At, si tamen circumclusus est, quid attinet utrum *solus* sit an cum teste suo, cuius non manuum, sed testimonii auxilio indigeat, quo iam privatus est, quum ille timidus se proripuerit, unde *solus* relictus est et *restat*, neque idoneus qui adversarium suum in ius vocet. *Participium perfecti passivi* superest in Eccles. vs. 1139:

οἶνος δὲ Χῖός ἐστι περιλελειμμένος,

futurum passivi in Nub. vs. 725:

ὑπὸ τῶν κόρεων εἴ μου τι περιλειφθήσεται.

vs. 946. κἂν σύκινον. Ita potius scribendum esse quam καὶ σύκινον videatur alicui concedit Hemsterhusius, cui consentit Dobraeus (Advv. II, p. 145, sq.); et scripsit ita Meinekius, iure, ut censeo.

vs. 957. Hunc versum male repetitum esse e vs. 862 demonstravit Hamakerus. (Mnem., II, p. 17.)

vs. 976. εὐπρόσωπον καὶ καλὸν. Discrimen inter haec duo ἐπίθετα haud ita magnum est; quare valde mihi arridet Meinekii coniectura: εὐπρόσωπον χἀπαλὸν, quae iterum coniuncta invenies in Thesm. vs. 191, sq.

vs. 979. ἐγὼ δ' ἐκείνῳ πάντ' ἂν ἀνθυπηρέτουν.

Alii habent ταῦτα vel ταὐτὰ πάνθ', alii πάντα ταῦθ' ὑπηρέτουν, Hemsterhusius legit πάντα γ' ἀνθυπηρέτουν, Dobraeus quod nos dedimus. Neque silentio praetereundus est H. A. Holdenus, Anglus, qui corrigit:

ἐγὼ δ' ἐκείνῳ γ' αὖ τὰ πάνθ' ὑπηρέτουν.

quae correctio adeo placuit Meinekio, ut eam in textum induxerit.

vs. 994. ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν πάνυ.

"Offensionem habet πολὺ μεθέστηκεν πάνυ, pro quo aptius esset:

τὸν αὐτόν, ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν, πολύ."

Meinekius. (l. l. p. 219.) Bergkius paullo audacius, "haud dubie," inquit, "corrigendum π. μ. τρόπου", sine articulo. Sed saepius, etiam in hac fabula, adverbium πάνυ vocabulis aliquot interpositis a verbo ad quod pertinet dirimitur, v. c. in vs. 198:

εὖ τοι λέγειν ἔμοιγε φαίνεσθον πάνυ,
ubi πάνυ componendum est cum adverbio εὖ; notum est enim εὖ πάνυ λέγεις (Vide supra, vs. 800, coll., infra, vs. 1092.) et εὖ λέγειν πάνυ (Cf. Aves, vs. 1629.), et in fragmento Antiphanis:
ἔφερόν τε δεινῶς τὴν ἀνοψίαν πάνυ.
(Athen. VIII, p. 342, e.)

vs. 1005. πρὸ τοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντ' ἂν ἤσθιεν.
Vulgo legitur ἅπαντα κατήσθιεν, Rav. habet ἅπανθ' ὑπήσθιεν, Ven. ἅπαντά γ' ἤσθιεν, unde Meinekius refinxit ἅπαντ' ἂν ἤσθιεν.

vs. 1036. διὰ δακτυλίου μὲν οὖν με διελκύσειας ἄν.
Legebatur hic versus sic:
διὰ δακτυλίου μὲν οὖν ἔμεγ' ἂν διελκύσαις.
quae lectio duplici vitio laborat; neque enim hic sanum est ἔμεγε pro enclitico με, neque ferri potest forma optativi διελκῦσαις; quapropter versum genuinum restituisse mihi videor.

vs. 1044. τάλαιν' ἐγὼ τῆς ὕβρεος ἧς ὑβρίζομαι.
Pro ὕβρεος Rav. Ven. M. m. aliique codices recte habent ὕβρεως, tum Ven. praebet αἰσχύνομαι pro ὑβρίζομαι, et pro ἐγὼ in Ravennati est ἔγωγε, quas lectiones Meinekius singulas revocavit, scribens:
τάλαιν' ἔγωγε τῆς ὕβρεως· αἰσχύνομαι.
eiecto tamen pronomine ἧς, quod tenent libri ad unum omnes. Equidem maluerim:
τάλαιν' ἐγὼ τῆς σῆς ὕβρεως· αἰσχύνομαι.
Me miseram ob tuam contumeliam! pudet me tui.

Eiusdemmodi transpositione medendum esse puto versui Avium 438:

σὺ δὲ τούσδ' ἐφ' οἷσπερ τοῖς λόγοις συνέλεξα γὼ φράσον.

in quo articulus τοῖς eo restituendus unde expulsus est: namque sedem suam habere debet in medio vocabulo οἷσ, cuius σ abundat, inter o et ι, sic:

σὺ δὲ τούσδ' ἐφ' ὅτοισί περ λόγοις κτέ.

(Cf. infra, vs. 460, Ran. vs. 1105.) Ἐν παρόδῳ emendabo versum Vesparum 235, qui nunc sic legitur:

πάρεσθ', ὃ δὴ λοιπόν γ' ἔτ' ἐστιν, κτέ.

legatur autem sic:

πάρεσθ', ὅ τι περ ἔτ' ἐστι λοιπόν, κτέ.

(Cf. Eccles. vs. 53, Ran. vs. 74.)

vs. 1046. πολλοῦ χρόνου; Ita ante hos aliquot annos correxi vulgatam ποίου χρόνου (l. l. p. 49.); idem nuper proposuit Meineke. (l. l., p. 221.)

vs. 1053. ἐὰν γὰρ αὐτὴν εἷς μόνος σπινθὴρ βάλῃ. Debetur haec emendatio ingenio G. Wakefieldii (Sylv. Crit. p. III, 74.); legebatur enim λάβῃ. *Ignis* autem dicitur λαμβάνεσθαί τινος (forma *media* c. *genit.*), ut in Acharn. vs. 923:

εἴπερ λάβοιτο τῶν νεῶν τὸ πῦρ ἅπαξ.

non vero λαμβάνειν τινά, ut putat Meinekius ad h. l. (l. l., p. 221.), sed *scintilla* βάλλει, cf. Vesp. vs. 227: βάλλουσιν ὥσπερ φέψαλοι. De confusione horum verborum vide Cobeti Orat., p. 125.

vs. 1082, sq. οὐκ ἂν διαλεχθείην διεσπλεκωμένῃ
ὑπὸ μυρίων ἐτῶν τε καὶ τρισχιλίων.

Primum, pro οὐκ malim οὐδ'. (Cf. Nub. vs. 425.) Μηδὲ διαλέγεσθαί τινι est locutio fere proverbialis, *ne alloquio quidem dignari aliquem.* Tum, quae attulit Lobeckius (ad Phrynich. p. 410, sq.) exempla *numeralium* per τε καὶ coniunctorum nullius sunt pretii: tria sumta e Pausania (III, 13, 7, IV, 17, 6, VIII, 29, 3.) in quibus, haud scio an forte fortuna, semper concurrunt εἷς et δέκα, quartum petitum ex Odyss. XVI, 249: πίσυρές τε καὶ εἴκοσι, pro quo Bekkerus rectissime scripsit: πίσυρες καὶ Ϝείκοσι, ad Pindari autem Ol. I, vs. 127 τρεῖς τε καὶ δέκα omnino Graecum non esse iure affirmavit Boeckhius. Praeterea, quam languidum, immo ineptum, est illud additamentum τρισχιλίων ad numerale μυρίων, quod *infinitum* annorum numerum notat, quasi quis Latine dixerit *sexcenties et ducenties.* Quid igitur? τρισχιλίων nullo modo stare potest, et τε καὶ cum praecedenti διεσπλεκωμένῃ copulare debet alterum *participium praeteritum,* quod evanuit quidem, sed cuius tamen hae tres litterae servatae sunt, τρι, et in scholiis ceterarum recuperandarum est auxilium, scilicet latent in hac annotatione ad versum 1081: "διεσπλεκωμένῃ οὖν, πρὸς συνουσίαν ἀχρήστῳ γενομένῃ καὶ πεπαλαιωμένῃ καὶ ὑπὸ πολλῶν ἐν συνουσίᾳ τετριμμένῃ." Iam si, a Cobeto admonitus (Nov. Lectt.,

p. 148, sq.), memineris quam saepe *τετριμμένος* a librariis substitutum sit pro *τετρυμένος*, lubenter, credo, mecum revocabis participium *τετρυμένῃ*. Sic demum in versu sequenti vim quoque suam habet *ὅμως δέ*, et emicat lusus iocusque, qui inest in voce *τρύγα*. Lepidum est comparare Acharnensium vss. 415 et 418 cum h. f. vs. 1065 et hoc, de quo agimus:

Acharn. A. *δός μοι ῥάκιόν τι.*

B. *τὰ ποῖα τρύχη;* et

Plut. ΧΡΕ. *ὄψει κατάδηλα τοῦ προσώπου τὰ ῥάκη.*

ΝΕΑ. *οὐδ' ἂν διαλεχθείην — τετρυμένῃ.*

De significatione verbi *τρύχεσθαι* vide Acharn. vs. 68, et locos Thucydidis, quos tractavit Cobetus l. c., in quibus omnibus, ut et in l. Thucydidis I, 126, 8, usurpatur de iis, *qui multis laboribus aut aerumnis detriti aut attriti sunt;* Plato, de Legg. VII, 13, participio usus est, quo sensu Latini saepe vocem suam *tritus* usurpant, de animali multis laboribus *exercitato* et indurato; quod dicitur quoque *κατατετρῖφθαι*. (Consule Cobetum, Mnem. VIII, p. 71, sq. et Nov. Lectt., p. 657, sq.) In vs. 1084 Meinekio pro *ἐπειδὴ καὶ* praestare videtur *ἐπειδήπερ*.

vs. 1089. *οὓς ἔχω.* Haec verba satis ieiuna sunt; quod malum sanatur, si ratio habetur codicis Ravennatis, qui habet *ὡς ἔχω*, i. e. *confestim*, ad quem attendit quoque Meinekius, coll. Equit. vs. 488.

vs. 1095. Pro *εὐτόνως* sunt qui malint *ἐντόνως*.

vs. 1099. De significatione verbi κλαυσιᾶν operae pretium est audire Meinekium (Fragm. Com. II, p. 742.) vertentem: *ianua sine causa crepans vapulabit;* κλαυσιᾶν enim non est *stridere*, *gemere*, sed est *desiderativum*, κλαυμάτων δεῖσθαι, κλαύματα ποθεῖν, quemadmodum supra, in vs. 276, τὰς χοίνικας καὶ τὰς πέδας ποθεῖν; quare id verbum hic mirifice aptum est ori servi.

vs. 1102. εἶτ' ἀνοίξας μ' ἔφθασας. Vulgo legitur ἀνέῳξάς με φθάσας. Sed satius duxi vestigium sequi codicis Veneti, qui habet μ' ἔφθασας, quae constructio certe usitatior est.

vs. 1111, sq. Praeeunte Meinekio (l. l., p. 223.) edidi τιὴ δὴ pro διὰ τί δὴ, et in altero versu πράγματα pro πραγμάτων ex emendatione V. D. van Gent. (Mnem., VII, p. 217, sq.)

vs. 1119. σωφρονεῖς. "Nescio an σωφρονῶν scribendum sit, quae usitata Aristophani syntaxis est." Meineke. (l. l. p. 224.) Recte, si ad ultima tantum Mercurii verba, ἀπόλωλα κἀπιτέτριμμαι, pertinet responsum Carionis. (Cf. h. f. vs. 863, Acharn. 1050, Pac. 271.) Sed, ut mihi quidem videtur, spectat Cario ea quoque, quae antecedunt:

καὶ τῶν μὲν ἄλλων μοι θεῶν ἧττον μέλει,

quibuscum parum conveniens foret *participium* σωφρονῶν.

vs. 1131. ἔοικ' ἔτι στρέφειν. Vulgo ἔοικ' ἐπιστρέφειν, Rav. et Ven. habent ἔοικέ τι στρέφειν, M. ἔοικέ τις στρέφειν, quod nonnulli editores receperunt.

vs. 1134. *ἆρ' ὠφελήσεις οὖν τι τὸν σαυτοῦ φίλον;*

De meo ita scripsi pro *ὠφελήσαις ἄν*. (Cf. supra, vs. 1036.) Hic autem locus admonet me duorum aliorum, quorum unus est Vesparum vs. 291:

ἐθελήσεις τί μοι οὖν, ὦ
πάτερ, ἤν σου τι δεηθῶ;

ubi desidero *infinitivum* ad *ἐθελήσεις*. Fortasse legendum est: *ἐθελήσεις διδόν' οὖν*.

Alter occurrit in Avibus, vss. 419 et 420, qui sic se habet:

κρατεῖν ἂν ἢ τὸν ἐχθρὸν ἢ
φίλοισιν ὠφελεῖν ἔχειν.

Quid sit *κρατεῖν τοὺς ἐχθρούς* docent hi versus: Eq. 209, Nub. 1346, Vesp. 536 et 539, Ran. 792, nempe *adversarios suos* vel *inimicos superare; τοὺς πολεμίους κρατεῖν* est *hostes bello* vel *proelio vincere; κρατεῖν* cum *genitivo* significat *dominum esse alicuius* vel *hominis* vel *rei*, vid. h. f. vs. 7, Vesp. 1354., Pac. 680; sed *ὠφελεῖν ταῖς φίλοις* pro *τοὺς φίλους* non est Graecum. Quin legendum:

κρατεῖν ἂν ἤ τιν' ἐχθρὸν ἢ
φίλον τιν' ὠφελεῖν ἔχειν;

Scholiastes haec annotavit: "*ὁρᾷ τις αὐτῶν ὠφέλειαν διαγωγῆς μᾶλλον παρ' ἡμῖν οὖσαν, ἢ κατὰ κράτησιν ἐχθρῶν, ἢ φίλους ὠφελῆσαι. [καὶ τὸ κρατεῖν συνέταξεν αἰτιατικῇ.]*" unde et patere mihi videtur eum *pronomen indefinitum τιν'* legisse, quia scripsit *ἐχθρῶν* et *φίλους*,

quae pluralia, non additis pronominibus demonstrativis τῶν et τοὺς, *indefinite* posita sunt, et apparet eum *accusativos* ad κρατεῖν et ὠφελεῖν in textu suo habuisse.

vss. 1143 et 1144. ΕΡΜ. ἔπειτα τοῦτον γ' αὐτὸς ἂν κατήσθιες.

ΚΑΡ. οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί.

Ingeniosa est certe Meinekii coniectura, pro τοῦτον in priore horum versuum τὸ πλέον reponentis, quoniam ita demum quae sequuntur de impari plagarum numero dicta quadrant, si Mercurius Carioni obiicit non quod tota placenta ab eo devorata est, sed maior eius pars, et recte posita erit particula γε, quae in vulgata scriptura nihil significat. In altero versu ferri nequit πληγὰς post μετεῖχες, quod natura sua *accusativum* respuit praeter μέρος. Quid igitur simplicius quam *genitivum* suum verbo restituere? nil quidem, si ipse ille accusativus non probaret vitium haerere in *verbo*. Sanandi autem viam monstrant vs. 1425 Nubium:

ὅσας δὲ πληγὰς εἶχομεν,

et Ranarum 636:

οὐ καὶ σὺ τύπτει τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί.

E priore apparet Graecos dixisse quoque πληγὰς εἶχον, quam dicendi formam praetermisit Cobetus in egregia sua dissertatione de verbo τύπτειν in Var. Lectt., p. 329, sqq.; ex altero videmus requiri pronomen σύ, oppositum pronomini ἐμοί. Legerim itaque:

οὐ γὰρ σύ γ' εἶχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί.

vs. 1151. Nonnullis hic versus tragicus esse videtur, cui plane congruit illa Teucri vox (apud Pacuvium) a Cicerone memorata (Tusc. Dispp. V, 37, 108.):

"*Patria est ubicumque est bene.*"

Nomine Menandri fertur quoque eius similis:

τῷ γὰρ καλῶς πράσσοντι πᾶσα γῆ πατρίς.

vs. 1171. τίς ἂν φράσει' ὅποὐστι Χρεμύλος; Vide supra, ad vs. 24. Legebatur φράσειε ποῦ 'στι.

vs. 1172, sqq. Versus refinxi ex ingenio Velseni (vide l. l., p. 418, sqq.), qui antea sic constituti erant:

ΧΡΕ. τί δ' ἐστιν, ὦ βέλτιστε; ΙΕΡ. τί γὰρ ἀλλ' ἢ κακῶς;
ἀφ' οὗ γὰρ ὁ Πλοῦτος οὗτος ἤρξατο βλέπειν, ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ.

In primo horum τί; — κακῶς sibi non respondent; scribendum enim fuerat aut τί; — κακόν, aut πῶς; — κακῶς. Secundus e vs. 968 repetitus est, sed vitiose: interpolator autem, quem manifestum habemus, pro ὁ θεὸς οὗτος scripsit ὁ Πλοῦτος οὗτος, et ita scribens corrupit metrum: in senariis enim anapaestum inchoare non possunt particulae ἂν, ἄρα, γάρ, δέ, μέν, neque ulla enclitica; quo versu relegato omnia pulchre procedunt.

vs. 1180. ἔθυεν ἂν. Ita corrigendum esse ἔθυσεν probant quae sequuntur.

vs. 1197. ἐγὼ δὲ τί ποιῶ; Chremylus Plutum e domo sua evocat ut eum dedicet in parte postica templi

Minervae Πολιάδος, quo exeunte simul in scenam revertitur anus cum ista interrogatione. Non igitur opus est ut cum Bergkio et Meinekio statuamus supra, ante versum 1097, excidisse aliquid, quo anum rediisse nuntietur.

CORRIGENDA.

---

in vs. 98 scribe: ἑόρακἀγὼ
" " 126 " σμικρὸν
" " 1111 pro διὰ τί lege: τιὴ δὴ
p. 62, l. 6 pro *infra* l.: supra

Ga 110.487
Plutus.
Widener Library 002798202
3 2044 085 091 007